საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

ხუთშაბათი, 13 აპრილი, 2006 წელი.

№ 73 (5411)

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვითი სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

უნივერსიტეტი აუცილებლად დაიბრუნებს თავის სტატუსს

იხ. მე-4 გვ.

„არც კახა ლომაიას ნათესავი ვარ და არც თავისუფლების ინსტიტუტის წევრი“

15 წელიწადი, ტრაგედიები და წარმატებები

იხ. მე-3 გვ.

განმსჯელიც და დამცველიც განა ერთი პირი უნდა იყოს?

იხ. მე-6 გვ.

„ოპოზიცია ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებზე დიდ იმედებს ამყარებს“

იხ. მე-7 გვ.

აფხაზეთის პრობლემა

იხ. მე-5 გვ.

მიხეილ სააკაშვილი:

ჩვენ უნდა გავიჭრათ მსოფლიო ბაზრებზე და ყველას ვაჩვენოთ, თუ რამდენად ხელსაყრელია საქართველოში ბიზნესის კეთება

იხ. მე-2 გვ.

ჩინეთი ის სახელმწიფოა, მოთმინება რომ იცის

იხ. მე-5-6 გვ.

როცა ერი და ბერი ერთ პოზიციაზე დგას

იხ. მე-3 გვ.

საქართველოში აგორდა მორიგი სკანდალი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან დაკავშირებით

იხ. მე-10 გვ.

ყოველი მესამე ამერიკელი პრეზიდენტის იმპიჩმენტის მომხრეა

იხ. მე-11 გვ.

ვიზიტი

მიხეილ სააკაშვილი:

ჩვენ უნდა გავიჭრათ მსოფლიო ბაზრებზე და ყველას ვაჩვენოთ, თუ რამდენად ხელსაყრელია საქართველოში ბიზნესის კეთება

საქართველოს განზრახული აქვს პრივატიზაციიდან მიღებული შემოსავალი სოფლის მეურნეობის განვითარებას მოახმაროს. ამის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ჟურნალისტებს პეკინში ჩინეთი-საქართველოს ეკონომიკური ფორუმის დასრულების შემდეგ განუცხადა.

„წელს, ჩვენ პრივატიზაციიდან დაგეგმილზე მეტი შემოსავალი გვექნება და ამ თანხებით საქართველოს სოფლის მეურნეობის მოდერნიზებას ვაპირებთ. ჩვენ რაც შეიძლება სწრაფად უნდა მოვახდინოთ ამ სექტორის რეაბილიტაცია, რათა ის საგარეო ბაზარზე კონკურენტუნარიანი გახდეს, საქართველო კი მაქოსებურ ვაჭრობაზე არ იყოს დამოკიდებული“, — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა.

მისი თქმით, ამჟამად საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მოსავალი 10-15 პროცენტით ნაკლებია, ვიდრე მის მსგავს ქვეყნებში. ამის მიზეზი კი ეკონომიკის ამ დარგში „ახალი ტექნოლოგიების უკმარისობაა“.

პეკინში ეკონომიკურ ფორუმზე გამოსვლისას პრეზიდენტმა სააკაშვილმა განაცხადა, რომ „საქართველო ჩინეთიდან მანქანებისა და მოწყობილობების, ასევე სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის გადამუშავების და კვების მრეწველობის სფეროში ტექნოლოგიების, მათ შორის, ჩაის გადამუშავების და წარმოებისათვის საჭირო მოწყობილობების იმპორტით დაინტერესებულია. საქართველო ასევე დაინტერესებულია ლიზინგური სქემების შექმნით, რომელიც ხელს შეუწყობდა მოცემული მიმართულების განვითარებას“.

პრეზიდენტის განცხადებით, საქართველო ხილისა და ციტრუსების კონცენტრატების და წვენების წარმოებაში, ასევე ჩაის წარმოებასა და ექსპორტში ჩინური ინვესტიციების მოზიდვას აპირებს.

მთავრობა

„ზედმეტად უაზრო შეკითხვა“

რატომ არ აკეთებს კომენტარს პრემიერ-მინისტრი „ოპოზიციის პოზიციაზე?“

მთავრობის გუშინდელი სხდომის დასრულების შემდეგ პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა ჟურნალისტებისთვის გამართულ ბრიფინგზე ქართულ ღვინოზე გაამახვილა ყურადღება: ფაქტობრივად, უკვე სრულდება რუსეთის ბაზარზე საქართველოს მთავრობისა და ღვინის სექტორის ერთობლივი მოქმედებების მოკლევადიანი გეგმა. ღვინის სექტორის წარმომადგენლები უკვე მოსკოვში იმყოფებიან და, შესაბამისად, იმუშავებენ პარტნიორ კომპანიონებთან, დისტრიბუტორებთან, იმპორტიორებთან, ქსელურ რესტორნებთან, სუპერმარკეტებთან და ღვინის მედიასთან.

პრემიერ-მინისტრის თქმით, ეს სამუშაოები აუცილებელია რუსეთის მომხმარებლის ქართული ღვინის მაღალ ხარისხში დასარწმუნებლად. „რუსეთის მომხმარებელთან პრობლემა არც გვქონია. უნდა ითქვას, რომ რუსეთში ამ მხრივ ძალიან საინტერესო მოვლენები ვითარდება. ქართული ღვინო დახლის ქვემოდან იყიდება, რაც კარგა ხანია არ ყოფილა“...

ზურაბ ნოღაიდელის თქმით, სოფლის მეურნეობის მინისტრი, ასევე სამთავრობო დელეგაცია, მოსკოვში გაემგზავრება ღვინის საკითხზე სამსჯელოდ. ამასთან, მზადდება რუსული მედიისა და ოფიციალური სტრუქტურების წარმომადგენლების ვიზიტი საქართველოში.

„ცხადია, ეს არის პოლიტიკური გადაწყვეტილება და არანაირად არ უკავშირდება ქართული ღვინის ხარისხს. მაინც ვიმედოვნებთ, რომ რუსეთის პოლიტიკური ხელმძღვანელობა შეცვლის ბიუროკრატიის მიღებულ გადაწყვეტილებას“.

პრემიერ-მინისტრმა ჟურნალისტებს აცნობა ისიც, რომ სამთავრობო სტრუქტურები, ღვინის სექტორთან ერთად, ძალისხმევას არ იშურებენ ალტერნატიულ ბაზარზე გასვლის სტრატეგიის შესამუშავებლად. ჩამოყალიბდა რამდენიმე სტრატეგია კონკრეტული ქვეყნების მიხედვით, თუ როგორ უნდა იწარმოოს ღვინის ექსპორტმა დიდი ბრიტანეთის, ამერიკის შეერთებული შტატების, გერმანიის, იაპონიის, ბელგიის, შვეიცარიის, კანადის, ჰოლანდიის, დანიის, შვეციის, ირლანდიის ბაზრებზე.

შემუშავდება სტრატეგია უკრაინის, ყაზახეთისა და ბალტიის ქვეყნებისთვის, ასევე — ჩინეთისთვის, კორეისთვის, ტაილანდისა და ვიეტნამისთვის.

შეკითხვას, ეთანხმება თუ არა ოპოზიციას, რომ პრეზიდენტის მიერ ქართული ღვინით საზღვარგარეთის ბაზრის დაპყრობის დავალებას ირაკლი ოქრუაშვილისთვის მიცემა ამ უკანასკნელისთვის ახალი ტრამპლინია და მალე პრემიერად მოგვევლინება, პრემიერ-მინისტრმა „ზედმეტად უაზრო“ უწოდა და დასძინა: „ოპოზიციამ საკუთარი პოზიცია სადაც უნდა იქ გამოხატოს. ვალდებული არა ვარ მათ „გამოთქმულ პოზიციებსა“ და „დასკვნებზე“ კომენტარები ვაკეთო.

რაც შეეხება პრეზიდენტის დავალებას, ვფიქრობ, ირაკლი ოქრუაშვილი, როგორც მთავრობის წევრი, კარგად შეასრულებს მას და ხელს შეუწყობს ახალი ბაზრების მოძიებას ქართული ღვინისთვის.

ჩვენ ამაზე ვიმსჯელეთ პრეზიდენტთან მისი ჩინეთში გამგზავრებამდე. მივესალმები ამ გადაწყვეტილებას: ხოლო მთლიანი სტრატეგიის კოორდინაცია, მთავრობის კოორდინაციასთან ერთად მე მევალება“.

ზურაბ ნოღაიდელმა ჟურნალისტებს ბიუჯეტში შემავალი ცვლილებების პროექტიც გააცნო. სახელმწიფო ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები 48,1 მილიონი ლარით იზრდება, ხოლო მთლიანად საგადასახადო შემოსავლები — 72 მილიონი ლარით.

არასაგადასახადო შემოსავლები დაახლოებით 41 მილიონი ლარით გაიზრდება და დეფიციტის დასაფინანსებლად 72 მილიონი ლარი იქნება გამოყენებული. შესაბამისად, 162 მილიონი ლარით იზრდება სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯები.

პრემიერ-მინისტრის თქმით, ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს გამოეყოფა 20 მილიონი ლარი, საგზაო დეპარტამენტს — 17,3 მილიონი ლარი, ენერგეტიკის სამინისტროს — 46,2 მილიონი ლარი, თბილისის შიდა გზების რეაბილიტაციისთვის დამატებით გამოიყოფა 20 მილიონის ტრანსფერი.

ზუსტდება სოფლის მეურნეობის ასიგნებები, კულტურის სამინისტროს დაემატება 3,8 მილიონი ლარი, ხოლო იუსტიციის სამინისტრო ციხის მშენებლობისთვის დამატებით 25 მილიონ ლარს მიიღებს. გლდანში ახალი იზოლატორი აშენდება, რომელიც შემდეგ ორთაჭალის ციხეს შეცვლის.

20 მილიონ ლარს მიიღებს შინაგან საქმეთა სამინისტროც.

პრემიერ-მინისტრმა ილაპარაკა, აგრეთვე, ბორჯომი-ლიკანის სანატორიუმის პირდაპირი წესით გასხვისებაზე, რომელიც ყაზახურ კომპანიას მიეყიდება. ზურაბ ნოღაიდელის თქმით, ეს ხელს შეუწყობს ინვესტიციების მოზიდვასთან ერთად ყაზახი ტურისტების ბორჯომში ჩამოსვლას. მისი თქმით, ამ სანატორიუმში არ შედის პრეზიდენტის რეზიდენცია 7 ჰექტარი ფართობით. იგი შენარჩუნდება, როგორც პრეზიდენტის სახელმწიფო რეზიდენცია.

თამარ შაიშმელაშვილი

საქართველოს ბანკის აქციონერთა საყურადღებოდ

საქართველოს ბანკი
BANK OF GEORGIA

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა მორიგი კრების ჩატარება განსაზღვრულია 2006 წლის 3 მაისს 18:30 საათზე. აქციონერთა მორიგი კრების დღის წესრიგი მოიცავს შემდეგ საკითხებს:

1. ბანკის 2005 წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშების დამტკიცება;
2. 2005 წლის საქმიანობის შესახებ ბანკის დირექტორატის ანგარიშის დამტკიცება;
3. დივიდენდების განაწილება;
4. ცვლილებები ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოში:

4.1. ბატონების ქესთუთის სასნაუსკასის, იური მოსტოვოისა და ენდრიუ ოსტაშევსკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების თანამდებობიდან გადადგომა;

4.2. ბატონების ვლადიმერ გურგენიძის, ჯირკი თალვითიესა და მარტინ მასარის ბანკის სამეთვაყურეო საბჭოს წევრებად არჩევა.

5. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის ანაზღაურების შესახებ;
6. წესდებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ;
7. სხვა საკითხები

სს „საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორატი 2006 წლის 3 მაისის მორიგი აქციონერთა კრების დღის წესრიგთან დაკავშირებით აქციონერებს წარუდგენენ შემდეგი სახის რეკომენდაციებს:

დღის წესრიგის პირველ საკითხთან დაკავშირებით:

1. დამტკიცდეს შ.პ.ს. „ერნსტ & იანგ“-ის მიერ აუდიტირებული ბანკის 2005 წლის ფინანსური შედეგები;

დღის წესრიგის მეორე საკითხთან დაკავშირებით:

1. დამტკიცდეს დირექტორატის ანგარიში ბანკის 2005 წლის საქმიანობის შესახებ

დღის წესრიგის მესამე საკითხთან დაკავშირებით:

1. დამტკიცდეს ბანკის დირექტორატისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ერთობლივი წინადადება მოგების განაწილების შესახებ;
2. დამტკიცდეს ბანკის 2005 წლის მოგებიდან დივიდენდის სახით 0.05 ლარის განაწილება ბანკის თითოეულ გამოშვებულ აქციაზე (2006 წლის 31 მაისის მდგომარეობით);
3. დამტკიცდეს 2006 წლის 31 მაისი დივიდენდების სააღრიცხვო თარიღად (წესდების 5.2.1 პუნქტის თანახმად);
4. დამტკიცდეს 2006 წლის 5 ივნისი დივიდენდების გაცემის დაწყების თარიღად (წესდების 5.2.2 პუნქტის თანახმად)

დღის წესრიგის მეოთხე საკითხთან დაკავშირებით:

1. დამტკიცდეს ბატონების ქესთუთის სასნაუსკასის და იური მოსტოვოისა ენდრიუ ოსტაშევსკის გადაგომა სს ‘საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების თანამდებობიდან. იმ პირობით თუ ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი 2006 წლის 3 მაისამდე მოახდენს საქართველოს ბანკში მისი კუთვნილი აქციების გაყიდვას, მაშინ დამტკიცდეს ენდრიუ ოსტაშევსკის გადადგომა სს საქართველოს ბანკის სამეთვალქურეო საბჭოდან;
2. დამტკიცდეს ბატონი ვლადიმერ გურგენიძის სს ‘საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოში არჩევა იმ მიზნით, რომ იგი შემდეგ არჩეული იქნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მიერ;
3. დამტკიცდეს ბატონი მარტინ მასარის სს ‘საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად არჩევა;
4. დამტკიცდეს ბატონი ჯირკი თალვითიეს სს ‘საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად არჩევა.

დღის წესრიგის მეხუთე საკითხთან დაკავშირებით:

1. დამტკიცდეს ბატონი ვლადიმერ გურგენიძის ანაზღაურება იმ ოდენობითა და პირობებით (იმ უფლებამოსილებისა და პასუხისმგებლობის გათვალისწინებით, რასაც შეიმუშავებს სამეთვალყურეო საბჭო), რომელიც განსაზღვრულია 2004 წლის 20 აგვისტოს ‘სასამსახურო ხელშეკრულებაში“;
2. ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრს (ბატონი ვლადიმერ გურგენიძის გარდა) და ახლადდანიშნულ გენერალური დირექტორს, მიენიჭოს უფლებამოსილება ხელი მოაწერონ მავალდებულებელი ძალის მქონე ცვლილებას 2004 წლის 20 აგვისტოს ‘სასამსახურო ხელშეკრულებში“, რათა აისახოს ბატონი ვლადიმერ გურგენიძის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ დანიშვნა.

დღის წესრიგის მეექვსე საკითხთან დაკავშირებით:

1. იმ პირობით თუ ევროპის რეკონსტრუქსიისა და განვითარების ბანკი 2006 წლის 3 მაისამდე მოახდენს საქართველოს ბანკში მისი კუთვნილი აქციების გაყიდვას, მაშინ გაუქმდეს საქართველოს ბანკის წესდების პუნქტი 8.18 და მითითება 8.18 პუნქტზე რომელიც მოცემულია წესდების 8.10 პუნქტში;
2. წესდების პუნქტი 7.1.7 ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

„7.1.7. კრების ოქმს შეადგენს და დაამოწმებს ნოტარიუსი. ოქმი ხელმისაწვდომი იქნება ყველა აქციონერისთვის, სამთვალყურეო საბჭოს წევრისთვის და მათი წარმომადგენლებისთვის“.

აქციონერთა მორიგი კრება გაიმართება სს „საქართველოს ბანკის“ სათავო ოფისში, პუშკინის ქუჩა №3, თბილისი, საქართველო.

აქციონერთა რეგისტრაცია დაიწყება 2006 წლის 3 მაისს, 17:45 საათზე.

აქციონერთა კრების სააღრიცხვო დღედ დადგენილია 2006 წლის 3 აპრილი, 17:00 საათი.

აქციონერთა კრებაში მონაწილეობის უფლება შეიძლება გადამოწმებულ იქნას 2006 წლის 23 აპრილიდან სს „საქართველოს ბანკის“ აქციების რეგისტრატორთან — სს „კავკასრეესტრი“ შემდეგ მისამართზე: ჭავჭავაძის გამზირი №74ა, თბილისი, საქართველო.

◉ „ქართველები დამოუკიდებლობის შესახებ“

15 წელიწადი, ტრაგედიები და წარმატებები

„საქართველოს დამოუკიდებლობიდან წლები ისე გავიდა, უახლესი ისტორიის გაანალიზებაზე არავის უფიქრია ან აზრად კი გაუელვა, მაგრამ სამომავლოდ გადადო, ანუ ეშმაკს გადაულოცა. ასოციაციის „კანონი ხალხისთვის“ თავმჯდომარემ ზაქარია ქუცნაშვილმა საინტერესო, საჭირო წინადადება წამოაყენა და განახორციელა. ასოციაციის ინიციატივით, შეიქმნა იმ საზოგადოებრივი კონფერენციის მოწვევის საორგანიზაციო კომიტეტი, რომელსაც დამოუკიდებლობის 15-წლიანი პერიოდი უნდა გაეანალიზებინა.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ ინტენსიურად აშუქებდა საორგანიზაციო კომიტეტის მუშაობას, ახლა კი, ვფიქრობ, საჭიროა, მის წევრთა ვინაობა შეგახსენოთ: პროფესორები გიორგი გაჩეჩილაძე, გიორგი ხუციშვილი, ანზორ თოთაძე, იგორ კვესელავა, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი ბეჟან ჯავახია, არასამთავრობო ორგანიზაცია „14 აპრილის“ თავმჯდომარე ვახტანგ ძაბირაძე, გაზეთ „რეზონანსის“ მთავარი რედაქტორი ლაშა ტუღუში, მოძრაობა „მრავალეროვანი საქართველოს“ თავმჯდომარე არნოლდ სტეპანიანი, კინოდოკუმენტალისტი თომა ჩაგელიშვილი, ჟურნალისტი გიორგი უძილაური და ასოციაციის „კანონი ხალხისათვის“ თავმჯდომარე ზაქარია ქუცნაშვილი.

ჩვენს ერთგულ მკითხველებს, ალბათ, გახსოვთ, რომ საორგანიზაციო კომიტეტის წევრებმა დამოუკიდებელი საქართველოს 9 ძირითადი მიღწევა და 14 შეცდომა გამოყვეს. ამის შემდეგ ჩატარდა საექსპერტო და რეგიონალური გამოკითხვა, რომელსაც სამ-სამი უმთავრესი შეცდომა და მიღწევა უნდა გამოევლინა. კითხვაში ჩამოთვლილი იყო კომიტეტის მიერ შეთავაზებული მიღწევა-შეცდომები, რომელთაგან რესპონდენტს სამ-სამი უნდა აერჩია. სკეპტიკოსებს შეეძლოთ, შემოეხაზათ პასუხის სხვა ვარიანტი – „არც ერთი“, ხოლო განსაკუთრებული აზრის მქონეთ საკუთარი შეხედულების გამოხატვის საშუალებას სპეციალური გრაფა აძლევდა. გამოკითხვის შედეგები საზოგადოებრივ კონფერენციაზე გამოცხადდა. თუ შედეგი თქვენთვის უკვე ცნობილი არ არის, ცოტა ქვემოთ შეიტყობთ, მანამდე კი საზოგადოებრივი კონფერენციის შესახებ მოგაწვდით მცირე ინფორმაციას.

დამოუკიდებლობის 15-წლიანი პერიოდის შემფასებელი საზოგადოებრივი კონფერენცია გაიმართა დევიზით „ქართველები დამოუკიდებლობის შესახებ“. საორგანიზაციო კომიტეტის წევრების გარდა მას ცნობილი მეცნიერები თუ სხვადასხვა საზოგადოებრივი სფეროს წარმომადგენლები (ძირითადად, გამოკითხვაში მონაწილე პირებიც) ესწრებოდნენ.

საზოგადოებრივ კონფერენციაზე ვახტანგ ძაბირაძემ, გიორგი გაჩეჩილაძემ და გიორგი ხუციშვილმა მოხსენებები წაიკითხეს თემებზე „დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან თავისუფლებამდე“, „დამოუკიდებელი საქართველოს სამი პრეზიდენტი“, „ეთნო-ტერიტორიული კონფლიქტები საქართველოში და დამოუკიდებლობის განმტკიცებისათვის ბრძოლა“. მართალია, საორგანიზაციო კომიტეტის წევრები აცხადებდნენ, პერსონიფიცირებას თავი უნდა ავარიდოთო (ამის გათვალისწინებით შეიქმნა კითხვარიც), მაგრამ მოხსენებებმა და დისკუსიამ ზოგადი, ხშირ შემთხვევაში, კონკრეტულამდე დაიყვანა, გარკვეული გვარებიც გააჟღერა. საერთოდ ხომ ასეა – საზოგადოებისთვის წარსულზე უფრო საინტერესო აწმყოა, ამიტომ განსაკუთრებული პათოსით ბოლოდროინდელი მოვლენების შესახებ გაიმართა დისკუსია (მით უფრო, რომ საბედისწერო პროცესები დღეს არ დაწყებულა და კონფერენციაზე განხილულ პერიოდში შედისძ. დღევანდელი ხელისუფლება და რუსეთი, – ეს ის თემებია, რომლებზეც მისალმების დასრულებისთანავე იწყებენ ლაპარაკს მოქალაქეები. ბუნებრივია, ამ საკითხებს გვერდს ვერც საზოგადოებრივი კონფერენცია აუვლიდა.

ეთნო-ტერიტორიულ კონფლიქტებზე საუბრისას გიორგი ხუციშვილმა მოლაპარაკების ფორმატის შეცვლაზე ილაპარაკა (მოგეხსენებათ, რომ რუსეთი არა ნეიტრალური, არამედ დაინტერესებული მხარეა და ამ პროცესში მისი დომინირება სასურველი არ არისძ. ხუციშვილის თქმით, 2004 წლის გაზაფხულზე ამერიკიდან წამოვიდა მინიშნება იმაზე, რომ მოლაპარაკებებში რუსეთის სტატუსი გადასახედია, თუმცა, საქართველოს ხელისუფლებამ შანსი არ გამოიყენა, ასე ვთქვათ, შემხვედრი სვლები არ გააკეთა. მომხსენებელმა ის დიდი შეცდომაც გაიხსენა, ხელისუფლებამ აჭარის რევოლუციის მოდელით ცხინვალში მოქმედება რომ განიზრახა, რაც ტრაგიკული შედეგით დასრულდა. კონფლიქტების მოგვარების გზებზე საუბრისას გიორგი ხუციშვილმა ე.წ. ნოღაიდელის ერთწლიანი სამშვიდობო გეგმაც ახსენა, რომელიც, წესით, 2006 წლის სექტემბრისთვის უნდა განხორციელებულიყო. მაგრამ ისეთი პირი უჩანს, მთლიანად შეუსრულებელი დარჩება. ხუციშვილის დასკვნით, ხელისუფლება თანმიმდევრულ პოლიტიკას არ ატარებს, პოლიტიკურ ჭკუას არ ამჟღავნებს და დიალოგის სათანადოდ, დამაჯერებლად წარმართვას ვერ ახერხებს.

მისი თვალსაზრისი გაიზიარა აკაკი ასათიანმაც, ოღონდ პოზიცია უფრო მკვეთრად გამოხატა – ცხინვალის მოვლენები იდიოტიზმი იყო, ის, ვინც იმ გადაწყვეტილებას იზიარებდა, თუ ჭკუაზე იყო, დამნაშავეა, თუ არადა, ფსიქიატრთა დახმარებას საჭიროებსო. მისგან განსხვავებით, კონფერენციას ისეთი პირებიც ესწრებოდნენ, რომლებსაც, დღევანდელი ხელისუფლების იმედი არ გადაუწურავთ და სჯერათ, რომ საქართველოს პრეზიდენტი თავის თანამოაზრეებთან ერთად შეძლებს, ვითარება გამოასწოროს. მანამდე კი შეგვიძლია, გასული 15 წელიწადი უმთავრესი შეცდომებისა და მიღწევების კუთხით შევაფასოთ.

როგორც უკვე აღინიშნა, საზოგადოებრივი კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტის ძალისხმევით საექსპერტო და რეგიონალური გამოკითხვა ჩატარდა. საორგანიზაციო მეტ-ნაკლებად ცნობილმა სახეებმა და პრობლემური რეგიონების (სამცხე-ჯავახეთი, შიდა ქართლი, ქვემო ქართლიძ მცხოვრებლებმა კითხვარში სამ-სამი პასუხი შემოხაზეს. სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენელთა მოსაზრებები, ბუნებრივია, ერთმანეთს ზუსტად არ ემთხვეოდა, მაგრამ გარკვეულ საკითხებთან (მაგალითად, რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ შეთანხმების მიღწევაძ მიმართებაში პოზიცია საერთო იყო. საბოლოოდ, გამოიკვეთა სამი უმთავრესი მიღწევა და შეცდომა: მიღწევები – 1. რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ შეთანხმება; 2. სიკვდილით დასჯის გაუქმება; 3. ტრანსკავკასიური პროექტები. შეცდომები – 1. 1991-1992 წლებში მომხდარი სახელმწიფო გადატრიალება და 1992-1993 წლების სამოქალაქო ომი; 2. კონფლიქტები სამაჩაბლოსა და აფხაზეთში; 3. კანონის უზენაესობის, სამართლიანობის და თანასწორუფლებიანობის პრინციპების უგულებელყოფა; აქვე უნდა ითქვას, რომ რეგიონალური გამოკითხვის შედეგებში აქცენტები, ძირითადად, ეკონომიკურ საკითხებზეა გაკეთებული და მიღწევებში არც სიკვდილით დასჯის გაუქმება ჩანს, არც რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ მიღწეული შეთანხმება.

დაბოლოს, არ შემიძლია, არ აღვნიშნო ფაქტი, რომელმაც მე პირადად, გამაკვირვა. კომიტეტი საპრეზიდენტო გამოკითხვასაც გეგმავდა და ამ მიზნით საქართველოს მოქმედ და ყოფილ პრეზიდენტებს მიაწოდა კითხვარი. სამწუხაროდ, არც ედუარდ შევარდნაძემ და არც მიხეილ სააკაშვილმა არ ინებეს გამოკითხვაში მონაწილეობა. ამდენად, მათი პოზიცია უცნობია. უნებურად ჩნდება ეჭვი, რომ მათ არ უნდოდათ, მიღწევა-შეცდომების აღნიშვნით ირიბად მიენიშნებინათ ერთმანეთის წარმატებაზე. მაგალითად, თუ მიხეილ სააკაშვილი ქვეყნის მიღწევად ჩათვლიდა სიკვდილით დასჯის გაუქმებას, ამით, გარკვეულწილად, შევარდნაძის დამსახურებაც უნდა ეღიარებინა, რაკი ეს სწორედ მისი პრეზიდენტობისას მოხდა. თავის მხრივ, შეიძლება, არც ედუარდ შევარდნაძეს სურდა, ვთქვათ, რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ დადებული შეთანხმების მიღწევად ჩათვლით სააკაშვილის პრეზიდენტობის ერთი დადებითი მომენტი აღენიშნა (თუმცა, კითხვარი ასეთ პერსონიფიცირებას არ ითვალისწინებდა, იქ, ზოგადად, ქვეყნის მიღწევა-შეცდომებზე იყო საუბარიძ. შესაძლოა, ეს ეჭვი უსაფუძვლო იყოს, მაგრამ გაუგებარი რჩება, რატომ აარიდეს თავი საქართველოს დღევანდელმა და ყოფილმა პრეზიდენტებმა უახლოესი ისტორიის გაანალიზებას. ეს ხომ ის საკითხი არ არის, რომელიც შეიძლება „სულ ერთი“ იყოს.

საზოგადოებრივმა კონფერენციამ სცადა, საქართველოს მოსახლეობას საკუთარი თავისკენ მიეპყრო ყურადღება და ახლო წარსულისთვის გადაეხედა. კითხვაზე – რა ვაკეთეთ? – პასუხი გაცემულია, მაგრამ, ვეჭვობ, ჯერ კიდევ ვიცოდეთ, რა ვაკეთოთ.

რუსუდან გახარია

◉ აქტუალური თემა

რომელი ერი და ბერი ერთ პოზიციაზე დგას

გახდება თუ არა რუსეთ-საქართველოს შორის ბოლო დროს წამოჭრილი პრობლემები დსთ-დან საქართველოს გასვლის საბაბი? ამ თემაზე სასაუბროდ გუშინ პარლამენტში რუსეთის ელჩი დაიბარეს?

დსთ-დან გამოსვლაზე პარლამენტში ჯერ მხოლოდ ზოგადად საუბრობენ. კონკრეტული დავალება დადგენილების მომზადების შესახებ საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტს არ მიუღია. თუმცა, დსთ-დან გამოსვლის საკითხმა შესაძლოა ოპოზიცია საკანონმდებლო ორგანოში დააბრუნოს.

გიორგი ცაგარეიშვილი „მრეწველები“: „ეს სწორედ ის საკითხია, სადაც ერი და ბერი ერთ პოზიციაზე უნდა იდგეს, სადაც უმრავლესობა და უმცირესობა არ არსებობს“.

მანანა ნაჭყებია, „ახალი მემარჯვენეები“: „თუ ამ მიმართებით გადამწყვეტი ნაბიჯები გადაიდგმება და ჩვენ რეალურად დავინახავთ უმრავლესობის მხრიდან ამის მცდელობას, ასეთ შემთხვევაში მოვიფიქრებთ, რა ფორმით შევუერთდებით ამ პროცესს“.

ზურაბ ტყემალაძე, „მრეწველები“: „თუ დსთ-დან გამოსვლის საკითხი დღის წესრიგში დადგება, განხილვაში არა, მაგრამ კენჭისყრაში დავაფიქსირებთ ჩვენს პოზიციას“.

ზვიად ძიძიგური, „დემოკრატიული ფრონტი“: „ეს იყო ჩვენი ფრაქციის მიერ დაყენებული ინიციატივა. ეტყობა, ბოიკოტირება იყო საჭირო იმისთვის, რომ ათგონება გახსნოდათ და დაეწყოთ ამ თემის უკვე ასე გაღრმავება. თუ დადგება ეს საკითხი, ძალიან კარგი იქნება“.

მოგეხსენებათ, პირველი შემთხვევა არ არის, როცა საკანონმდებლო ორგანო დსთ-დან გასვლით იმუქრება. ორი თვის წინათ კონსულტაციები იგივე საკითხზე კომიტეტებში მიმდინარეობდა, როცა საქართველოს პარლამენტი სამშვიდობოების გაყვანაზე მსჯელობდა. ამჯერად განცხადება დსთ-ს შესაძლო დატოვების შესახებ პარლამენტის თავმჯდომარემ გააკეთა. საამისოდ ბევრი მიზეზი დაგროვდა – აფხაზეთი, ცხინვალის რეგიონი, სავიზო რეჟიმი, ენერგობლოკადა, ემბარგო ხილზე, ციტრუსზე, ღვინოზე, რიგში ფულადი გზავნილები დადგა.

პარლამენტის თავმჯდომარე სვამს ამ შემთხვევაში არარიტორიკულ კითხვას: „თუ ჩვენ ვართ ქვეყანა, საიდანაც იკრძალება ციტრუსის შეტანა, ჩაის შეტანა, ახლა – ღვინის შეტანა, ხვალ ალბათ, აიკრძალება „ბორჯომის“ შეტანა, თუ ვართ ქვეყანა, ვისთან დაკავშირებითაც რუსეთის ცალკეულ ძალებში გახმოვანდა, რომ შეიძლება რუსეთიდან საქართველოში გადარიცხვები აიკრძალოს, მაშინ დარჩება ძალიან სერიოზული შეკითხვა, რა აზრი ექნება საერთოდ დსთ-ში საქართველოს ყოფნას?“

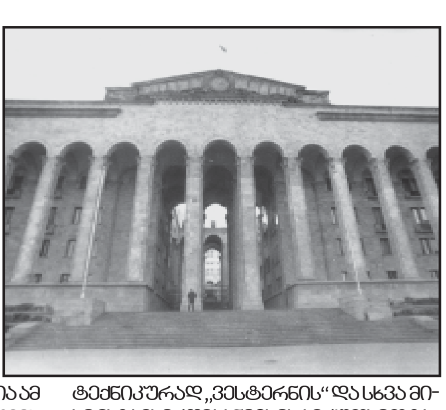

დღემდე ხელისუფლების მხრიდან დსთ-ში ჩვენს ყოფნასთან დაკავშირებით ძირითადად ეკონომიკური არგუმენტები და ამასთან, პოლიტიკურად ის არგუმენტი სახელდებოდა, რომ ჩვენი ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანია ამ ფორმის პოლიტიკური მიზნებისთვის გამოყენება. დღევანდელი რეალობიდან გამომდინარე, ფაქტია, რომ დამოუკიდებელ თანამეგობრობაში არაფერი დაგვრჩენია, თუმცა პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ნოღაიდელი ამ ეტაპზე დსთ-ს დატოვებას გამორიცხავს.

პარლამენტის კულუარებში ლაპარაკობენ, რომ „დუმის“ დეპუტატთა ერთი ჯგუფის ინიციატივა რუსეთიდან საქართველოში სწრაფი ფულადი გზავნილების შეზღუდვის შესახებ, არარეალურია, მას არანაირი შედეგი არ ექნება და ის მხოლოდ პოლიტიკური განცხადების დონეზე დარჩება, იმ მოტივით, რომ საკითხი ტექნიკურად განუხორციელებელია, სამართლებრივად კი – აბსოლუტურად აბსურდული. საქმე ის გახლავთ, რომ ასეთი გადარიცხვები სპეციალურად შექმნილი საერთაშორისო კომპანიების მეშვეობით ხდება, ისეთი, როგორიც არის ამერიკული კომპანია „ვესტერნ იუნიონი“ და სხვები. რუსი და ქართველი ბანკირები აცხადებენ, რომ ტექნიკურად „ვესტერნის“ და სხვა მისი მსგავსი კომპანიების ამ კუთხით გაკონტროლება და შეზღუდვა წარმოუდგენელია. უფრო მეტიც, ელექტრონული ანგარიშსწორების ამ სისტემაში ჩარევა ნებისმიერი ქვეყნის ხელისუფლების მხრიდან, ეს არის აბსოლუტურად შეუძლებელი.

თუ ეს ასეა, მაშინ „დუმამ“ როგორც ჩანს, ჩვენი შეშინება გადაწყვიტა. მოგეხსენებათ, ეს არის ის ფული, რომელსაც რუსეთში მცხოვრები ქართველები საქართველოში თავიანთი ოჯახებისთვის გზავნიან. ეს არის გზავნილები, რომელიც დიდ მოგებას აძლევს საქართველოს და, რა თქმა უნდა, რუსეთის ფედერაციასაც. თუმცაღა, არის ასეთი აზრიც – კიდეც რომ განხორციელდეს ასეთი შეზღუდვა, ეს ფული სხვადასხვა გზით მაინც მოხვდება საქართველოში, ანუ, საბოლოოდ საქართველოს საბანკო სექტორში დაილექება, რუსეთის საბანკო სექტორს კი აცდება, ეს კი ხელს თავად რუსეთს არ უნდა აძლევდეს.

მზია გელენავა

◉ ინფორმაცია

დემოგრაფიული მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად

თვითგამოცხადებული სამხრეთ ოსეთის მთავრობამ „დედის წელთან“ დაკავშირებული ღონისძიებები შეიმუშავა. ღონისძიებები დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესებას ისახავს მიზნად.

კოკოითის ადმინისტრაციის განცხადებით, პროგრამით გათვალისწინებულია მრავალშვილიანი ოჯახების მატერიალური დახმარება, პედიატრიის მუშაობის გაუმჯობესება, კვალიფიური პედიატრებით უზრუნველყოფა და პოლიკლინიკების მატერილურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება.

დიდ კაცთან პატარა კაცსა...

სახალხო დამცველის აპარატის თანამშრომლებმა ქუთაისის №2 საპყრობილეში მოინახულეს პატიმარი ირაკლი დანგაძე, რომლის განცხადებითაც, იგი საპყრობილის თანამშრომლებმა სცემეს. ეს სადამსჯელო ღონისძიება – როგორც პატიმარი აღნიშნავს, – საპყრობილის დირექტორის გოჩა მეგრელიშვილის და მისი მოადგილის ირაკლი კუჭუხიძის უშუალო მონაწილეობით გაიმართა. ირაკლი დანგაძის მიერ სახალხო დამცველის წარმომადგენლებისთვის მიცემულ ახსნა-განმარტებაში პატიმარმა დაწვრილებით აღწერა, თუ როგორ გამოჰყავდათ საკნებიდან პატიმრები და როგორ ხორციელდებოდა მათზე ფიზიკური ზეწოლა.

„საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ ორგანული კანონის თანახმად, სახალხო დამცველის აპარატის მონიტორინგის და გამოძიების დეპარტამენტის უფროსმა გიგა გიორგაძემ წერილობით მიმართა საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის სამმართველოს უფროსს თ.თომაშვილს და შესაბამისი ზომების გატარება სთხოვა. პროკურატურაში ასევე გადაიგზავნა პატიმარ ირაკლი დანგაძის ახსნა-განმარტების ასლი.

ჯი-ეიჩ-ენი

ბათუმის საზღვაო სავაჭრო ნავსადგური 49-წლიანი მართვის უფლებით გაიცემა

ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ დაიწყო შპს „ბათუმის საზღვაო სავაჭრო ნავსადგურის“ 49-წლიანი მართვის უფლებით გადაცემის კონკურსში მონაწილეობის მსურველთა განაცხადების მიღება. კონკურსზე წარდგენილ წინადადებათა პაკეტები სამინისტროში 12 მაისს გაიხსნება. ნავსადგურის მართვის უფლებით აღების საწყისი საზღაური 35 მილიონი აშშ დოლარია, რომელიც, საკონკურსო პირობების თანახმად, 3 თვეში უნდა დაიფაროს. ამასთან, კონკურსში გამარჯვებული ვალდებულია ხელშეკრულების გაფორმებიდან 3 თვეში სახელმწიფოს დამატებით გადაუხადოს ნავსადგურის სალარო და საბანკო ანგარიშებზე არსებული ფულადი სახსრების ტოლფასი თანხა და ა. შ.

იყიდება... თავშეკავებით

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროში საპრივატიზაციო ობიექტზე, სააქციო საზოგადოება „საქართველოს გაერთიანებული სატელეკომუნიკაციო კომპანიაზე“ განაცხადების მიღება დაიწყო. ობიექტის საწყისი გასაყიდი ფასია 50 მილიონი აშშ დოლარი. საპრივატიზაციო ობიექტის საწესდებო კაპიტალში სახელმწიფო წილი 90.65 პროცენტია.

ობიექტი საკონკურსო წესით გაიყიდება. განცხადებები მიიღება 12 მაისამდე. ტენდერი ჩატარდება 2006 წლის 12 მაისს. ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს ინფორმაციით, საპრივატიზაციო ობიექტით უკვე არაერთი სოლიდური უცხოური კომპანია დაინტერესდა, თუმცა სამინისტროში მათი დასახელებისგან ჯერჯერობით თავს იკავებენ.

მედიანიუსი

ალმა მატერი

უნივერსიტეტი აუცილებლად დაიბრუნებს თავის სტატუსს

წელიწადი და ოთხი თვე ხელმძღვანელობდა რუსუდან ლორთქიფანიძე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს. ამ თანამდებობაზე ხელისუფლებამ ის დიპლომატიური სამსახურიდან მოიწვია. ქალბატონი რუსუდანის უნივერსიტეტის ცხოვრებაში არა ერთი მნიშვნელოვანი ცვლილება განახორციელა, თუმცა ამისთვის ბევრიც მოიმდურა, როგორც ჩანს, მან ბოლომდე ვერც განათლების მინისტრის გული მოიგო. ბატონი კახა ლომაია ლორთქიფანიძის ნაღვაწს არ უკარგავს, მაგრამ მისი შეცვლის აუცილებლობაზე ლაპარაკობს. რატომ შეირჩა ამ თანამდებობისთვის გია ხუბუა, წლეულს რა ცვლილებებს გეგმავს განათლების სამინისტრო უნივერსიტეტში, შემცირდება თუ არა პროფესორ-მასწავლებელთა რიცხვი და რას ჰპირდება მინისტრი კონკურსგარეშე დარჩენილ ლექტორებს? ამ და სხვა საკითხებზე მეცნიერებისა და განათლების მინისტრს კახა ლომაიას გავესაუბრეთ.

— ბატონო კახა, რატომ გახდა აუცილებელი უნივერსიტეტში ახალი რექტორის დანიშვნა?

— ცხოვრება სახელმწიფოს, განათლების, მეცნიერების წინაშე ახალ ამოცანებს აყენებს. არის რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რასაც წინა რექტორმა მიაღწია: ფაკულტეტების სტრუქტურის ოპტიმიზაცია, ეს პროცესი პრინციპულად სწორად განვითარდა. მეორეს მხრივ, რამდენიმე ძალიან საინტერესო, ახალი სახე გამოჩნდა: სოციალური და პოლიტიკური მეცნიერებების ფაკულტეტის დეკანი, სამედიცინო თუ იურიდიული ფაკულტეტების დეკანები... მესამე: უნივერსიტეტში დაიწყო ზრუნვა განათლების ხარისხზე, ჩამოყალიბდა განათლების ხარისხის მართვის ცენტრი, შეიქმნა სადოქტორო პროგრამების კონცეფცია. ეს ყველაფერი ძალიან მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამ ეტაპზე ცხოვრება უნივერსიტეტის წინაშე სხვა ამოცანებს აყენებს. მაგალითად, პროგრამების მოდერნიზაცია. უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესი და ფაკულტეტების უმრავლესობის დღეს არსებული სასწავლო პროგრამები არანაირად არ უპასუხებს თანამედროვე კრიტერიუმებს, ეს პროგრამები რამდენიმე ათწლეულით ჩამორჩენილი ყველა თანამედროვე მოთხოვნას. პროგრამების უმრავლესობა დღემდე კონსპექტების მეშვეობით იკითხება, რაც XXI საუკუნეში წარმოუდგენელია.

მეორე ამოცანაა აკადემიური თანამდებობების დასაკავებელი კონკურსის ჩატარება, უნივერსიტეტის თვითმმართველობის სტრუქტურების ჩამოყალიბება. ეს ყველაფერი 2006 წლისთვის დასახული ამოცანებია.

— რა კრიტერიუმით შეირჩა ამ თანამდებობისთვის ბატონი გია ხუბუა, გაამართლებს ის თქვენს იმედებს?

— გია ხუბუა ძალიან მაღალი ავტორიტეტით სარგებლობს როგორც იურისტი, კარგი ორგანიზატორი, ის წლების განმავლობაში სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტს ხელმძღვანელობდა. ვფიქრობ, ეს პიროვნება შეძლებს ახალი ამოცანების დაძლევას და წარმატებით განახორციელებს. მან უნივერსიტეტში საზოგადოების ლიბერალური ღირებულებების თვალსაზრისით ხედვა წარმოადგინა. ძირითადი მიმართულებები: საერთაშორისო ხარისხის განათლება და კვლევა, ლიბერალურ ღირებულებებზე დაფუძნებული საუნივერსიტეტო გარემო, უნივერსიტეტის პასუხისმგებლობა სტუდენტისა და საზოგადოების წინაშე და, რაც მთავარია, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში თავი უნდა მოიყაროს საქართველოს ინტელექტუალურმა ელიტამ.

— მიუხედავად ამისა, უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა ნაწილისთვის ხუბუას კანდიდატურა მიუღებელი აღმოჩნდა, იმასაც ამბობენ, ლორთქიფანიძემ განათლების სამინისტროს თითქოსდა შავ-ბნელი ზრახვები არ განახორციელა და ხუბუათი იმიტომ შეცვალესო...

— ჩვენს წინაშე დგას ძალიან სერიოზული ამოცანები და მიზნები, რომლის მისაღწევად ყველამ ერთად უნდა ვიზრუნოთ. ძვირადღირებული დრო, რესურსი ნაკლებად უნდა დავუთმოთ ჭორებს, მითქმა-მოთქმას და იმ ადამიანებთან საუბარს, ვისი პოზიციებიც დემოკრატიულ საზოგადოებაში მიუღებელია. ადამიანებთან, რომელთა შეხედულებებიც ძალიან ახლოს არის ნაციზმთან და მიუღებელია ლიბერალური დემოკრატიისთვის, ჩვენ დიალოგს არ ვაპირებთ. ბატონ გიას პოზიცია ასეთია: ითანამშრომლოს ყველასთან, ვისთვისაც ეს ძირითადი ფუძემდებლური ღირებულებები მნიშვნელოვანია.

— ახალი რექტორის დანიშვნისთანავე კვლავ წამოიწია შემცირებების თემამ, თუ არის გადაწყვეტილი რამდენი ლექტორი უნდა დარჩეს უნივერსიტეტში?

— სულ მალე ახალი რექტორი დარჩენილ ოთხ ფაკულტეტზე კონკურსის პირობებს და საშტატო განრიგს გამოაქვეყნებს. ეს ინფორმაცია ღია და ხელმისაწვდომი იქნება. ზოგადად კი, მინდა გითხრათ, რომ 2003 წლისთვის თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაახლოებით 22 ათასი სტუდენტი სწავლობდა და მათ 4000 ლექტორი ასწავლიდა. ანუ, 5,5 სტუდენტზე ერთი პროფესორი მოდიოდა, ასეთი შეფარდება მსოფლიოს არცერთ ქვეყანაში არ არსებობს. შტატები ხელოვნურად იყო გაბერილი, 15 პროცენტი საერთოდ არ მუშაობდა უნივერსიტეტში, ნაწილი კი მიზერულ განაკვეთზე იყო და ამას საკუთარი მიზნებისთვის იყენებდა, ეწეოდა კერძო რეპეტიტორობას, ან კერძო უმაღლესებში კითხულობდა ლექციებს. ერთი სიტყვით, უნივერსიტეტს ყველა თავისთვის ირგებდა. ჩვენი ამოცანა კი არის, რომ უნივერსიტეტი სტუდენტებისთვის იყოს, მიმდინარეობდეს კვლევა, მათ ვაძლევდეთ კვლევაზე დაფუძნებულ უმაღლეს განათლებას. ამას კი მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოვახერხებთ, თუ უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებისგან ღია, გამჭვირვალე კონკურსების შედეგად დარჩებიან ყველაზე ღირსეულნი თავისი პროფესიული ღირებულებებით, აკადემიური კეთილსინდისიერებით და არა კორუმპირებულობით. გარდა ამისა, კონკურსის შედეგად მოვლენ ის ადამიანები, რომლებიც დღეს მუშაობენ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებში, კერძო სექტორში, არასამთავრობო ორგანიზაციებში. ახალი რექტორის ამბიცია არის ის, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში თავი მოუყაროს ინტელექტუალურ ელიტას, რომელიც მძაფრ კონკურენციას გაუძლებს.

— რას სთავაზობს განათლების სამინისტრო იმ პროფესორ-მასწავლებლებს, ვისაც კონკურსში არ გაუმართლებს?

— მათთვის, ვისაც უნივერსიტეტიდან წასვლა მოუწევს ასაკის, ჯანმრთელობის, ან კონკურსის შედეგების გამო, არსებობს სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიების პროგრამა. თუ 31 დეკემბრამდე დარეგისტრირდებიან, ამ 5-წლიანი პროგრამის წევრები გახდებიან, მათ შესაძლებლობა ექნებათ, აიმაღლონ კვალიფიკაცია და ორ-სამ წელიწადში ხელახლა მიიღონ კონკურსში მონაწილეობა, ან წმინდა კვლევითი საქმიანობა გააგრძელონ, საგრანტო კონკურსებში მიიღონ მონაწილეობა, ან სხვა სექტორში დასაქმდნენ. ყოველ შემთხვევაში, უნივერსიტეტი არ არის სოციალური დაცვის დაწესებულება, სოციალური დაცვა პროგრამების მეშვეობით ხორციელდება. რაც შეეხება უნივერსიტეტს, ეს არის უმაღლესი განათლების მოწოდების და უმაღლესი ხარისხის კვლევების წარმოების ადგილი. თავის სტატუსს უნივერსიტეტი აუცილებლად აღიდგენს და დაიბრუნებს.

ესაუბრა
ლელა ხვადაგიანი

„არც კახა ლომაიას ნათესავი ვარ და არც თავისუფლების ინსტიტუტის წევრი“

ჯერ მხოლოდ 42 წლისაა, მაგრამ შთამბეჭდავი გზა აქვს გავლილი. მთელი მისი კარიერა, როგორც თავად ამბობს, წმინდა მეცნიერული და აკადემიურია.

1985 წელს აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი დაამთავრა, 1990 წელს — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასპირანტურა, იქვე დაიცვა საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაციები. იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორია, 1998 წლიდან თსუ-ს სამართლის თეორიისა და კონსტიტუციური სამართლის კათედრაზე ჯერ დოცენტად, შემდეგ კი პროფესორად მუშაობდა, 1999 წლიდან თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფო სამართლის ინსტიტუტის დირექტორი იყო. 2005 წლიდან თსუ-ს სამართლის მეთოდებისა და სამართლის ფილოსოფიის პროფესორია. სხვადასხვა დროს ხანგრძლივი სამეცნიერო მივლინებით მუშაობდა გერმანიაში — მიუნხენის, ჰაიდელბერგის, ბერნის უნივერსიტეტებში. 40-ზე მეტი სამეცნიერო შრომის, 7 მონოგრაფიის და ერთი სახელმძღვანელოს ავტორია.

რამდენიმე დღის წინათ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნა.

ალბათ მიხვდით, რომ გიორგი ხუბუას ვესაუბრებით.

— ბატონო გიორგი, თქვენ რექტორის მოვალეობის შემსრულებლად არც კი იყავით დანიშნული, ოპოზიცია რომ მაშინვე გამოგიჩნდათ და სხვადასხვა ადამიანებმა კახა ლომაიას ახლო ნათესაობა, თავისუფლების ინსტიტუტის წევრობა, სოროსის მოციქულობა და სამართლის ინსტიტუტის დანგრევა დაგაბრალეს. რას იტყვით ამის თაობაზე?

— კახა ლომაიას არც ახლო და არც შორეული ნათესავი არ ვარ, ისევე როგორც არ ვარ და არასდროს ვყოფილვარ თავისუფლების ინსტიტუტის წევრი. რაც შეეხება იმ ბრალდებას, რომ თითქოს სამართლის ინსტიტუტი დავანგრიე, ვინც ამას ამბობს, ვურჩევ მივიდეს იმ ინსტიტუტში და გაეცნოს იმ ძალიან სერიოზულ და ამბიციურ პროექტებს, რომლებიც მაშინ განხორციელდა, როცა სამართლის ინსტიტუტის დირექტორი ვიყავი. ინსტიტუტი არამცთუ დავანგრიეთ, არამედ მისი სტატუსი მეცნიერებათა აკადემიის სტრუქტურული ერთეულიდან საჯარო სამართლის იურიდიულ პირამდე ავამაღლეთ. 2005 წელს საქართველოს პრეზიდენტმა დაგვაფუძნა როგორც საჯარო სამართლის იურიდიული პირი და ამით ხაზი გაესვა იმ დიდ როლს, რომელსაც სამართლის ინსტიტუტი საქართველოში მიმდინარე სამართლებრივი რეფორმების პროცესში ასრულებს.

ამიტომ ზემოთ ჩამოთვლილი ბრალდებები, უბრალოდ, უსამართლოა.

— თქვენ უდიდესი პასუხისმგებლობა იტვირთეთ და ქართული განათლების უპირველეს ტაძარს ჩაუდექით სათავეში. უნივერსიტეტში დაგხვდათ საკმაოდ მძიმე მემკვიდრეობა. ხართ თუ არა მზად ამ მისიის შესასრულებლად? გაქვთ თუ არა დაწერილი კონცეფცია, რომელსაც უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებს შესთავაზებთ და ეტყვით, რომ უნივერსიტეტი ამ პროგრამის მიხედვით რამდენიმე წელიწადში განათლების მძლავრ კერად იქცევა?

— ეს პროგრამა არსებობს და იგი ორ ნაწილად უნდა დავყოთ. პირველ ნაწილს შეადგენს ის პრობლემები, რომლის წინაშეც დღეს უნივერსიტეტი დგას, მეორე ნაწილი კი ამ პრობლემების გადაჭრის გზებია.

პირველი და უმთავრესი პრობლემა, რაც დღეს უნივერსიტეტში დგას, ის გახლავთ, რომ ის უმაღლესი სკოლის ტიპის დაწესებულება გახდა, მართალია მაღალი დონის სკოლა, სადაც სწავლება გაცილებით მაღალი სტანდარტებით მიმდინარეობს, ვიდრე უმაღლეს სკოლაში, მაგრამ როგორც სკოლის მოსწავლე არის სასწავლო პროცესის ობიექტი, ასევეა უნივერსტეტშიც, სადაც სტუდენტი დღემდე განიხილება როგორც სასწავლო პროცესის პასიური ობიექტი და არა აქტიური სუბიექტი.

პრობლემაა ისიც, რომ უნივერსიტეტმა, შეიძლება ითქვას, ნელ-ნელა დროის შეგრძნება დაკარგა. უნივერსიტეტმა აუცილებლად უნდა გააცნობიეროს ის გამოწვევა, რომლის წინაშეც ის სერიოზულად დააყენა ჩვენმა დინამიურად ცვალებადმა დრომ. კერძოდ, ეს გულისხმობს, რომ უნივერსიტეტმა აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოს სტუდენტთა ცნობიერებაში მომხდარი ცვლილებები, ის მოლოდინი და მოთხოვნები, რაც მათ უნივერსიტეტის მიმართ აქვთ. გარდა ამისა, აუცილებელია, რომ უნივერსიტეტმა შრომის თავისუფალ ბაზარზე მომხდარი ცვლილებები გაითვალისწინოს. ის ორიენტირებული უნდა იყოს ისეთი კურსდამთავრებულის მომზადებაზე, რომელიც შრომის თავისუფალ ბაზარზე კონკურენტუნარიანი იქნება.

ჩვენ ამ მიმართულებით შრომითი ბაზრის მოთხოვნები სათანადოდ არ გვაქვს შესწავლილი. აუცილებელია ამ მოთხოვნების შესწავლა და შემდგომ სასწავლო პროცესში მათი გათვალისწინება როგორც სწავლების ფორმების, ასევე მეთოდების დანერგვის თვალსაზრისით.

გარდა ამისა, აუცილებელია აღდგეს ინტენსიური კავშირი პროფესორსა და სტუდენტს შორის. არ შეიძლება ეს კავშირი მხოლოდ აუდიტორიაში 1-საათიანი ლექციით შემოიფარგლოს. სტუდენტები იმთავითვე უნდა იყვნენ ჩართულნი სამეცნიერო კვლევებში. თავისთავად, სამეცნიერო კვლევების სასწავლო პროცესში ინტეგრაცია სერიოზული პრობლემაა, რომლის დაძლევაც უნივერსიტეტის მხრიდან კარგად გააზრებული კონცეფციის შემუშავებას მოითხოვს.

აუცილებელ გარდაქმნას საჭიროებს თვითონ უნივერსიტეტის მართვის სისტემა. ჩემი აზრით, უნივერსიტეტი უნდა იმართებოდეს როგორც დიდი საწარმო, კონცერნი, მართვის თანამედროვე მენეჯმენტის საფუძველზე, ოღონდ იმ აუცილებელი სპეციფიკის გათვალისწინებით, რაც უმაღლესი სასწავლებლისთვის არის დამახასიათებელი.

ეს არის ის ძირითადი მიმართულებები, რაზეც ჩვენ ვიმუშავებთ, ცხადია, აქედან უმთავრესი სწავლების შინაარსობრივი მხარე იქნება. ასევე სწავლების ევროპულ სტანდარტებთან რეალურად მიახლოება და სწავლის მეთოდიკის სრულყოფა.

— ერთ-ერთი პირველი, რაც უნივერსიტეტში, თქვენი წინამორბედის რუსუდან ლორთქიფანიძის მოსვლის შემდეგ გაკეთდა, იყო ის, რომ მოხდა ფაკულტეტების გაერთიანება და უნივერსიტეტი ოდენ ექვსი ფაკულტეტის ამარა დარჩა. მაშინ ეს ნაბიჯი პროფესორ-მასწავლებელთა გარკვეულმა ნაწილმა მწვავედ გააპროტესტა. როგორც ვიცით, თქვენ ამ გამსხვილებული ფაკულტეტების დაშლას აპირებთ. რატომ არის მიუღებელი ფაკულტეტების შერწყმა?

— ფაკულტეტების დაშლა, პირდაპირი გაგებით, არ იგეგმება. უბრალოდ, ჩვენ ვფიქრობთ ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი სტრუქტურულად შევცვალოთ, რადგან აქ ორი განსხვავებული მიმართულების მეცნიერება მექანიკურად გაერთიანდა, ამიტომ ბევრი პრობლემა იქმნება მათ შორის სპეციალობის კლასიფიკაციასთან დაკავშირებით. რაც შეეხება სხვა ფაკულტეტებს, სტრუქტურული ცვლილებები ჯერჯერობით არ იგეგმება, თუმცა გამორიცხული არ არის, სამომავლოდ რამე ცვლილებები მოხდეს.

უნივერსიტეტში ფაკულტეტების გაერთიანება მექანიკური არ უნდა იყოს, ის რაციონალურად განსაზღვრულ მეთოდიკას უნდა ეფუძნებოდეს და უნივერსიტეტს ადამიანური და ფინანსური რესურსების მომჭირნედ ხარჯვის შესაძლებლობას უნდა აძლევდეს. ფაკულტეტების გაერთიანება თვითმიზანი არ არის, ის სწორედ მსგავს ეფექტს უნდა იძლეოდეს.

— რუსუდან ლორთქიფანიძის რექტორობის პერიოდში აქტიური ლაპარაკი მიდიოდა იმის შესახებ, რომ უნდა მომხდარიყო პროფესორ-მასწავლებელთა მასობრივი დათხოვნა და უნივერსიტეტში მხოლოდ 600 შტატი უნდა დარჩენილიყო. ერთ-ერთი მიზეზი, რის გამოც უნივერსიტეტში თქვენს მოსვლას გარკვეული წრეები ანტაგონისტურად შეხვდნენ, ისიც არის, რომ თითქოს ამ გეგმის სისრულეში მოყვანა თქვენ დაგევალათ. მართლა აპირებთ ამხელა უნივერსიტეტში მარტო 600 პროფესორ-მასწავლებლის დატოვებას?

— ასე მკაცრად ფიქსირებული რიცხვი, ხუთასი, ექვსასი, თუ ათასი, რა თქმა უნდა, არ არის. უნივერსიტეტში კადრების რიცხვი იმ მიდგომის საფუძველზე განისაზღვრება, რომ პროფესორთა და სტუდენტთა რაოდენობას შორის ოპტიმალური თანაფარდობა იყოს. გარდა ამისა, უნივერსიტეტში მომუშავე კადრები სერიოზული სამეცნიერო კვლევების განხორციელების შესაძლებლობას უნდა იძლეოდნენ, ანუ სამეცნიერო კვლევებისა და სასწავლო პროცესის ინტეგრაციის შესაძლებლობას. ამ საკითხზე ფაკულტეტებთან უკვე ინტენსიური მუშაობა დავიწყეთ.

— თქვენი მოსვლის შემდეგ ფაკულტეტების დეკანებმა თანამდებობიდან წასვლის შესახებ განცხადებები დაწერეს. ისინი ამბობენ, რომ ახალ რექტორს თავისი ახალი გუნდი ეყოლება, თუმცა თუ მათ დაუძახებთ, თქვენს სამსახურში კვლავ სიამოვნებით ჩადგებიან. აპირებთ თქვენი გარემოცვა უნივერსიტეტს გარედან მოყვანილი კადრებით დააკომპლექტოთ, თუ ამისთვის შიდა რესურსებს გამოიყენებთ?

— განცხადების დაწერა იმას არ ნიშნავს, რომ ისინი უნივერსიტეტიდან წავიდნენ. პროფესიონალი და პერსპექტიული კადრების გაშვებას არ ვაპირებთ და მათ ინტელექტუალურ რესურსებს აუცილებლად გამოვიყენებთ. არ ვაპირებ ახალი გუნდი გარედან მოყვანილი კადრებით შევქმნა, რადგან უნივერსიტეტში ძალიან ბევრი კარგი პროფესიონალია და მათ პოტენციალს გამოვიყენებთ.

— როგორ მოხდება პროფესორ-მასწავლებელთა დანიშვნა აკადემიურ თანამდებობებზე?

— ეს აუცილებლად კონკურსის, შერჩევის წესით მოხდება და ვინც ამ კონკურსში გაიმარჯვებს, უნივერსიტეტში აკადემიურ თანამდებობებსაც ისინი დაიკავებენ, გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია პროფესორის წოდება და თანამდებობა გავხადოთ გაცილებით პრესტიჟული და მაღალანაზღაურებადი, ვიდრე ახლა არის.

— დაბოლოს, ბატონო გიორგი, რა იქნება ის უახლოესი რეფორმატორული ნაბიჯი, რომელსაც თქვენ უნივერსიტეტში ყველაზე პირველად გადადგამთ?

— უახლოესი ნაბიჯი სწორედ ეს კონკურსი იქნება, რომელიც უნდა ჩავატაროთ. ალბათ ეს ნაბიჯი მტკივნეული გამოდგება, მაგრამ ჩვენ მაქსიმალურად უზრუნველვყოფთ, რომ ის ადამიანები, რომლებიც კონკურსში ვერ გაიმარჯვებენ, უნივერსიტეტში მაინც შევინარჩუნოთ. მართალია, ისინი ხელმძღვანელ აკადემიურ თანამდებობებზე ვერ მოხვდებიან, მაგრამ მათ შრომით და ინტელექტუალურ რესურსებსა და შესაძლებლობას სასწავლო პროცესში აუცილებლად გამოვიყენებთ.

— წარმატებებს გისურვებთ!

— დიდი მადლობა!

ესაუბრა
ჯაბა ხუბუა

განსჯა

აფხაზეთის პრობლემა

მიზეზები და მოგვარების გზები

პოლიტიკოსთა და სამეცნიერო წრეებში მიაჩნიათ, რომ აფხაზეთში სისხლიანი კონფლიქტის მიზეზი იყო მისი სტატუსის განუსაზღვრელობა, ან სტატუსთან დაკავშირებული არსობრივი პრობლემა. საბჭოთა იმპერიის ფორსირებულ ნგრევას აურაცხელი მსხვერპლი მოჰყვა. აპოთეოზი გახლდათ საქართველოს ტერიტორიაზე (აფხაზეთში და ცხინვალის რეგიონში) ე.წ. ეთნოკონფლიქტების მოტივაციით, აბორიგენთა ისტორიული მიწა-წყლიდან აყრა, გენოციდი, ტერიტორიების ოკუპაცია-ანექსია.

მე-20 საუკუნის მიწურულს აფხაზეთის პრობლემა ისევე, როგორც ცხინვალის რეგიონისა და საქართველოს სხვა პრობლემები, წარმოშვა ქართველი ერის რუსეთისაგან განთავისუფლების სურვილმა და ამ მიზნით წარმოებულმა ეროვნულ-გამანთავისუფლებელმა ბრძოლამ. რუსეთმა ვერ აპატია საქართველოს თავისუფლებისაკენ მისწრაფება. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა პირდაპირ კავშირშია ჩვენი ქვეყნის გეოპოლიტიკურ მდგომარეობასთან. აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონში განვითარებული მოვლენები სამართლიანადაა აღიარებული საქართველოს სამხედრო-პოლიტიკურ შეტაკებად რუსეთთან.

აფხაზეთის პრობლემაზე მუშაობის 12-წლიანმა გამოცდილებამ ნათელი გახადა, რომ მიუხედავად ავტორიტეტული საერთაშორისო ორგანიზაციების სერიოზული ძალისხმევისა, მსოფლიო თანამეგობრობა ვერ ახერხებს ამ საკითხში რაიმე მნიშვნელოვან პოზიტიურ წინსვლას. მათი მიდგომები იმაზე მეტყველებს, რომ აფხაზეთის საკითხის მოგვარება ჯერ კიდევ ძირითადად რუსეთის პოლიტიკურ ნებაზეა მიბმული. საუბედუროდ, როდესაც ძირფესვიანად ვარკვევთ მიზეზებს აფხაზეთის კონფლიქტის გარშემო, ნათელი ხდება, რომ ჩვენმა მეცნიერებმა წლების განმავლობაში დაუშვეს სერიოზული შეცდომები (თუ ჩავთვლით შეცდომად და არა ღალატად). მაგალითისთვის მოვიყვანდი „აფსუასა“ და „აფხაზის“ ძირებისა და წარმომავლობის საკითხებს. არ შეიძლება არ აღვნიშნოთ: ისტორიკოსთა, ენათმეცნიერთა შეუთანხმებლობამ, ქაოტურმა აზროვნებამ, ტოპონიმთა და ტერმინთა გაუცხოებამ, უგულებელყოფამ და საკუთარ ნებაზე სხვადასხვა ბრუნვაში ტრიალმა საბოლოოდ დააბნია საზოგადოება, ეს დაბნეულობა კი შესანიშნავად გამოიყენეს გარე ძალებმა და საკუთარი მიზნების განახორციელებას შეუდგნენ.

მეცნიერული დასკვნა, რომელიც მცდარია და თანაც ხელს უშლის მშვიდობიან ცხოვრებას, უნდა დაიგმოს როგორც მეცნიერთა, ისე პოლიტიკოსთა მხრიდან. **უპირველესად ეს ეხება აფხაზური ენის საკითხს. ამ ლინგვისტურმა, „მეცნიერულმა“ თეორიამ „დაადასტურა“ აფსილების და აფხაზების ადიღური წარმომავლობა, რომლებმაც ჩვენს მტრებს მისცა მძლავრი დამანგრეველი ძალა და დღეს ამის შედეგებს ვიმკით.**

მხედველობიდან არ უნდა გამოგვრჩეს ის ჟანგიანი ფსევდო „მეცნიერული აღმოჩენა“, რომელიც ეხება ზოგადად ქართული და, კერძოდ, კოლხური კულტურის იგნორირების და დაკნინების პოლიტიკას, რომელსაც ეწეოდა მეფის რუსეთი. შემდგომ ესტაფეტა მიიღო, გააგრძელა და განავითარა საბჭოთა იმპერიამ. ამჟამად ამას აგრძელებს თანამედროვე რუსეთის ნეოიმპერიალისტური პოლიტიკა. ამ პოლიტიკის უკანასკნელი გამოვლინებაა მეგრულ-სვანური ენების გარშემო დაწყებული „მეცნიერული“ ბატალიები, რომლებიც სამწუხაროდ დღესაც გრძელდება. ამ საკითხმა უკვე ევროსაბჭომდეც მიაღწია, რომელმაც სათანადო რეკომენდაციები მისცა ხელისუფლებას და ალბათ ამ ენებს მალე ვიხილავთ სახელმწიფო ენებად. როგორ შეიძლება დავივიწყოთ „მეგრელი სეპარატისტების გაკვეთილები“ და რეპრესიები 1937 და 1950 წწ. ამ გაბნეულმა იდეოლოგიურმა პოლიტიკამ სამეგრელოსა და სვანეთში ვერ მოიპოვა ნავსაყუდელი, მაგრამ აფხაზეთში ამან ნეგატიური დამანგრეველი როლი შეასრულა.

ჩვენთვის გასაგებია, რასაც გვიკეთებდა ჩრდილოეთის „კეთილი“, მართლმადიდებელი მეზობელი, მაგრამ რატომ არ უნდა გავერკვეთ გასული საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე ვინ, რომელმა თანამემამულემ, როგორ აურია და შექმნა ჩვენი თანაცხოვრებისთვის საშიში, დანაღმული პოლიტიკური ჰორიზონტი. **დღეს ჩვენს თაობებს დასჭირდება უზარმაზარი შრომა, რათა ქართველი ერი ფსიქოლოგიურად, პოლიტიკურად გამთლიანდეს, მეცნიერული აზროვნება განიწმინდოს იმ ნაგვისა და შხამისაგან, რაც ჯერ კიდევ მყარად არის შემორჩენილი ჩვენს სინამდვილეში.** ამისათვის საჭიროა სამეცნიერო საზოგადოებაში, ისტორიის გაკვეთილებზე დაყრდნობით, მოხდეს სახელმწიფოებრივი იდეოლოგიისა და აზროვნების ჩამოყალიბება, რომელიც პირველ რიგში უნდა ემსახურებოდეს ჩვენი ერთიანობის და ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას. ამის გარეშე პოლიტიკოსებისა და დიპლომატების მუშაობას ამ მიმართულებით აზრი არ აქვს.

აფხაზეთის პრობლემის გადაწყვეტა რამდენიმე ათეული წლით გადაიდება, თუ არ იქნა გააზრებული მთავარი საკითხები პრიორიტეტის მიხედვით და ჩამოყალიბებული სპეციალური პროგრამა, როგორც ეს ჩადებული იყო 1996 წლის 17 აპრილის საქართველოს პარლამენტის დადგენილებაში „აფხაზეთში კონფლიქტის დარეგულირების ღონისძიებების შესახებ“. რეალურად საქართველოს პარლამენ-

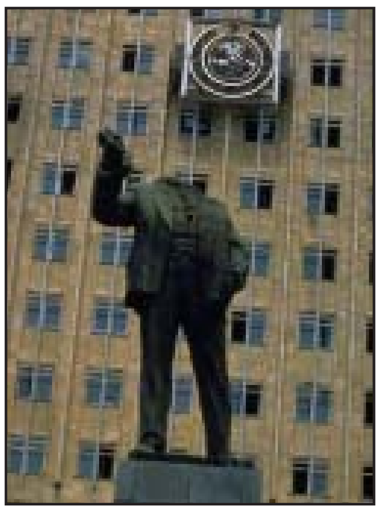

ტმა 12 წლის განმავლობაში აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით მიიღო 30-მდე სხვადასხვა დადგენილება, 34-ჯერ ეს საკითხი განხილულია გაეროს მიერ, მაგრამ, როგორც ვხედავთ, შედეგისაგან ჯერ ძალიან შორსა ვართ. დღის წესრიგში დგება აფხაზეთის საკითხზე ხელმოწერილი ხელშეკრულებების შესწავლა, გაანალიზება. **ჯერ კიდევ 1996 წლის საგაზაფხულო სესიის დასაწყისში საქართველოს პარლამენტის იურიდიულმა კომიტეტმა გააკეთა აფხაზეთის საკითხზე ხელმოწერილი ყველა ხელშეკრულების, განცხადების, მემორანდუმის ექსპერტიზა და დაადასტურა, რომ ყველა ეს დოკუმენტი რეალურად მიმართულია არა მარტო საქართველოს წინააღმდეგ, არამედ კონფრონტაციისკენ მთლიანად კავკასიის რეგიონში. ეს დოკუმენტები თავის სტატუსით არ ექვემდებარებიან რატიფიცირებას, ამიტომ ვერ მოხვდებიან დენონსირებაში, ხოლო მისი დამანგრეველი ძალა საუბედუროდ დიდია.**

აფხაზეთის პრობლემის წარმოქმნაში დღეს თითქოსდა ყველაფერი ნათელია, ცნობილია მისი რეჟისორები, პატარა თუ დიდი როლის შემსრულებელი პირები, მაგრამ, საუბედუროდ მისი დარეგულირების პროცესი ჯერ არც დაწყებულა, მიუხედავად იმისა, რომ ამ საკითხის მოგვარებისთვის იხარჯება დიდი შრომა და ქვეყნის გარკვეული რესურსი. რა არის ასეთი უშედეგობის მთავარი მიზეზი? 12 წლის განმავლობაში გარკვეულია ყველა მიზეზი, დადგენილია ავადმყოფობა (დასმულია დიაგნოზი), განკურნების პროცესი არ იწყება, რადგანაც პროცედურა არ არის ჩამოყალიბებული. ვინ უნდა დაიწყოს პროცედურის ჩამოყალიბება? ვინ შეაბამს კატას ეჟვანს? ბევრ დასმულ კითხვას პასუხი რომ გავცეთ, იძულებული ვართ დავუბრუნდეთ ამ პრობლემის შექმნის წინა პერიოდს.

აფხაზეთის ტრაგედია, რომელიც 1992 წლის 14 აგვისტოს დაიწყო და დღემდე გრძელდება, დიდი ხანი მზადდებოდა. აქტიური პერიოდი რეალურად დაიწყო XIX საუკუნეში, როდესაც საქართველოში გაუქმდა სამეფოები და სამთავროები და იგი ორ გუბერნიად შეიყვანეს რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში. აქტიურად მიდის საქართველოს, სულიერი დაშლა, რომელიც განსაკუთრებით მძაფრად ხორციელდება აფხაზეთის, სამეგრელოს და სვანეთის რეგიონებში. რუსი მეცნიერები, რასაკვირველია, ხელისუფლების დაკვეთით, „მეცნიერულად“ ასაბუთებდნენ ამ კუთხის ხალხთა სხვადასხვა კუთვნილებას. სულიერი გენოციდის შედეგები არ აკმაყოფილებს კოლონიზატორს. რუსეთს სერიოზული პრობლემები აქვს კავკასიაში, ის მოლაპარაკებებს მართავს ოსმალეთის მთავრობასთან როგორ გაასახლოს აფხაზეთიდან, აჭარიდან, ჩერქეზეთიდან და ჩეჩნეთიდან მთლიანად მოსახლეობა, რაც რეალურად 1864-66 წწ. განხორციელდა ვინც არ დაემორჩილა გადასახლების ბრძანებას: მოხუცები, ქალები, ბავშვები და ავადმყოფები რუსული ჯარის ნაწილებმა ადგილზე დახოცეს, ნაწილი გზაში დაიღუპა. აფხაზეთის ტერიტორია ოჩამჩირიდან დაწყებული დღევანდელ გაგრამდე მთლიანად გაწმინდეს მოსახლეობისაგან. ეს იყო საშინელი გენოციდის პერიოდი, რომელიც მუხანათურად მოახდინა რუსეთის ხელისუფლებამ.

ანზორ წოწონავა

(გაგრძელება იქნება)

გლობუსი

ჩინეთი ის სახელმწიფოა, მოთმინება რომ იცის

აპრილმა საქართველოს უახლეს ისტორიაში მტკიცედ დაიმკვიდრა ადგილი, 1989 წლის 9 აპრილს დასაბამი მიეცა საბჭოთა იმპერიის დაშლას. 1991 წლის 9 აპრილს საქართველოს უზენაესმა საბჭომ მარტში ჩატარებული საყოველთაო რეფერენდუმის გადაწყვეტილება – დამოუკიდებლობა, რეალობად აქცია.

იმ საზეიმო დღეს უზენაესი საბჭოს თითოეული წევრი, საქართველოს მოქალაქეები, გულწრფელად, უდიდესი სიხარულით, მომავლის იმედით აღნიშნავდნენ ქვეყნის ცხოვრებაში ამ უმნიშვნელოვანეს მოვლენას. უზენაესი საბჭოს სხდომათა დარბაზში მყოფი ადამიანები წამიერადაც ვერ გაივლებდნენ თავში, რომ იმავე წლის ბოლოს ქართველები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ წაეკიდებოდნენ ერთმანეთს, რომ სულ მალე დაიწყებოდა ომი აფხაზეთში, რასაც მოჰყვებოდა ქვეყნისათვის გაუსაძლისი ვითარება.

დასანანია, რომ ყოფილ საბჭოთა სივრცეში დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი მოწინავე რესპუბლიკა – საქართველო, დღეს ჯერაც მძიმე, გაურკვეველ მდგომარეობაშია.

დამოუკიდებლობის მოპოვებიდან გავლილი 15 წლის მიღწევებისა და შეცდომების შესახებ იმსჯელა სასტუმრო „თბილისი-მერიოტში“ 8 აპრილს გამართულმა კონფერენციამ, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს ცნობილმა პოლიტიკოსებმა, საზოგადო მოღვაწეებმა, მეცნიერებმა, მასმედიის მუშაკებმა. ორგანიზატორთა, განსაკუთრებით ბატონ ზაქარია ქუცნაშვილის მისამართით, დიდი მადლობა უნდა ითქვას კონფერენციის მაღალ დონეზე მოწყობისთვის.

მომხსენებლები და დისკუსიაში მონაწილეები აღნიშნავდნენ იმ წარუმატებლობათა შესახებ, რაც მოხდა ბოლო 15 წლის განმავლობაში. ნაკლებად პოზიტიური განწყობა სუფევდა თემის: „დამოუკიდებელი საქართველოს სამი პრეზიდენტის“ განხილვის დროს, დღევანდელი ხელისუფლების მიმართ საზოგადოებაში გაჩენილი თავმობეზრება კონფერენციაზეც გამჟღავნდა. არავის გახსენებია ქართველთათვის ბოლო წლების საყვარელი სიტყვა „ვაცალოთ“. ორი წლის მოღვაწეობის შედეგი იმდენად ნათელია, რომ დღევანდელი ხელისუფლების წარსულ დროში, წინამორბედი პრეზიდენტების გვერდით მოხსენიება ბუნებრივ მოთხოვნილებად იქცა.

ეთნოკონფლიქტების თემის განხილვის დროს ხაზგასმით აღინიშნულმა „აჭარის დაბრუნებამ“, როგორც ირკვევა, ძირშივე მოსპო გაქცეული ავტონომიების შემობრუნების პერსპექტივა.

ქვეყნის ისტორიისთვის 15 წელი არცთუ დიდი დროა, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ მსოფლიოში არსებულ ტემპებს – არცთუ მცირეა. ისე, როგორც ჩვენ, ყოფილი მოძმე რესპუბლიკებიც 15 წელია დამოუკიდებლად ცხოვრობენ და საკმაოდ წარმატებითაც. ბალტიისპირა ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებზე რომ არაფერი ვთქვათ, ყველა დანარჩენი გაცილებით უკეთესად გამოიყურება, ვიდრე ჩვენ. დასაწყისში ცუდად აღებულმა სტარტმა, სამოქალაქო სისხლიანმა დაპირისპირებამ, მრავალმა, ჯერაც გაუთვითცნობიერებელმა ვითარებამ, სავალალო მდგომარეობაში ჩააყენა საქართველო. და თუ დროულად არ ითქვა სათქმელი, არ გადაიდგა ერისთვის საჭირო ნაბიჯები, 15 წლის შემდეგაც იგივეს ვიტყვით და ისევე გულდათუთქული ვისაუბრებთ, როგორც 8 აპრილის კონფერენციაზე. სწორედ ამას გაუსვა ხაზი თავის გამოსვლაში ეროვნული ფორუმის ლიდერმა აკაკი ასათიანმა. მის ტექსტს ლაიტმოტივად გასდევდა, რომ ჩვენი საკეთებელი, ჩვენვე უნდა ვაკეთოთ და ამ საქმეში არც პრეზიდენტის და არც რომელიმე გადამთიელის იმედი არ უნდა გვქონდეს.

(იხ. მე-6 გვ.)

ინფორმაცია

მადლობა მხარდაჭერისთვის

საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა 12 აპრილს აშშ-ის კონგრესმენთა დელეგაცია მიიღო. „შეხვედრა-

ზე ძალიან საინტერესო აზრთა გაზიარება გვქონდა. ჩვენ კიდევ ერთხელ გადავუხადეთ მადლობა ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესსა და ადმინისტრაციას იმ მხარდაჭერისთვის, რომელსაც ეს ქვეყანა იჩენს საქართველოს მიმართ დამოუკიდებლობის პირველივე დღიდან. განსაკუთრებით აღვნიშნეთ ჩვენი თანამშრომლობა სამხედრო სფეროში და აშშ-ის მიერ გაწეული დახმარება საქართველოს შეიარაღებული ძალების წვრთნამომზადების საკითხში. ასევე ითქვა, რომ ამ დახმარების რეალიზაცია ავლანეთში, კოსოვოსა და ერაყში ხდება“ – განაცხა და ზურაბ ნოღაიდელმა შეხვედრის დასრულების შემდეგ.

დღეს ბრიუსელში მეტად მნიშვნელოვანი სხდომაა

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს დელეგაცია, რომელსაც საგარეო საქმეთა მინისტრი გელა ბეჟუაშვილი ხელმძღვანელობს, ბრიუსელში გაემგზავრა.

დღეს ბრიუსელში, ნატოს შტაბბინაში, გაიმართება ჩრდილოატლანტიკური საბჭოს სხდომა, სადაც საქართველოს ინდივიდუალური პარტნიორობის სამოქმედო გეგმის იმპლემენტაციის შეფასების ანგარიშს განიხილავენ.

ბრიუსელს გაემგზავრნენ საგარეო საქმეთა მინისტრი გელა ბეჟუაშვილი, თავდაცვის მინისტრი ირაკლი ოქრუაშვილი და ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრი გიორგი ბარამიძე.

რწმუნებათა სიგელები გადასცა...

პოლონეთის რესპუბლიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა კონსტანტინე ქავთარაძემ საზეიმო ვითარებაში რწმუნებათა სიგელები გადასცა პოლონეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს ლეხ კაჩინსკის. პრეზიდენტსა და ელჩს შორის გამართული პირისპირ საუბარი, პროტოკოლით განსაზღვრულ დროზე გაცილებით მეტ ხანს გაგრძელდა.

დაუსაქმებელთა დასასაქმებლად

სასტუმრო „შერატონ მეტეხი პალასში“ 12 აპრილს გაიხსნა კონფერენცია თემაზე: „ქართულ საწარმოთა კონკურენტუნარიანობისა და მწარმოებლურობის ამაღლება“. კონფერენციის ორგანიზატორია საქართველოს დამსაქმებელთა ასოციაცია შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან პარტნიორობით.

კონფერენციის მიზანია, გააანალიზოს ქართულ საწარმოთა კონკურენტუნარიანობის მდგომარეობა და დასახოს მისი გაუმჯობესების გზები.

მედიანიუსი

გვწერენ

მხოლოდ ერთს გთხოვთ...

ოპოზიციური პარტიების ლიდერებს

მიუხედავად იმისა, რომ დიდი სიძნელეებია ქვეყნის აღმშენებლობის საქმეში, მიუხედავად იმისა, რომ ხშირად გვშია და გვწყურია, ხვალინდელ დღეს მაინც იმედით შევყურებთ და თქვენ იმის უფლებას არავინ მოგცემთ, რომ ქვეყნის პრეზიდენტი საჯაროდ ლანძღოთ, რაც ხშირ შემთხვევაში პირად შეურაცხყოფაშიც კი გადადის.

თქვენ იმის უფლებას არავინ მოგცემთ, რომ თქვენი ვიწრო პარტიული ინტერესებისათვის გამუდმებით სახელს უტეხდეთ პრეზიდენტს, მთავრობას და ამით ქვეყანაში დისციპლინას და წესრიგს ამსხვრევდეთ, წამდაუწუმ აცხადებდეთ ქვეყანაში კრიზისებს და ამავე დროს არ აჩვენებდეთ მათი დაძლევის გზებს.

იმით უკმაყოფილონი, რომ ბევრი თქვენგანი თავის დროზე ვერ მოხვდა ხელისუფლებაში, გამუდმებით ცდილობთ გზადაგზა აგროვოთ უკმაყოფილო ელემენტები, რათა კიდევ უფრო გაამძაფროთ თქვენი ძირგამომთხრელი საქმიანობა.

მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყნად არსებული ამჟამინდელი მდგომარეობა ჯერჯერობით არ იძლევა ყველა სფეროში ხელფასების მნიშვნელოვნად გაზრდის საშუალებას, თქვენ მაინც ამის თაობაზე გაჰყვირით, მიზნად გაქვთ არა ხალხის კეთილდღეობის ამაღლება, არამედ მშრომელთა ჩამორჩენილ ფენებში უკმაყოფილების დათესვა პრეზიდენტის საწინააღმდეგოდ. ამავე მიზნით ცდილობთ საზოგადოებაში არევდარევის შეტანას, ჯერ კიდევ არსებული სიძნელეების გაზვიადებას, ხალხში კაპიტულანტური განწყობის დანერგვას, ქვეყნად პროგრესის წინააღმდეგ ძადაგებას, მაგრამ ამისგან არაფერი გამოვა, ვინაიდან ხალხი უკვე ყველაფერს ხედავს და დარწმუნებულია, რომ არსებული სიძნელეების გადალახვის საშუალება არსებობს და ეს ასეც იქნება.

სამაგიეროდ ადამიანები ვერ ხედავენ ოპოზიციური პარტიების მონაწილეობას ამ სიძნელეების გადალახვაში, მათი უმრავლესობა დაკავებულია სხვადასხვა სახის პროვოკაციული ქმედებებით, რის წყალობითაც ამ პარტიების ავტორიტეტი ნულოვან ზღვართანაა მიახლოებული.

დროა, ერთხელ და სამუდამოდ გაიგოთ, რომ ხალხს მობეზრდა გაუთავებელი ლაყბობა „რევოლუციებზე". მათი სურვილია საქმით ნახონ, ვინ რას წარმოადგენს. ამიტომ ჩვენ მხოლოდ ერთს გთხოვთ: დაგვანებეთ თავი, ხელს ნუ გვიშლით!

პრეზიდენტისაგან კი მოვითხოვთ აამოქმედოს კანონი საჯაროდ მიყენებული ცილისწამებისა და შეურაცხყოფისათვის.

სხვაგვარად არაფერი არ გამოვა.

სოზარ კვასტიანი,
შრომის ვეტერანი,
თადარიგის პოლკოვნიკი.
წყალტუბო.

გლობუსი

(მეხუთე გვერდიდან)

თუ 15 წელი პატარა საქართველოსათვის ცოტა გამოდგა, დიდი ჩინეთისათვის – უსასრულოდ ბევრი. 15 წელზე ცოტა მეტი ხნის წინათ სწრაფი ტემპით დაიწყო ჩინეთის ეკონომიკური გარდაქმნა. ბრძენი ჩინელის დენ სიაოპინის, ხატოვნად ნათქვამი: **„არა აქვს მნიშვნელობა, რა ფერის არის კატა, მთავარია თაგვებს იჭერდესო"**, ისე კარგად მოერგო ტოტალიტარიზმის ბაცილით დაავადებულ სახელმწიფოს, რომ დღეს თუ არა ხვალ, მას ბადალი არ ეყოლება მსოფლიოში.

ჩინეთზე არაერთხელ გვისაუბრია, მაგრამ ამჯერად ჩინეთის თემა საქართველოს პრეზიდენტის ვიზიტითაც არის განპირობებული.

როდესაც ჩინეთის თემას ეხებიან, რუსი პოლიტოლოგები გორბაჩოვის პერესტროიკას ჩინურ გარდაქმნას ამჯობინებენ. პერესტროიკამ დაანგრია საბჭოთა კავშირი. ჩინურმა გარდაქმნამ ვერაფერი დააკლო პოლიტიკურ სისტემას, მაგრამ ძირფესვიანად გადააკეთა ეკონომიკა.

> ## ჩინეთი ის სახელმწიფოა, მოთმინება რომ იცის

დენ სიაოპინისეულმა გარდაქმნამ მძიმე რყევების გარეშე დაშალა ცენტრალიზებული ეკონომიკა, სოციალისტური სისტემა კაპიტალისტურ რელსებზე შეაყენა. ჩინური გარდაქმნა და წარმატება ამერიკელ მეგობრებშიც კი გაოცებას იწვევს. დღევანდელი ჩინეთი ისეა მოძლიერებული, რომ ამერიკაში სერიოზულად საუბრობენ ამ ქვეყნის ამერიკასთან თანაბარ მეტოქეობაზე. აშშ-ს ხელისუფლებასთან ახლოს მყოფი პოლიტიკური სტრატეგები ადმინისტრაციას მოუწოდებენ, დროა ჩინეთთან მიმართებაში სამომავლო გეგმები დაისახოსო.

2001 წელს, როდესაც პრეზიდენტი ბუში თეთრ სახლში შევიდა, ამერიკის ეროვნული ინტერესების მთავარ პრობლემად მიჩნეული იყო არა ტერორიზმი ან ერაყი, არამედ ჩინეთი. ვინაიდან მაშინ უკვე ჩანდა ახალი სუპერსახელმწიფოს მიღწევები ეკონომიკის, ვაჭრობის, მეცნიერების, კოსმოსის ათვისების, პოლიტიკისა და სამხედრო მშენებლობის დარგებში. ამერიკული სამეცნიერო ჯგუფის „მორგან სტენლის" და სხვა ამერიკელ ექსპერტთა მიხედვით, ჩინეთის ეკონომიკური ზრდის ტემპი 2006-2015 წლებში საშუალოდ 9-12 პროცენტს შეადგენს. ასეთი მაჩვენებლები უეჭველად გამოიწვევს ჩინეთის შეუფერხებელ სვლას მსოფლიოს ეკონომიკურად განვითარებული სახელმწიფოების გვერდით. საინვესტიციო ფირმა „გოლდმან საქსი" თავის მოხსენებაში ახალ, მზარდ ეკონომიკურ ქვეყნებს ბრაზილიას, რუსეთს, ინდოეთს და ჩინეთს ადარებს, ძველ ეკონომიკურ გიგანტებთან – აშშ-სთან, იაპონიასთან, დიდ ბრიტანეთთან, გერმანიასთან, საფრანგეთთან და იტალიასთან და ასეთი დასკვნა გამოაქვს – მომავალი ეკუთვნის ჩინეთს, ინდოეთს და რუსეთს თავიანთი სწრაფად მზარდი ეკონომიკების წყალობით. ფირმის დასკვნის მიხედვით, 50 წლის შემდეგ ახალი საmეულის პრიორიტეტული მდგომარეობა შესამჩნევი გახდება, თუმცა „გოლდმან საქსი" მათ შორის ჩინეთს გამოჰყოფს. ბრიტანული ჟურნალის „ეკონომისტის" მიხედვით, **მსოფლიო ეკონომიკური პროდუქტის წარმოების საქმეში ჩინეთის წვლილი 2-ჯერ აღემატება ინდოეთის, ბრაზილიის და რუსეთის ერთად აღებულ მონაცემებს. თუ ასეთი ტემპი გაგრძელდა, 2020 წლისათვის ჩინეთის ეროვნული პროდუქტის წარმოების მაჩვენებელი გადააჭარბებს 10 ტრილიონ დოლარს, ე. ი. იმ მაჩვენებელს, რაც დღეს აქვს აშშ-ს.**

სპეციალისტების აზრით, ჩინეთი ვერ მიაღწევდა ამ მაჩვენებლებს, რომ არა უცხოური ინვესტიციები. ჩინეთს პირველი ადგილი უკავია მიღებული პირდაპირი ინვესტიციების მოცულობის თვალსაზრისით. ამ საქმეში ჩინეთმა უკან ჩამოიტოვა მოწინავე ამერიკა. 2003 წელს პირდაპირმა ინვესტიციებმა ჩინეთში 53,5 მილიარდი დოლარი შეადგინა, რუსეთში – 5,2, ინდოეთში – 3,45 და ის ყოველწლიურად 40 მილიარდი დოლარით იზრდება. შთამბეჭდავია ჩინეთის სამრეწველო საქონლის ექსპორტიც. ფართო მოხმარების ჩინურმა საქონელმა დაიპყრო დასავლეთის, მათ შორის აშშ ბაზრები. აშშ სავაჭრო დეფიციტმა ჩინეთთან 100 მილიარდ დოლარს გადააჭარბა. ამერიკელთა თხოვნით პეკინი დათმობაზე წავიდა და საკუთარი ფულადი ერთეულის იუანის რევალვაცია მოახდინა, აწია რა მისი კურსი 2,1 პროცენტამდე, რითაც ოდნავ გააძვირა ჩინური ექსპორტი. ჩინეთის გადაწყვეტილებამ არ დააკმაყოფილა აშშ, რომელიც 25 პროცენტ რევალვაციას მოითხოვდა.

ექსპერტების აზრით არსებობს კიდევ ერთი ფაქტორი, რომლის მეშვეობით ჩინეთი ახორციელებს მზარდ გავლენას მსოფლიო ეკონომიკაზე. ეს არის გლობალურ ეკონომიკაში ჩინური მუშახელის ჩართვა, რაც 50 წლის განმავლობაში სერიოზულად იმოქმედებს მსოფლიო ეკონომიკაზე. ჩინური ანდაზა გვეუბნება: **„თუ გსურთ წარმატების მიღწევა ერთი წლის განმავლობაში, დათესეთ ხორბალი. თუ გსურთ წარმატების მიღწევა 10 წლის განმავლობაში, დარგეთ ხეები. მაგრამ თუ გსურთ 100-წლიანი წარმატების მიღწევა, აღზარდეთ ადამიანები"**. ჩინეთს განსწავლული მუშახელი ჰყავს. საერთაშორისო წარმოებასა და ვაჭრობაში იაფფასიანი ჩინური მუშახელის ჩართვამ განვითარებულ ქვეყნებში მუშახელის კონკურენტუნარიანობის დაწევა გამოიწვია.

ხშირად იბადება კითხვა, რამ გამოიწვია ჩინური ბუმი? ამერიკელი ექსპერტები ამას, უპირველეს ყოვლისა, დემოგრაფიული ფაქტორით ხსნიან. ჩინეთის მოსახლეობა 1,3 მილიარდს შეადგენს. შრომისმოყვარე, კვალიფიციური მუშახელი, სუსტი პროფკავშირები, პოლიტიკური სტაბილურობა, ნათელი და ჩამოყალიბებული თამაშის წესები, საკანონმდებლო ბაზის სიმყარე, მათ შორის საგადასახადო დარგში, საათივით აწყობილი თავისუფალი ეკონომიკური ზონები, კორუფციის დაბალი დონე, მზარდი ინფრასტრუქტურა. აი ის ძირითადი პარამეტრები, რამაც განაპირობა ჩინური აღმავლობა.

თავისუფალი ეკონომიკური ზონების დახმარებით მართლაცდა უმნიშვნელოვანეს ეკონომიკურ გარდაქმნებს ჩაეყარა საფუძველი. თავისუფალი ეკონომიკური ზონებით არა მარტო ჩინეთი, არამედ სხვა ქვეყნებიც არის ცნობილი. სამწუხაროა, რომ 1995 წელს წამოწყებული ინიციატივა, საქართველოში თავისუფალი ეკონომიკური ზონების შექმნის თაობაზე, თბილის-ბათუმის პოლიტიკური კინკლაობის საგნად იქცა და 2003 წელს პარლამენტის ნეგატიური გადაწყვეტილებით დასრულდა. დარწმუნებული ვარ, თავისუფალი ეკონომიკური ზონები ისე, როგორც ჩინეთს, საქართველოსაც მოუტანდა წარმატებას. სულაც არ არის გამორიცხული, რომ ამ ზონებით მოხიბლულმა სააკაშვილმა გადაწყვიტოს საქართველოში თავისუფალი ზონების დაფუძნება. და თუ ეს მოხდა, რა ვუყოთ დაკარგულ 10 წელს? პრეზიდენტის სამომავლო დადებითი თუ უარყოფითი გადაწყვეტილების მიუხედავად, უსაგნო, უსაფუძვლო დისკუსიებს შევალიეთ დრო და შედეგად მივიღეთ ის, რაც გვაქვს. სადამდე? ამერიკელებიც კი ვერ ფარავენ საბაზრო, თავისუფალი ეკონომიკური ზონების ჩინური მოდელის მიმართ აღტაცებას. აქვე ისიც უნდა ითქვას, რომ პეკინი სულაც არ ერევა რომელიმე პროვინციაში თავისუფალი ეკონომიკური ზონის შექმნის საჭირო საკანონმდებლო ბაზის შექმნაში. ყველა პროვინცია, ქალაქი, რაიონი საკუთარი სპეციფიკიდან გამომდინარე, ქმნის საკანონმდებლო ბაზას და მხოლოდ ამის შემდეგ უგზავნის პეკინს კანონის ერთ ეკზემპლარს.

ხშირად იბადება კითხვა, თუ როდის დაეწევა ჩინეთი აშშ-ს. ამერიკელთა ერთი ჯგუფი მიიჩნევს, რომ ჩინეთს ჯერაც ბევრი დასჭირდება ამერიკის დონის მისაღწევად. მათი აზრით, აშშ-ს ეკონომიკა 2-ჯერ აღემატება ჩინურს, თუ ჩინეთის ეკონომიკა წლის განმავლობაში 6-ჯერ გაიზრდება, ხოლო აშშ-სი – მხოლოდ 2-ჯერ, ასეთ შემთხვევაში 2025 წელს მოხდება ამ ორი ქვეყნის ერთმანეთთან მიახლოება. ამერიკელ ექსპერტთა ჯგუფი მიიჩნევს, რომ ჩინეთი უფრო ადრე მიუახლოვდება აშშ-ს დონეს. ამ ჯგუფის აზრით, აშშ მთავრობა ჩინეთთან საუბრის დროს ცუდ ტონს არჩევს, რაც კარგს არაფერს მოუტანს ამერიკას. ექსპერტებს მიაჩნიათ, რომ ჩინეთი ის ქვეყანაა, რომელსაც ამერიკა დელიკატურად და ფრთხილად უნდა ესაუბროს და არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მიმართოს მკვეთრ განცხადებებს. ამერიკის დღევანდელი ადმინისტრაციისათვის ასეთი შეგონება არაფრის მომტანია, მაგრამ ჩინეთი, ყველაფერთან ერთად, ის სახელმწიფოა, ვინც იცის მოთმინება.

ჰამლეტ ჭიპაშვილი,
პოლიტოლოგი.

ინფორმაცია

განმსჯელიც და დამცველიც განა ერთი პირი უნდა იყოს?

საპარლამენტო ფრაქცია „მემარჯვენე ოპოზიცია" ნარკოტიკული ან ალკოჰოლიანი ნივთიერებების ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პირების დიაგნოსტიკის შესახებ კანონპროექტს აპროტესტებს და მიაჩნია, რომ ამ კანონპროექტს ხელისუფლება პოლიტიკურ ოპონენტებზე ზემოქმედებისთვის გამოიყენებს.

12 აპრილს გამართულ ბრიფინგზე ფრაქცია „მემარჯვენე ოპოზიციის" წევრმა დავით საგანელიძემ აღნიშნა, რომ ამ კანონპროექტის მიხედვით, ნარკოტიკული ან ალკოჰოლიანი ნივთიერების ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პირის დიაგნოსტიკას აწარმოებს შინაგან საქმეთა სამინისტრო, ხოლო დიაგნოსტიკის განმახორციელებელ ორგანიზაციას პირადად შინაგან საქმეთა მინისტრი ადგენს. „როგორც ჩანს, საპარლამენტო უმრავლესობამ ისარგებლა ოპოზიციის ბოიკოტით და კანონპროექტს ეს მუხლი დაამატა. ეს ნიშნავს იმას, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს განუსაზღვრელი უფლებები ეძლევა და შეუძლია მისთვის მიუღებელი პირი დაადანაშაულოს ნარკოტიკული ან ალკოჰოლიანი ნივთიერების ზემოქმედების ქვეშ ყოფნაში. ამავე კანონპროექტის მიხედვით, თუ დაჯარიმებული პირი გადაწყვეტილებას გაასაჩივრებს, აღნიშნული საკითხი ისევ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უნდა განიხილოს. ვანო მერაბიშვილი უკვე ისეთ სფეროებში იჭრება, რომელიც მას საერთოდ არ ეხება", – განაცხადა საგანელიძემ.

მისივე თქმით, „მემარჯვენე ოპოზიცია" მოითხოვს, რომ ნარკოტიკული ან ალკოჰოლური ნივთიერებების ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პირის დიაგნოსტიკა დამოუკიდებელმა ორგანიზაციამ განახორციელოს.

ვინ თესოს მწვანილი, ანდა ვინ ხეხოს ჭურები?

ფრაქცია ახალი მემარჯვენეების წევრი ირაკლი იაშვილი პრეზიდენტის გადაწყვეტილებას, რომლის მიხედვითაც ღვინის ახალი ბაზრების მოძიება თავდაცვის მინისტრს დაევალა, გაუგებარს უწოდებს.

„მაშინ რა დავალება უნდა მიეცეს სოფლის მეურნეობის მინისტრს, ქვემეხების წმენდის? ამ პრინციპით თუ მივუდგებით, რუსეთში ციტრუსის, ვაშლისა და მწვანილის შეტანაც აკრძალულია. მაშასადამე ციტრუსის პრობლემა, როგორც მეგრელს, კახა ლომაიას უნდა დაევალოს, მწვანილის, როგორც იმერელს – ლადო ჭიპაშვილს, ხოლო ვაშლის – გოგა გაბაშვილს," – განაცხადა იაშვილმა. მისი თქმით, გაუგებარია, როგორ უნდა შეუწყოს ხელი ღვინის რეალიზაციას ირაკლი ოქრუაშვილმა, ტანკზე ხომ არ დაახატავს ღვინოებს, – განაცხადა დეპუტატმა.

დეპუტატის განცხადებით ღვინო სხვა პროდუქციასთან შედარებით, ყველაზე ძნელად რეალიზებადი პროდუქტია. მსოფლიოში ამ პროდუქციის ჭარბი წარმოება და ახალ ბაზრებზე შესვლა ურთულეს პრობლემას წარმოადგენს. ქართველი მეღვინეები ამ პრობლემაზე იმ დღიდან ზრუნავენ, რა დღიდანაც ღვინის ჩამოსხმა დაიწყეს, თუმცა, ჯერჯერობით, დსთ-ს ბაზარზე უკეთესი ბაზრის მოძიება ვერ მოხერხდა, რადგან ქართული პროდუქცია ყველაზე მეტად ცნობადი სწორედ ამ სივრცეშია. „გაუგებარია რა უნდა გააკეთონ ელჩებმა ან თავდაცვის სამინისტრომ," – განაცხადა იაშვილმა.

ჯი-ეიჩ-ენი

◉ ექსპერტთა აზრით...

„ოპოზიცია ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებზე დიდ იმედებს ამყარებს“

ლეიბორისტული პარტია ოპოზიციურ ძალებს ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისადმი ბოიკოტის გამოცხადებისკენ მოუწოდებს. „ჩვენ არ ვაპირებთ, მივიღოთ მონაწილეობა იმ სპექტაკლში, რომელსაც ხელისუფლება შემოგვთავაზებს“, - აცხადებს შალვა ნათელაშვილი. რამდენად გაიზიარებენ ოპოზიციური ძალები ლეიბორისტების ინიციატივას და გადაიზრდება თუ არა საპარლამენტო სხდომების ბოიკოტირება არჩევნების ბოიკოტში?

დავით უსუფაშვილი, რესპუბლიკური პარტიის თავმჯდომარე:

ჩვენს პარტიას ბოიკოტი გადაწყვეტილი არ აქვს და არჩევნებისთვის ემზადება, მაგრამ სიამოვნებით მოვისმენთ ამ თემაზე პარტნიორი ოპოზიციური პარტიების არგუმენტებს და გავმართავთ კონსულტაციებს. დღევანდელი მდგომარეობით რესპუბლიკური პარტია ადგილობრივ არჩევნებს მიიჩნევს, როგორც მნიშვნელოვან პოლიტიკურ ორიენტირს, ხოლო ბოიკოტის შესახებ არ გვიმსჯელია. ამასთან დაკავშირებით კონსულტაციების შემდეგ საბოლოო პოზიციას ჩამოვაყალიბებთ. არა მგონია, არჩევნების ბოიკოტის თემამ გავლენა იქონიოს იმ საკითხებზე, რაზეც ოპოზიციურ პარტიებს შორის კონსულტაციები კარგა ხანია, მიმდინარეობს. ჩვენ ერთმანეთის სტრატეგიას და ტაქტიკას პატივს ვცემთ და ნებისმიერ შემთხვევაში ეს საქმიანობა კოორდინირებული იქნება, ხოლო ერთმანეთის გადაწყვეტილებებს პატივისცემით მოვეკიდებით. ოპოზიციური საკონსულტაციო საბჭო ყველა პარტიის ერთ ჭკუაზე ყოფნასა და ერთი სტრატეგიით მოქმედებას მიზნად არ ისახავს.

კოტე გაბაშვილი, პარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარე, საპარლამენტო უმრავლესობის წევრი:

არჩევნების ბოიკოტი ნიშნავს პოლიტიკური ცხოვრებიდან წასვლას და თუ ოპოზიციას ასეთი გადაწყვეტილების მიღება სურს, ეს ძნელი არ არის. არა მგონია, რომ ლეიბორისტული პარტიის გადაწყვეტილება რომელიმე პოლიტიკურმა ძალამ გაიზიაროს. ამას გაიმეორებენ ისინი, რომლებსაც არჩევნებში გამარჯვების არავითარი შანსი არა აქვთ.

რამაზ კლიმიაშვილი, პოლიტოლოგი:

საპარლამენტო ოპოზიციის მემორანდუმში ერთ-ერთი მოთხოვნაა საარჩევნო კომისიების ნორმალური დაკომპლექტება. ამის გარეშე არც თვითმმართველობის და არც საპარლამენტო არჩევნების ჩატარებას აზრი არ აქვს. არსებობს ერთპარტიული საარჩევნო კომისიები, ბოლო დროს კი ისეთი საარჩევნო კანონი შემოაგდეს, რომელიც ოპოზიციას ადგილს არ უტოვებს არც თვითმმართველობის ორგანოებში და არც პარლამენტში. უპირველეს ყოვლისა, სწორედ კომისიების დაკომპლექტების წესია შესაცვლელი. უცნაური სისტემაა შექმნილი თვითმმართველობასთან დაკავშირებითაც, როცა ადამიანებს აღარ აძლევენ საშუალებას, არათუ თბილისის მერი, არამედ უბრალო, პატარა ქალაქების თვითმმართველობის ხელმძღვანელები აირჩიონ. ამდენად, ლეიბორისტების გადაწყვეტილება სრულიად ლოგიკურია. ოპოზიციას არჩევნებში გამარჯვების იმედი მაშინ ექნება, თუკი ნორმალური საარჩევნო კომისიები იარსებებს. სხვა შემთხვევაში არჩევნებში მათი მონაწილეობა სასაცილოა. ასეთი საარჩევნო კომისიები იქმნება მხოლოდ იმისთვის, რომ ხელისუფლებამ გადაწყვიტოს, თუ ვინ დასვას თვითმმართველობაში... ხოლო თუკი საარჩევნო კომისიები რესპუბლიკელებით, კონსერვატორებით, „ახლებით“, ლეიბორისტებით დაკომპლექტდება, ცხადია, ყველა ეს ძალა არჩევნებში თავისუფლად გაიმარჯვებს, რადგან ამ პოლიტიკურ ძალებს დღეს გაცილებით მაღალი რეიტინგი აქვთ, ვიდრე წინა არჩევნების დროს ჰქონდათ.

სოსო ცინცაძე, პოლიტოლოგი:

ოპოზიციური ძალების მხრიდან არჩევნების ბოიკოტს ნაკლებად მოველი, რადგან ისინი დიდ იმედებს ამყარებენ ადგილობრივ თვითმმართველობის არჩევნებზე. საერთოდ, არჩევნების ბოიკოტი ყველა ქვეყანაში უკიდურესი ნაბიჯია და არა მგონია, რომ ოპოზიცია ამ აუცილებლობის წინაშე დადგეს. პოლიტიკური პარტია, რომელიც მიიჩნევს, რომ არჩევნებში გამარჯვების არავითარი შანსი არა აქვს, მაშინ ის ძალას არ წარმოადგენს და ის ან უნდა დაიშალოს, ანდა იატაკქვეშეთში გადავიდეს და იქ გააგრძელოს ბრძოლა არალეგალური მეთოდებით. მთელ მსოფლიოში პოლიტიკური პარტიის მთავარი ამოცანა არჩევნების მოგებაა. აღსანიშნავია, რომ 2006 წლის თვითმმართველობის არჩევნები პირველი არჩევნები იქნება, რომელსაც ლეიბორისტები ბოიკოტს უცხადებენ. შევარდნაძის დროს სამართლიანი არჩევნები ტარდებოდა? მაშინ სამართლიანი არჩევნები არც ერთხელ არ ჩატარებულა, თუმცა ლეიბორისტებს ბოიკოტი არასდროს გამოუცხადებიათ. არჩევნებამდე დიდი დროა და ვნახოთ, რა მოხდება?! იქნებ საპარლამენტო ოპოზიცია და მმართველი პარტია მემორანდუმში ასახულ ზოგიერთ საკითხთან დაკავშირებით შეთანხმდებიან?!

მედიანიუსი

◉ ინფორმაცია

გაუგებრობა აღარ არის

ტაჯიკეთმა საქართველოს ოფიციალურად მოუხადა ბოდიში იმ განცხადების გამო, რომლის მიხედვითაც ტაჯიკეთი მზად იყო რუსეთის ბაზარზე ქართული ღვინოები საკუთარი პროდუქციით ჩაენაცვლებინა.

საქართველოს პარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარემ კოტე გაბაშვილმა განაცხადა, რომ ტაჯიკეთში საქართველოს ელჩს დავით ზალკალიანს ამ ქვეყნის სოფლის მეურნეობის სამინისტროში უთხრეს, რომ ზემოხსენებული განცხადების ავტორი საერთოდ არ მუშაობს ტაჯიკეთის სოფლის მეურნეობის სამინისტროში. გაბაშვილის თქმით, პარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტმა და საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ მიიღეს ტაჯიკეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალური წერილი, რომელშიც ტაჯიკეთი საქართველოს ბოდიშს უხდის ზემოხსენებული განცხადების გამო.

კონკურსში გიწვევენ, თქვენმა ნიჭმა გაიმარჯვოს!

ფონდი „ღია საზოგადოება — საქართველო“ საუკეთესო დოკუმენტური ფილმების პროექტების გამოსავლენად კონკურსს აცხადებს. კონკურსის შედეგად ორი საუკეთესო პუბლიცისტური, დოკუმენტური ფილმის პროექტი გამოვლინდება, რომელთაც ფონდი „ღია საზოგადოება — საქართველოს“ სამოქალაქო საზოგადოებისა და მედიის მხარდაჭერის პროგრამა დააფინანსებს. კონკურსში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვთ საქართველოში მოქმედ დამოუკიდებელ სტუდიებს.

— დოკუმენტური ფილმის პროექტის შინაარსობრივი თემატიკა აქტუალური და თანამედროვე ქართული სინამდვილის ამსახველი უნდა იყოს. ამავე დროს, ფილმების თემატიკა უნდა ემსახურებოდეს სამოქალაქო საზოგადოების განვითარებისა და ტოლერანტობის კულტურის დანერგვის მიზანს, — განმარტავენ ფონდში.

ერთი ფილმის მომზადებისთვის 8 ათასი დოლარი გამოიყოფა. ფონდი, ასევე, იზრუნებს, ფილმების სატელევიზიო ეთერით გადაცემაზე.

კონკურსში განაცხადების მიღება 4 მაისს იწურება.

მედიანიუსი

◉ მეწარმე და კანონი

გვინდა კონკურენტიანი ბაზარი და შეღავათიანი გადასახადები

ეკონომიკის ექსპერტები მიუთითებენ, რომ ქვეყნის პარლამენტმა და ხელისუფლებამ, უპირველესად, სწორედ იმ დარგების განვითარებას უნდა შეუწყონ ხელი, რომლითაც თავიანთი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით ქვეყნის აგროსექტორის კრიზისიდან გამოყვანა და დაწინაურებაც კი ძალუძთ.

ქართველ მეწარმეს მხარდაჭერა სჭირდება არა მარტო საექსპორტო ბაზრის მოძიებაში, არამედ საქმიანობის სწორად წარმართვაშიც.

არავისთვის დასამალი არ არის, რომ საბაზრო ეკონომიკის მომძლავრებამ ჩვენს ცხოვრებაში უამრავი სიახლე შემოიტანა, უწინარესად ის, რომ თითქმის ყველა დიდი ტევადობის ქარხანა და საწარმო გაჩერდა, ფუნქცია დაკარგა, დღეს, სამწუხაროდ, ნაკლებად აწუხებთ იმათი ბედი, ვინც წლების განმავლობაში ამ ქარხნებში მუშაობდა და თავიანთი მოკრძალებული ხელფასით ოჯახს ინახავდა. რას ვიზამთ, ეს რეალობაა, რაც დრომ მოიტანა.

არადა, იყო დაპირება — ახალ საგადასახადო კოდექსს პერსპექტივაში სწორედ კვებისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის აღორძინებისთვის უნდა შეეწყო ხელი. სადღეისოდ, როცა ჩვენს შიდა ბაზარზე საკმაოდ დიდი ადგილი იმპორტს უკავია, საინტერესოა, გრძნობს თუ არა თავს დაცულად ქართველი მეწარმე? არასამთავრობო და ეკონომიკის ექსპერტები აცხადებენ, რომ სახელმწიფო ვალდებულია დაიცვას მცირე მეწარმეთა უფლებები.

— ჩვენი ეკონომიკა სერიოზულ ვარდნას განიცდის, — ამბობენ ისინი, — ამას ბევრი სხვა გადაუჭრელი პრობლემაც ემატება. თუ ასე გაგრძელდა და სოფლის მეურნეობა და გადამამუშავებელი დარგი ვერ განვითარდა, ეს, პირველ რიგში, ქვეყნის ეკონომიკას დაარტყამს, საბოლოო ჯამში კი თითოეულ მეწარმეს ცალ-ცალკე.

არის ასეთი აზრიც: ჩვენი სახელისუფლებო ორგანოები მცირე მეწარმეებს არა, მაგრამ იმპორტზე ორიენტირებულ მეწარმეებს კი უწყობენ ხელს, ამიტომ მიგვაჩნია, რომ თუ ხელისუფლებამ თავისი ტაქტიკა არ შეცვალა მცირე მეწარმეების მიმართ, სიტუაცია უმართავი შეიძლება გახდეს.

კონკურენტიანი ბაზარი, მეწარმის თავისუფლება, სახელმწიფო და მეწარმე, გადასახადები — აი, საკითხები, რომელთა შესახებაც შევეცადე რამდენიმე მეწარმეს შევხვედროდი და გამეგო მათი აზრი:

ერთ-ერთი რძის საწარმოს ეკონომისტი: როგორც ჩემთვის ცნობილია, მთავრობამ ახალი საბაჟო კოდექსი შეიმუშავა, 16 გადასახადიდან სავარაუდოდ 3 დარჩება, 2008 წლიდან კი საბაჟოზე ყველა გადასახადი გაუქმდება. თქვენ როგორ გგონიათ,

ვის წისქვილზე დაასხამს ეს წყალს? რა თქმა უნდა, ისევ უცხოური საქონელი იბატონებს. ჩვენს ბაზარზე დღეს არსებული კანონი ცოტათი მაინც აფერხებს უცხოეთიდან შემოტანილ პროდუქციას, ყოველ შემთხვევაში მათი საცალო ფასი მეტია ჩვენს პროდუქტზე, ამიტომ ჩვენი საქონელი უფრო საღდება. თქვენ წარმოიდგინეთ, როცა ასეთი ბარიერი უცხოურ პროდუქციას აღარ ექნება, მაშინ ჩვენი საქონელი აღარ გაიყიდება, ამიტომ არც სამუშაო ადგილები შეიქმნება აქ. უცხოეთში კი უფრო გააფართოებენ ამა თუ იმ საქონლის წარმოებას. ჩვენი აზრით, ასეთი კანონი ჩვენს ეკონომიკას კიდევ უფრო მეტად დააზარალებს.

— ჭოველიძის ქუჩაზე მდებარე ერთ-ერთ პურის საცხობში რატომღაც ვინაობის დასახელებაზე თავი შეიკავეს, მაგრამ საუბარზე მაინც დამთანხმდნენ:

— როგორც ჩანს, გვაიძულებენ მივატოვოთ ჩვენი საქმე და წავიდეთ. წავალთ, მაგრამ, რომ არ ვიცით, სად? ამაშია ჩვენი უბედურება. არ იქნა და არ დაადგა საშველი ისეთი კოდექსის შემოღებას, რომელიც არც ქვეყანას დააზარალებდა და მეწარმესაც ხელს შეუწყობდა. იყო დაპირებაც, მცირე ბიზნესის ორი წლით გადასახადებისგან გათავისუფლების შესახებ, სად არიან ამ დაპირების ავტორები, რატომ გვატყუებდნენ?

სამუშაო რომ მივატოვოთ და წავიდეთ, მთავრობა შეინახავს ჩვენს ოჯახებს? გაზისა და დენის გაძვირებას თავისთავად, ცხადია, პურის გაძვირებაც მოჰყვება. თუ კილოგრამი პური 75-76 თეთრი გვიჯდებოდა, ახლა 80-90 თეთრი ჯდება. ფქვილიც ხომ გაძვირდა, მართალია კონტრაბანდა შემცირდა, მაგრამ ისიც მეწარმის ჯიბეს ურტყამს.

— როგორ?

— როგორ და, ვინც ლეგალურ ბიზნესს ეწევა, ფქვილსაც საკმაოდ მოუმატა ფასი. ყოველ შემთხვევაში, ჩვენთვის საშველი მაინც არ არის. ხალხიც ბუზღუნებს, ეძვირება პური. ზოგი ოჯახი დღეში 3-4 პურს ყიდულობდა, ახლა ისიც იძულებულია, ნაკლები იყიდოს.

ხელისუფლება ცდილობს, მეწარმეები იმდენად შეავიწროვოს, რომ მათ, რაც შეიძლება, მეტი ფული დააყრევინონ, ჩვენ ხომ ყოველ წუთს ვხედავთ ამას, მაგრამ ნუთუ კორუმპირებული ჩინოვნიკები დაელიათ, ჩვენ რომ მოგვადგნენ? — ამბობს მეორე.

— კორუმპირებულებში ვის გულისხმობთ, იქნებ დააკონკრეტოთ?

— მარტო ჩხარტიშვილი რად ღირს, ვანო, პარლამენტში რომ უზით, და ხმას არასდროს არაფერზე არ იღებს, რატომ არ რცხვენია? გამოვიდეს და იმართლოს თავი, თქვას, სად წაიღო ჩვენი ანაბრები. ჩვენ არც ისე პატარები ვართ, რომ არ გვახსოვდეს, რაც მოხდა. მოწოდებით რომ გამოდიოდა ტელევიზიით და ხალხს თხოვდა, გამოიტანეთ ფული შემნახველი სალაროებიდან და ჩემს ბანკში შემოიტანეთო, მოგებას ნახავთო, შევარდნაძეც ზურგზე ხელს ურტყამდა, აი, ასეთ ახალგაზრდებს უნდა ვენდოთ, მომავალი ამათიაო. მართლაც, მომავალი სწორედ მაგისთანებს აქვთ. ჩვენმა პრეზიდენტმა იუსტიციის მინისტრად ყოფნის დროს სწორედ ჩხარტიშვილის სახლების ფოტოები აუფრიალა შევარდნაძეს და მის მთავრობას ერთ-ერთ სხდომის დროს — აი, თქვენი კორუმპირებული მაღალჩინოსნებიო. რაო, ახლა აღარ არის კორუმპირებული?

მეწარმეთა მიერ წამოჭრილი საკითხების კომენტირება ვთხოვე სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მდგრადი განვითარების პოლიტიკის სამმართველოს უფროსს **გიორგი ცხაკაიას**, აი, რა თქვა მან:

— ჩვენს სამინისტროს შემუშავებული აქვს სოფლის მეურნეობის განვითარების კონცეფცია 2006-2009 წლებისთვის. იმისათვის, რომ დარგი მართლაც განვითარდეს, აუცილებელია აგროსასურსათო სექტორში არსებული პრობლემების გადაწყვეტა.

— უფრო კონკრეტულად, ეს რა პრობლემებია?

— სუსტად განვითარებული სასოფლო-სამეურნეო მიწის ბაზარი და მიწების დანაწევრება, მოშლილი სასოფლო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურა, წარმოების მოძველებული ტექნოლოგიები, შიდა და გარე ბაზარზე ეროვნული აგროსასურსათო პროდუქციის სავაჭრო ნიშნის დისკრედიტირება და, რაც მთავარია, აგროსასურსათო სექტორისადმი კომერციული ბანკების დაბალი ინტერესი.

— ძირითადი პრიორიტეტები?

— სურსათის უვნებლობის უზრუნველყოფა და მომხმარებლის ეკონომიკური ინტერესების დაცვა, ვეტერინარია, მცენარეთა დაცვა, მემცენარეობა, ირიგაცია და დრენაჟი, სასოფლო-სამეურნეო მიწის ბაზრის განვითარება.

ვფიქრობ, სერიოზული რეფორმა განხორციელდა სურსათის უვნებლობისა და ხარისხის შესახებ მიღებული კანონის თანახმად. ჩამოყალიბების პროცესშია სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის ეროვნული სამსახური, რომელიც მოწოდებულია, დაიცვას მომხმარებლის სიცოცხლე და ეკონომიკური ინტერესები. თუ დაცული იქნება ბაზარი, დაცული იქნება მეწარმეც და მომხმარებელიც.

რაც შეეხება ბავშვთა კვებას, ისიც, როგორც წესი, არანაირად არ დარჩება უკონტროლოდ, პირიქით, ამ კანონის რეგულაციის სფეროში ხვდება.

ყველა ამ მიმართულებით უკვე დაწყებულია მუშაობა და ვფიქრობთ, რომ აუცილებლად მივაღწევთ კონკურენტუნარიანი აგროსასურსათო სექტორის განვითარებას, რადგან ჩვენს ქვეყანას საამისოდ საკმაო რესურსი და პოლიტიკური ნება გააჩნია.

რაც შეეხება კანონპროექტს საბაჟო ტარიფების გაუქმების შესახებ, რომლის თანახმადაც უცხოური საქონელი თავისუფლდება გადასახადისგან, ჯერჯერობით განხილვისა და დამუშავების პროცესშია, — თქვა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს იურიდიულ საკითხთა და კანონშემოქმედებითი საქმიანობის სამმართველოს უფროსის მოადგილემ **დავით მოდებაძემ**.

ერთი მხრივ გასაგებია მეწარმეთა შეშფოთება, — თქვა მან, — რა თქმა უნდა, თუ ეს პროექტი ამ სახით დაამტკიცა პარლამენტმა, იმპორტიორი ფირმები საბაჟო გადასახადს არ გადაიხდიან. მაგრამ ამავე დროს ნულოვანი განაკვეთი შეეხება აგრეთვე იმპორტულ ტექნიკას, მანქანა-იარაღებს, სხვადასხვა სახის ტექნოლოგიებს, რომელთა გამოყენება სოფლის მეურნეობაში აუცილებელი და საჭიროა.

ნაზი იმნაიშვილი

ბედი შემოქმედისა

ხარება და გახარება

ფოტო, ამ წერილს რომ ახლავს, უკვე ისტორიულია, არადა, სულ რამდენიმე დღის წინათაა გადაღებული. აუცილებლობა არ არის, მაგრამ მაინც ვიტყვი: ფოტოზე აღბეჭდილნი არიან მარიკა ბარათაშვილი, მედეა ჩახავა, დოდო ჭიჭინაძე და ლეილა აბაშიძე. გადაღებულია 2006 წლის 7 აპრილს, ხარების ბრწყინვალე დღესასწაულზე.

იმ დღეს ქალბატონ მარიკას 98 წელი შეუსრულდა.

ამ თარიღმა მიიყვანა „ჭრიჭინას“ ავტორთან ამავე პიესის მიხედვით შექმნილი ფილმის მთავარი გმირები, ამ თარიღმა და... ქალბატონმა ნელი გურგენიძემ (ასოციაცია „საქართველოს ქალები მშვიდობისა და სიცოცხლისათვის“) – იდეა, სწორედ, მას ეკუთვნოდა.

უკეთეს საჩუქარს, მართლაც, ვერავინ მოიფიქრებდა!

იმ დღეს ქალბატონ მარიკას უფრო მეტად ვერავინ ვერაფრით გაახარებდა!

იჯდა 98 წლის პოეტი და დრამატურგი კინოვარსკვლავების გარემოცვაში და გვაოცებდა გონიერებით, იშვიათი მეხსიერებით და სიცოცხლის ხალისით.

იგონებდა, როგორ ჩაეშალა პირველი პაემანი: გუგული ყიფიანმა მოსკოვის დიდ თეატრში დაპატიჟა. მან კი ასეთი პირობა წამოაყენა, მხოლოდ იმ შემთხვევაში წამოვალ, თუ დეიდაჩემიც წამომყვებაო. ამის შემდეგ აღარასოდეს დაურეკავს თაყვანისმცემელს...

იგონებდა სოხუმის აგარაკს: თურმე, ტურისტებს აჩვენებდნენ, ა, იმ გორაკზე რომ სახლი მოჩანს, იქ ჭრიჭინა ცხოვრობსო.

იგონებდა ლეილა აბაშიძით მოხიბლულ რაჯ კაპურს...

რას აღარ იგონებდა...

გამოთქვამდა თავის მოსაზრებებს ქალის როლზე, ზნეობაზე, ახალგაზრდობაზე...

საუბრობდა იუმორით, ზოგჯერ, იმერულ კილოკავსაც გაურევდა...

თქვენ წარმოიდგინეთ, მღეროდა კიდეც თავის „საპოვნელას“.

ხარების დღესასწაულზე გაჩენილი, წესით, ბედნიერი უნდა იყოს.

ქალბატონი მარიკა არც მალავს, რომ ღმერთმა გაანებივრა, უბედნიერესი წლები აჩუქა, თუმცა, ამასაც აუცილებლად იტყვის: „ჩემზე უბედური ქალი იშვიათია“ – უდროოდ წასულ შვილებს გულისხმობს... აქ მისი დიდი თანამამემულე გაგახსენდება: „...მაგრამ ხანგრძლივ ეს სოფელი...“

„სხვა რომ არ იყოს“, პოეტს ერთი ლექსიც უკვდავყოფს.

„სხვა რომ არ იყოს“, დრამატურგს ერთი პიესაც ეყოფა...

პოეტ მარიკა ბარათაშვილს „საპოვნელაც“ უკვდავყოფს.

დრამატურგ მარიკა ბარათაშვილს „ჭრიჭინაც“ ეყოფა.

მაგრამ ეს შორეული მომავლისთვის განკუთვნილი ფიქრია. მანამდე, ამქვეყნად, კიდევ ბევრი ხარება და გახარება იქნება.

იოსებ ჭუმბურიძე

ჯავარ ლომაძის ფოტო

მინაწერი: ქალბატონი მარიკას სიხარული იმ დღეს გაიზიარეს საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარემ მაყვალა გონაშვილმა, მისმა მოადგილემ ვაჟა ოთარაშვილმა, პოეტმა ტარიელ ხარხელაურმა, ჟურნალისტმა დოდო იორდანიშვილმა, სხვებმა...

ჯანმრთელობის სასწაული

სასუნთქი გზები საფრთხეშია

ლარინგიტი

ხშირად ლარინგიტი გადატანილი მწვავე რესპირატორული დაავადების, წითელას, გრიპის, ქუნთრუშის, ყივანახველას ფონზე ჩნდება. საწყის სტადიაში ავადმყოფობა ყელში სიმშრალის, მწარე გემოს შეგრძნებით, მშრალი ხველებით და ხრინწიანობით, ზოგჯერ ხმის წასვლით, ოდნავ მომატებული სიცხით და თავის ტკივილით მჟღავნდება.

ავადმყოფობის დასაწყისში ეფექტიანია ინგალაცია პიტნის ბეგქონდარის, ევკალიპტის, ანისულის, ლავანდის ზეთით. ინგალაციის ჩატარება ინდივიდუალური ინგალაციის საშუალებითაც შეიძლება და ჩაიდნითაც. ამისთვის მდუღარე წყალში უნდა ჩააწვეთოთ 6-8 წვეთი ზეთი და ჩაიდნის ლულიდან პირით შეისუნთქოთ ორთქლი. პროცედურის ხანგრძლივობაა 3-4 წუთი.

მკურნალობის კურსი – 5-6 პროცედურა.

კარგ შემამსუბუქებელ საშუალებას წარმოადგენს შემდეგი ნარევები: ძირტკბილას ფესვი, საპონას ბალახი, ქერიფქლა, ვირისტერფა (3-3 წილი), კუდმუხოს ფესვი (2 წილი), ანგელოზის ფესვი, ტუხტის ფესვი (თითო-თითო წილი). 0,5 სუფრის კოვზ დაქუცმაცებულ ნარევს დაასხათ 0,5 ლ. მდუღარე წყალი და 10 წუთით შევდგათ ნელ ცეცხლზე. გაწურული თბილი ნახარში სვით 0,5 ჭიქა დღეში 4-6-ჯერ.

ეფექტიანია შემდეგი საშუალებებიც:

- ჭარხალი სახეხზე გახეხეთ, გამოწურეთ წვენი, დაამატეთ 1 სუფრის კოვზი ვაშლის ძმარი და ეს ხსნარი დღეში 3-4-ჯერ გამოივლეთ ყელში;
- ერთ ჭიქა რძეში ჩადეთ ერთი კბილი ნიორი, ადუღეთ 5 წუთი და 1 საათის განმავლობაში პატარ-პატარა ყლუპებით სვით;
- თანაბარი რაოდენობით აურიეთ მრავალძარღვას წვენი და თაფლი, 10-15 წუთი ადუღეთ ნელ ცეცხლზე, მერე კი დღეში 3-ჯერ მიიღეთ თითო სუფრის კოვზი ჭამამდე 30 წუთით ადრე.
- 15 გ. ვაშლის ფოთოლს დაასხით 200 მლგ. მდუღარე წყალი, 3-4 საათის განმავლობაში დააყენეთ თერმოსში, გაწურეთ და ყელში ივლეთ.

საზოგადოდ მწვავე ლარინგიტს შინაურ პირობებში მკურნალობენ შემდეგი რეკომენდაციების დაცვით:

- 5-7 დღე არ უნდა ილაპარაკოთ, არ უნდა მოწიოთ და არ უნდა დალიოთ სპირტიანი სასმელები;
- საკვებიდან გამორიცხეთ ცხარე სანელებლები;
- რაც შეიძლება მეტი სითხე უნდა სვათ (თბილი რძე მინერალური წყლით და თაფლით);
- ივლეთ სალბის, ევკალიპტის, გვირილის თბილი ნაყენი;
- ყელზე თბილი კომპრესები დაიდეთ;
- ძილის წინ გაიკეთეთ ფეხების ცხელი აბაზანები;
- ინგალატორის საშუალებით დღეში რამდენჯერმე შეისუნქეთ თბილი მინერალური წყლის ან სოდიანი რძის ორთქლი.

ფარინგიტი

ამ დაავადების სიმპტომები ლარინგიტის სიმპტომებს ჰგავს, მაგრამ ისინი უფრო მწვავედ მჟღავნდება. მაგალითად, ყლაპვის დროს ყელში ჩნდება ტკივილი. გთავაზობთ ფარინგიტის დროს მდგომარეობის შესამსუბუქებლად რამდენიმე ხალხური საშუალების რეცეპტებს.

- დღეში 3-4-ჯერ გამოივლეთ ყელში ევკალიპტის, სალბის, გვირილის ყვავილების, კალენდულას, გულსოსანას, თბილი ნაყენები, გაიკეთეთ ამავე ნაყენების ინგალაციები.
- გამოივლეთ მოხარშული ჭარხლის წვენი (დღეში 2-3-ჯერ ერთი თვის განმავლობაში);
- ხახის ლორწოვან გარსზე დღეში 2-ჯერ (დილა-საღამოს) წაისვით ქაცვის ზეთში უხვად დასველებული ბამბის ტამპონი;
- გამოივლეთ ყელში თაფლის 30-პროცენტიანი ხსნარი;
- დღეში 2-3-ჯერ გამოივლეთ ახლადგამოწურული უმი კარტოფილის წვენი;
- სვით შემდეგი რეცეპტით დამზადებული ნაყენი: აურიეთ 5 გ. ჩაგირის ფესვი, 5 გ. შავბალახას ფესვი, 10 გ. ბალის პიტნა, 4 სუფრის კოვზ ამ ნარევს დაასხით 3 ჭიქა ადუღებული წყალი, ადუღეთ 30 წუთი, ერთი საათის განმავლობაში დააყენეთ და სვით როგორც ჩაი თაფლთან ერთად დღეში 3-4-ჯერ.

ფარინგიტისა და ზედა სასუნთქი გზების დაავადებათა სამკურნალოდ ეფექტიანია ინგალაცია მოხარშული კარტოფილით. კარტოფილი მცირე რაოდენობის წყალში უნდა მოიხარშოს, რათა ორთქლი კარტოფილს ასდიოდეს, და არა წყალს. კარგი იქნება, თუ

ინგალაციის წინ აბაზანას მიიღებთ და თბილად ჩაიცვამთ. ორთქლი 10-15 წუთის განმავლობაში უნდა შეისუნთქოთ ცხვირითა და პირით. ინგალაციის შემდეგ მაშინვე უნდა ჩაწვეთ ლოგინში. თუ ანთებითი პროცესი განსაკუთრებულად მწვავედ მიმდინარეობს, შეგიძლიათ ინგალაცია დილითაც ჩაიტაროთ და საღამოსაც.

ვინც ინგალაციას ვერ იტანს, შეუძლია მკერდისა და ზურგის ზედა ნაწილზე კანიანად მოხარშული და დაჭყლეტილი თბილ-თბილი კარტოფილი დაიდოს.

ტრაქეიტი

ამ მწვავე რესპირატორული დაავადების ნიშნებია მშრალი ხველება, რომელსაც ხშირად ტკივილიც ახლავს თან, ტკივილი მკერდის არეში, მაღალი სიცხე, სისუსტე, შრომისუნარიანობის დაქვეითება. პირველ დღეებში ხველა მშრალი და მომაბეზრებელია, მე-3, მე-4 დღეს ბავშვებს ნახველი უჩნდებათ, სიცხემ შეიძლება 38 გრადუსამდე მოიმატოს, მაგრამ უფრო ხშირად ის 37-2-37,5 გრადუსის ფარგლებშია. ავადმყოფობის ნორმალური მიმდინარეობის შემთხვევაში ავადმყოფი 10-12 დღეში გამოჯანმრთელდება.

ეფექტიანია შემდეგი ხალხური საშუალებები:

- 2 ჭიქა მაყვლის ფოთლებს დავასხათ 500 მლგ. ანადუღარი ცივი წყალი და 12 საათი გავაჩეროთ, მერე 3 წუთი ვადუღოთ, 5 წუთით დავაცადოთ გაციება, გავწუროთ და ვსვათ როგორც ჩაი.
- 15 გ. ფიჭვის კვირტებს დავასხათ 250 მლგ. ცხელი წყალი, ვადუღოთ 5 წუთი და მივიღოთ თითო სუფრის კოვზი ცხელი ნახარში დღეში 4-5-ჯერ.
- 1 სუფრის კოვზ დედოფლისთითას დავასხათ მდუღარე წყალი და დავაყენოთ 2 საათის განმავლობაში. გაწურეთ და ჭამის წინ თითო სუფრის კოვზი მიიღეთ. გერმანელი ექიმების აზრით, ეს მცენარე ფილტვების და ბრონქების დაავადებებისას ნამდვილად პანაცეაა.
- გულსოსანას პრეპარატები კარგი ამოსახველებელი, ანთების საწინააღმდეგო და სპაზმოლითური საშუალებაა. 2 ჩაის კოვზ გულსოსანას დაქუცმაცებულ ფოთლებს დაასხით 1 ჭიქა მდუღარე წყალი, ერთი საათი გააჩერეთ, მერე კი გაწურეთ. სადღეღამისო დოზაა 200 მლგ. მიიღეთ 3-4-ჯერ.
- 1 სუფრის კოვზ ბალბის დაქუცმაცებულ ფოთლებს და ღეროებს დაასხით 300 მლგ. მდუღარე წყალი, 2 საათის შემდეგ გაწურეთ და დღის განმავლობაში სვით.
- მოზრდილ ბავშვებს შეგიძლიათ ისეთი ბალახების ნაყენი ასვათ, როგორიცაა ბალბა, ბეგქონდარა, სამკურნალო გვირილა და სხვ. 3-4 წლიდან დაწყებული, შეგიძლიათ ბავშვს ტრაქეისა და მკერდის ძვლის არეში მდოგვის საფენები დაადოთ.

ზედა სასუნთქი გზების დაავადებების დროს სიცხის დასაწევად რეკომენდებულია ჩენჩოგაცლილი ქერის ბურღულის ნახარში: 100 გ. ბურღულს დაასხით 1 ლ. წყალი, 10-15 წუთის განმავლობაში ადუღეთ ნელ ცეცხლზე, გააციეთ, გაწურეთ და მთელი დოზა ერთ ჯერზე დალიეთ ძილის წინ. გემოს გასაუმჯობესებლად შეგიძლიათ დაუმატოთ 1 სუფრის კოვზი ნატურალური თაფლი.

უცნობი ჩანახატი

ლექსის კაცი

დადის თბილისის ქუჩებში ეს კაცი, უფრო სწორად, ეს ბიჭი, ან, უფრო პოეტურად, ეს ჭაბუკი. დადის თავმდაბალი და თავდახრილი. თავისი ფიქრით, აზრით, ოცნებით, გულისძგერით ცხოვრების მაჯისცემაშენელებულ ყოველდღიურობას ეტოქება. თავისი სევდით, გალიმებით და ძარღვიანი პოეტური სიტყვით ბრძოლას უცხადებს XXI საუკუნის ავ ზნეს – ნიჰილიზმსა და ადამიანთა გაუცხოებას.

ის პოეტია – მოწოდებით, სულით, ხორცით, დაბადებით, ცხოვრებით... ლექსს ჭამს, ლექსს სვამს, ლექსს ეფერება და ურა რაშივით ბობოქარი ქართული სიტყვის გახედვნას ცდილობს.

მას ფული არა აქვს, სამაგიეროდ აქვს უამრავი კარგი ლექსი და არც ერთი კრებული ამ ლექსებისა, იმიტომ, რომ არა აქვს ფული.

თუმცა ეს არ ადარდებს. მისთვის მთავარია ლექსი. და არა ამ ლექსების წიგნი, ამიტომაც ამბობს: „ვწერ ლექსებს და წერილებს უმისამართოდ“.

ამ კაცს, უფრო სწორად, ამ ბიჭს, ან, უფრო პოეტურად, ამ ჭაბუკს, გუშინწინ ლიტერატურულ კაფეში პოეზიის საღამო ჰქონდა.

იდგა სახებრწყინვალე თავისი მეგობრების, ძმაკაცების, დაქალების და... გულისწორის წინაშე და გულისძირიდან ეზიდებოდა სულიდან უკვე ამოფრენილ და თაბახის ფურცლებს დაკონებულ ლექსებს.

მშვენიერ ლექსებს...

„იდგა მოხუცი გაბავშვებული
წარსული ჰგავდა ნაქსოვს,
ეს უცნაური ფერისცვალება
კვლავ სიყვარულით მახსოვს“.

ეს ლექსი ალბათ თავისთავს თუ მიუძღვნა. სწორედ გაბავშვებულ მოხუცს ჰგავს იგი თავისი ნაადრევი დაბრძენებით, სიდინჯითა და ცხოვრების ავ-კარგზე, კაცობრიობის სვე-ბედზე ადრეულად დაფიქრებით.

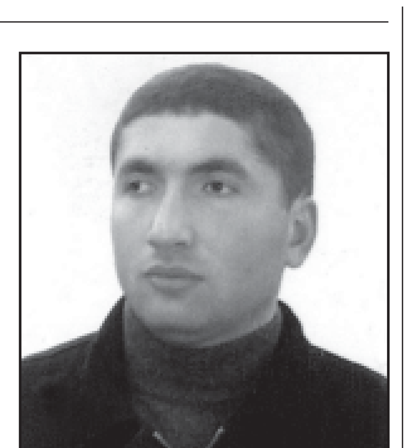

ეს ლექსის კაცია, უფრო სწორად, ბიჭი, ან უფრო პოეტურად, ჭაბუკი.

ის ბექარ სივსივაძეა. მეგობრებისთვის უბრალოდ ბექა, ან ბექო.

ის ჩემი მეგობარია.

და მიხარია ეს...

ჯაბა ხუბუა

ყველაფერი ყველაფერზე

მოცარტის „გაერთიანება“

სპეციალისტებმა გადაწყვიტეს, რომ კვლავ აღედგინათ გენიალური კომპოზიტორის ორ ნაწილად დაყოფილი ხელნაწერი. ის შეიცავს ორ ახალ კადენციას (ბრწყინვალე ეპიზოდს) – ადრე დაწერილი საფორტეპიანო კონცერტებისათვის და მოკლე მენუეტს – სიმებიანი კვარტეტისთვის.

მუსიკალური ნაწარმოებები 17 წლის მოცარტმა ვენაში შეთხზა 1773 წელს, როცა მამამისი ჭაბუკისთვის ადგილის მოპოვებას იმპერატორის კარზე ცდილობდა.

ხელნაწერის „ქვედატანი“ ბრიტანეთის ბიბლიოთეკამ 1953-ში შეიძინა, ზედა ნაწილი კი კერძო კოლექციაში მოხვდა. ბიბლიოთეკამ მანუსკრიპტის შემავსებელი ფრაგმენტის გამოსყიდვა და მიერთება გადაწყვიტა მოცარტის 250-ე წლისთავისათვის, რაც ფართოდ აღინიშნება მთელ მსოფლიოში.

ხელნაწერი ნათელს ჰფენს კომპოზიტორის ფორმირების ერთ ეტაპს. მისმა ქვრივმა კონსტანციამ ნაწერი, 1835 წელს დაანაწილა, რათა ავტოგრაფი უფრო ძვირად გაეყიდა (ქალმა ქმრის შემდეგ კიდევ 50 წელი იცოცხლა).

გამთელებული ხელნაწერი ამჟამად ბრიტანეთის ბიბლიოთეკაშია გამოფენილი.

ჩინელი ქალები იაპონელები არ უნდა იყვნენ

ჰოლივუდური ფილმი „გეიშის მემუარები“ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში იქაური მედიისგან გაკრიტიკების შემდეგ აიკრძალა. ყველაზე მეტად ჩინელებს ის ეწყინათ, რომ სურათში იაპონელი ქალების როლებში თანამემამულენი გადაიღეს. კრიტიკოსების აზრით, ეს ფილმის ავტორებს უტაქტოდ გამოუვიდათ, 1930-იან წლებში, ჩინეთის ოკუპაციის დროს, იაპონური ჯარების მიერ ჩადენილი მხეცობების გათვალისწინებით.

სურათი გადაღებულია არტურ გოლდენის რომანის მიხედვით (გამოქვეყნდა 1987 წელს). „გეიშის მემუარებამდე“ ჩინეთის ხელისუფლებამ კიდევ ერთ ფილმს აუნთეს წითელი შუქი – „კუზიან მთას“, რომელიც ორი კოვბოის სიყვარულზე მოგვითხრობს. ესეც ძალიან რისკიანად ჩათვალეს იმ ქვეყანაში საჩვენებლად, სადაც ჰომოსექსუალიზმის თემას ღიად არ განიხილავენ.

იბნ (აბუ) ჰადრაში – შაიტანი, რომელმაც სეფექალ ატეჰს▽ სქესი წაართვა. ბინადრობდა ჯოჯოხეთში, სადაც ერთმანეთს კვეთენ მთვარის ცა, ანუ ჭირანო, და მზის ცა, ანუ ჭიმჭიმელი. ჰადრაში მგოსანი იყო და თავის თავზედ დაწერილი აქვს შემდეგი ლექსი:

„აბისინიელთ შიში იპყრობს, როს იმათ ცოლთ ვუახლოვდები,
და ნაკლებ დღეში არც ბერძნელნი, თურქნი, გუთნი და სლავნი არიან...“

იბნ ჰადრაშის ლექსთ თავი მოუყარა კაცმა სახელად ალ-მაზრუბანმა, რომელიც დაგულისყურებული იყო დემონთა პოეზიით და X|| საუკუნეში იმათი ლექსების კრებულიც შეადგინა (შეადარეთ აჰმად აბუ ალ-ალი, ალ-მაარის არაბულ კრებულს, სადაც აღნიშნულია ეს ფაქტი).

იბნ ჰადრაში ისეთი განიერი ნაბიჯით დააჭენებდა თავის თოხარიკ ცხენს, რომ მოაქჟამამდე ყოველდღიურად ისმის იმის ჩორთს აყოლებული ფლოქვის თითო დარტყმის ხმა.

მასუდი იუსუფი (XV|| საუკუნის შუა წლები – 25.|X.1689) – სახელგანსმენილი დამკვრელ-მებარბითე, ამ წიგნის ერთ-ერთი შემოქმედი.

წყაროები: ზოგიერთი ფაქტი, მასუდის რომ ეხება, თავის გამოცემაში დაუბმანუსმა✡ შეკრიბა, მან იინი XV|| საუკუნის მუსიკალური ხელნაწერებიდან შეაგროვა. როგორც ეს წყაროები იუწყებიან, მასუდის სამჯერ გადავარდნია გულიდან თავისი სახელი და სამჯერ გამოუცვლია ხელობა, მაგრამ იმისი ხსოვნა სწორედ იმათ შემოინახეს, ვისაც უწინარესად განუდგა, – ანატოლიელმა მესაკრავეებმა. იზმირისა და ყულის მებარბითეთა სკოლებმა XV||| საუკუნეში მასუდიზედ უამრავი ლეგენდა წარმოშვეს, და ეს ლეგენდები, იმის განთქმულ „თითებწყობასთან“ ერთად, ერთი მესაკრავიდან მეორეს გადაეცემოდა. მასუდის ხელთ ჰქონდა *ხაზარული სიტყვისკონის* ერთ-ერთი გადაწერილი ვერსია, რომელსაც თავად ავსებდა, თავისი ხელით, ეთიოპურ მელანში ჩაწებულ კალამმომარჯვებული. ლაპარაკით ძლივს ლაპარაკობდა, თითქოს ახალმომჯობინებული პირველად გადის შარდზედო.

მასუდი წარმოშობით ანატოლიიდან იყო. სუყველა იმ აზრისაა, რომ ბარბითის დაკვრა ცოლმა შეასწავლა, თანაც ის ქალი ცაცია ყოფილა და საკრავის სიმებზედ თითებს თურმე პირუკუ ათამაშებდა. თუმცა დამტკიცებულია, რომ დაკვრის ის მანერა, რომელიც XV|| და XV||| საუკუნეებში გავრცელებული იყო ანატოლიელ მებარბითეთა შორის, სწორედ მასუდიმ დანერგა. ლეგენდები მოწმობენ, რომ მასუდის საკრავის განსაცვიფრებელი გრძნობა ჰქონდა, რაც ხელს უწყობდა ბარბითის მანამდე შეფასებაში, სანამ იმის ხმას გაიგონებდა. თუ სადმე აუწყობელ ბარბითს გადააწყდებოდა, მაშინვე იგრძნობდა, რომ მოუმართავი იყო და მოუსვენრობა ეწყებოდა, ხან გულიც კი ერეოდა. თავის საკრავს ის ვარსკვლავთა მიხედვით აწყობდა. მან იცოდა, რომ მესაკრავის მარცხენა ხელს დროთა განმავლობაში იქნებ დავიწყებოდა თავისი ხელობა, მარჯვენას კი – არცროდის. მუსიკას მან ძალიან ადრე მიანება თავი. და ამისა გამო ერთი თქმულებაა შემორჩენილი.

სამი ღამე ზედიზედ ხედავდა ის სიზმარში, როგორ ეხოცებოდნენ ერთიმეორის მიყოლებით ახლობელნი. ჯერეთ მამა, მერმე ცოლი, მერმე ძმა. ხოლო მეოთხე ღამეს ესიზმრა, რომ მეორე ცოლიც მოუკვდა, რომლის თვალები სიცივეში ყვავილებსავით იცვლიდნენ ფერს. სანამ დახუჭავდა, იმ ქალის თვალები ორ დამკრახულ მწიფე ბიმბილს, ანუ ყურძნის მარცვალთ ჰგავდნენ, რომელთა შიგნი შიგან ხუნწკალთ დაინახავდი. ქალი ჭიპში სანთელჩადგმული იწვა, ნიკაპი თმით ჰქონდა აკრული, რა არი არ გასცინებოდა. მასუდის გამოეღვიძა და სიცოცხლეში მეტად არც ერთი სიზმარი აღარ უნახავს. გიჟად იყო. მეორე ცოლი არცროდის ჰყოლია. უმალ დერვიშს მიადგა და ჰკითხა, ესეგვარი სიზმარი რას უნდა ნიშნავდესო.

მან *წიგნი* გადაუშალა და წაუკითხა: „ო, შვილო ჩემო ძვირფასო! ნურცრას ეტყვი სიზმრისა შენის შესახებ ძმათა შენთა! რამეთუ აღგებიან და პირს შეკრავენ შენს წინააღმდეგ!“

ამგვარი პასუხით უკმაყოფილო მასუდი სიზმრის მნიშვნელობის თაობაზედ თავის ერთადერთ ცოლს დაეკითხა, და მან მიუგო:

– არცვის უთხრა მაგ შენი სიზმრის ამბავი! იმიტომ რომ, ვისაც გაენდობი, იმას აუხდება შენი სიზმარი და არა შენ!

მაშინ მასუდიმ სიზმართა მებადურის✝ მოძიება იზრახა, ვინც თავის გამოცდილებაზედ დაფუძნებულ პასუხს გასცემდა. მიდგა-მოდგა და ყველგან ერთი და იგივე უთხრეს, სიზმართა მებადურნი ახლა იშვიათადღა თუ გვხვდებიანო, უფრორე იშვიათად, ვიდრე ადრეო, იმათი ნახვა ვისაც უნდა, დასავლეთით კი არა, აღმოსავლეთით უნდა წავიდეს, რადგან იმათი ხელოვნების ფესვებსა და თავად იმათ წარმოშობას ხაზართა▽ ტომთან მივყავართო, რომელი ტომიც ოდესღაც კავკასიონის იმ ქედებს იყო მოფენილი, სადაც შავი ბალახი იზრდებაო.

მასუდიმ ბარბითი აიღო და ზღვის პირის გასწვრივ გზას აღმოსავლეთისკენ გაუყვა. გზად ერთი ფიქრი აეკვიატა: „ადამიანი მანამ უნდა მოატყუო, სანამ მშვიდობის დილას გისურვებდეს, მერმე უკვე გვიანია“. და სიზმართა მებადურებზედ ნადირობა გადაწყვიტა. ერთხელ შუაღამისას ვიღაცამ გააღვიძა. მასუდიმ თავის წინარე მავანი ბერიკაცი მოიხილა, რომლის წვერიც მხოლოდ წვერში იყო შეჭაღარავებული, როგორაც ზღარბის ზურგზედ ეკალნი. ბერიკაცმა მასუდის ჰკითხა, შენს სიზმრებში ქალი ვინმე ხომ არ გინახავს, თეთრი ღვინისფერი თვალები შიგნი შიგან მარჩხი რომ ჰქონდაო.

– ისინი სიცივეში ფერს ყვავილებსავით იცვლიან! – დასძინა უცნობმა.

მასუდიმ ჰოობა უთხრა, ვნახეო.

– მერე რა მოუვიდა?

– მოკვდა.

– შენ რა იცი?

– ჩემს სიზმარში მოკვდა, ჩემ თვალწინ, სიზმარში ჩემი მეორე ცოლი იყო. ჭიპში სანთელჩადგმული იწვა, თმით ნიკაპაკრული.

მაშინ ბერიკაცი აქვითინდა და ძლივს წაილუღლუღა:

– მომკვდარა! მე კი თვით ბასრიდან მოვდევდი აქ წამოსულს. მაგის აჩრდილი სიზმრიდან სიზმარში გადადის, და მე უკან ვდევ, იმათ კვალსა ვარ აღევნებული, ვისაც ეგ ესიზმრება აგერ უკვე სამი წელიწადია.

ამის თქმა იყო, და მასუდი მიხვდა, რომ წინ ის კაცი ედგა, რომელსაც ეძებდა.

– თქვენ, ალბათ, სიზმართა მებადური ხართ, რახან მაგდენი გზა გამოგივლიათ ამ ქალის გადამკიდეს?

მწვანე წიგნი

ისლამური წყაროები ხაზართა საკითხის შესახებ

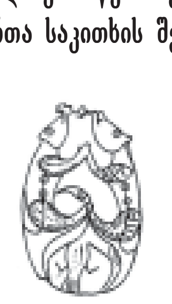

– სიზმართა მებადურიო? – გაიკვირვა ბერიკაცმა, – მერედა თქვენ ამბობთ მაგას? სიზმართა მებადური თავად ხართ, მე კი ერთი ჩვეულებრივი მოყვარული ვარ თქვენს უჩვეულო ხელოვნებაში. სიზმრიდან სიზმარში მოარული სახებანი მხოლოდ იმის სიზმარში იხოცებიან, ვინც სიზმართა მებადურად დაბადებულა, ჩვენ კი არა, სიზმართა მებადურნიც თქვენა ხართ და სამაროვან-საძვალენიც. მან იმიტომ გამოიარა ეგზომ გრძელი გზა, რათა თქვენს სიზმარში მომკვდარიყო. მაგრამ მეტად სიზმრების ნახვა აღარ გიწერიათ. აწ ერთადერთი, რის ძალაც შეგწევთ, ის არის, რომ თქვენს ნადირობას მიჰყოთ ხელი. ოღონდ არა თეთრღვინისფერთვალებიან ქალზედ. ის უკვე თქვენთვისაც მკვდარია და სხვათათვისაც. სხვა რამ ნადირი უნდა გაიგდოთ.

აგრე მიიღო მასუდიმ ბერიკაცისგან პირველი ცნობები თავისი ახალი საქმიანობის შესახებ და ყოველივე შეიტყო, რის შეტყობაც კი შეიძლება სიზმართა მებადურებზედ. უკეთუ კაცს ხელთა აქვს საიმედო წყაროები, დანუსხვილი თუ ზეპირი, ამბობდა ბერიკაცი, მაშინ საკმაოდ კარგად შეუძლია ამ ხელოვნების ათვისებაო. ეს ისევე ხდება, როგორც რომ „სუფი“ ვინმე, რომელმაც „ტაუბუ“ შეასრულა, მოინანიებს და შეიძენს თავის „მაკამას“ ყველა წესის დაცვითო. ეს ამბავი ყველასათვის ხელმისაწვდომიაო; მაგრამ ჭეშმარიტად მხოლოდ ის წარემატება, ვინც ამ ხელოვნებისთვის დაბადებულა, ვისაც თავად ღმერთი შეეწევა და ციურ გაბრწყინებას, ანუ „ჰალს“ მოუვლენსო. ყოვლის უფრორე უკეთესი სიზმართა მებადურნი ხაზარნი იყვნენ, მაგრამ ხაზარნი რახანია აღარ არიანო. შემორჩენილია ოდენ იმათი ხელოვნება და ნაწილობრივ იმათი სიტყვისკონა, რომელიც ამ ხელოვნებაზედ მოგვითხრობსო. იმათ შეეძლოთ სხვათა სიზმრებში გამოჩენილ სახებათათვის თვალის დევნება, იმ სახებათა ნადირივით დევნა ერთი ძეხორციელიდან მეორემდე და, ის კი არა, ცხოველთა თუ დემონთა სიზმრებშიაცო...

– მერედა რარიგად უნდა მიაღწიოს მაგას კაცმა? – დაეკითხა მასუდი.

– თქვენ, რასაკვირველია, შენიშნავდით, რომ დაძინებამდე, ბურანში მყოფი ადამიანი სავსებით თავისებურად აწესრიგებს თავის დამოკიდებულებას დედამიწის მიზიდულობის ძალის მიმართ. ბურანში მყოფის აზრები მაშინ თავს აღწევენ დედამიწის მიმზიდველობას იმ ძალაზედ პირდაპირი დამოკიდებულებით, რა ძალითაც მიწიერი მიზიდულობა მოქმედებს ძილ-ღვიძილში წასულის სხეულზედ. ასეთ დროს აზრებსა და ქვეყნიერებას შუა ძგიდე-ტიხარი სვრეტიანდება და ადამიანის აზრებს ისე ატარებს გარეთ, როგორც სამტკიცში გაგეტარებინოს. ან ხანმოკლე ჟამს, როს სიცივე სულ ადვილად ატანს სხეულში, ადამიანის აზრები მყის ამომჩქეფარდებიან იქიდან, და ძალზედ იოლი წასაკითხია თითოეული ის აზრი. ვინც ძილმორეულ კაცს თვალ-ყურს გაადევნებს, საგანგებო რამ გავარჯიშება არ უნდა, ისედაც კარგად მიხვდება, რასაც ის ფიქრობს და ვისკენაც ქრიან იმისი აზრები. ხოლო თუ გამუდმებული წვრთნა-ვარჯიშით დაეუფლე ადამიანის სულის იმ დროს დაკვირვების ხელოვნებას, როცა ის ყოვლადწრფელია, მაშინ დაკვირვების გახანგრძლივებასაც შეძლებ, თავად სიზმარშიც უფრორე ღრმად შეღწევასაც და შიგ, როგორც წყალქვეშ, თვალებგახელილი ნადირობასაც. აგრე ხდებიან სიზმართა მებადურებად.

ეს მძინარეთა მოძღვარნი, ვითარცა იმათ ხაზარნი ეძახდნენ, თითქოს მზისა და ვარსკვლავთა მიხედვით ბედ-იღბლის მკითხველი ასტრონომნი ანდა ასტროლოგნი არიანო, ისე გულდასმით იწერდნენ თავიანთ დაკვირვებებს. სიზმრების მებადურთა მფარველის, სეფექალ ატეჰის▽ ბრძანებით, ყველაფერი, რაც კი რამ დაკავშირებული იყო ამ ხელოვნებასთან, ყოვლის უფრო თავჩენილ მებადურთა ცხოვრების აღწერასთან და შეპყრობილი ნადავლის ცხოვრება-მოქალაქეობასთან ერთად, შეგროვდა და შეიკრა ერთ მთლიანად, თავისებურ ხაზარულ ენციკლოპედიად, ანუ სიტყვისკონად. ამ *ხაზარულ სიტყვისკონას* სიზმართა მებადურნი თაობიდან თაობას გადასცემდნენ, და თითოეულს თავის მხრივ უცილოდ უნდა შეევსო იგი. ამ მიზნით რამდენიმე საუკუნის წინათ ბასრაში დაფუძნდა საგანგებო რამ სკოლა, ანუ *გულწმინდა კაცთა საძმო თუ ერთგულების სათანადო მოყვასთა* სექტა, რომელმაც საიდუმლოდ შეინახა თავის წევრთა სახელები, მაგრამ გამოსცა *ფილოსოფოსთა კალენდარი* და *ხაზარული სიტყვისკონა*. თუმცა, ეს ორივე წიგნი ხალიფა მოსტანჯის ბრძანებით ცეცხლს მისცეს ხსენებული სკოლის ისლამური განყოფილების წიგნებთან და ავიცენას აღნაქვს-ქმნილებებთან ერთად. ამგვარად სეფექალ ატეჰის დროს შექმნილი *ხაზარული სიტყვისკონის* თავდაპირველი ვერსია არ შემონახულა, სიტყვისკონის ის ტექსტი, რომელიც მე მაქვს, მხოლოდ არაბული თარგმანია, და ეს ერთადერთია, რის მოცემაც მე შემიძლია. ასე რომ გამომართვი, ოღონდ იცოდე, რაც რამ შიგ სიტყვა-სტატიაა, უკლებლივ სუყველა კარგად უნდა შეისწავლო, არადა უკეთუ შენი ხელობის სიტყვისკონა წყალივით არ გეცოდინება, ვინ იცის, იქნებ ყოვლის უფრო მთავარი ნადავლი გაგისხლტეს ხელიდან. მაშ, დაიხსომე: როს კაცი სიზმრებზედ ნადირობს, *ხაზარული სიტყვისკონის* სიტყვები იგივეა, რაც ჩვეულებრივი მონადირის თვალწინ ქვიშაზედ ლომის ნაკვალევი.

ეგრე უბნობდა ბერიკაცი და დასასრულ სიტყვისკონასთან ერთად მასუდის ერთი რჩევაც შესძლვნა:

– სიმ-ძალთა ჩხაკუნი ყველას შეუძლია, სიზმართა მებადური კი მხოლოდ ის რჩეული ხდება, ვისაც ეს საქმე ცით მოჰმადლებია. გაანებე თავი მაგ შენს საკრავს! სხვა არა იყოს რა, ბარბითი ვიღაც ებრაელის მოგონილია, სახელად ლამკო ერქვა თუ რაღაც სხვა. ადექი და სულაც გადააგდე და სანადიროდ წადი! უკეთუ შენი ნადავლი სხვის სიზმარში არ მოკვდა, როგორც ეს ჩემსას დაემართა, აუცილებლად მიზანთან მიგიყვანს!

– მერედა რარიგია სიზმრებზედ ნადირობის მიზანი? – დაეკითხა მასუდი.

– რარიგია და, უნდა გაიგო, რომ სუყოველი გამოღვიძება ოდენ ერთი საფეხურია სიზმართაგან განთავისუფლების საქმეში. ვინც გაიგებს, ჩემი დღე არც მეტი, არც ნაკლები, მხოლოდ სხვისი ღამეაო, ჩემი ორი თვალი იგივეა, რაც ვიღაცის ერთი თვალიო, ის უსიკვდილოდ ნამდვილი დღისკენ გაესწრაფება, დღისკენ, რომელიც საკუთარი სინამდვილიდან ჭეშმარიტ გამოღვიძებას მოუტანს, როს ყოველივე ბევრად უფრო ცხადი გახდება, ვიდრე ცხადია. და მაშინ ადამის შვილი ბოლოსა და ბოლოს დაინახავს, რომ ცალთვალაა იმ სხვებთან შედარებით, ვისაც ორი თვალი აქვს, და ბრმაა თვალხილულებთან შედარებით...

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 51-72.

დაგვიანებული რეპლიკა

ამძუვნებული ჯაყოს ვნებანი

„– ჯაყო, – შესძახა თეიმურაზმა... – შენ ჩემი მოჯამაგირე იყავი.
– მართალი ხარ.
– მთიდან ჩამოსული უცხო ვინმე ხარ.
– ეგეც მართალი ხარ...
– სანამ ეს ქვეყანა გადატრიალდებოდა, ჩემი გულკეთილობით და დაუდევრობით ისარგებლე და გასუქდი... მე ყველაფერი შევატყვე, მაგრამ ვსდუმდი, რადგან ნაძარცვად კეთილი გული მქონდა".

მიხეილ ჯავახიშვილი, „ჯაყოს ხიზნები"

მიხეილ ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნები" ერთმა რუსულმა პუბლიკაციამ გამახსენა. გახსოვთ, რა თქმა უნდა, სოფლის წურბელა და ხორცმეტი ჯაყო ჯიჯიაშვილი როგორ გაძარცვავს და გაანადგურებს სულიერად და ფიზიკურად ქართველ თავად თეიმურაზ ხევისთავს, სუსტ და უძლურ ინტელიგენტს.

აი, ამის სანიმუშოდ, რუსული გამოთქმისა არ იყოს, ზუსტად პირიქითობამდე სიტუაციის ინტერპრეტირებას ცდილობს ყოვლადპირიდული „სპიდინფო" 2006 წლის პირველი ნომრის მეოცე გვერდზე გამოქვეყნებულ უავტორო წერილში „პორნოგენტეკა": **თურმე, ქართველები რყვნიან და სულიერად ხრწნიან საწყალ, სუსტ და უძლურ „სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის" მკვიდრ მოსახლეობას.**

ასე ჩაფიქრებულ ეს ჟურნალი ოს სეპარატისტთა ორიენტაციაარეულ პოლიტმოხელეთა შეთხზულებულ რიგში: ერთი, ორი და „სპიდინფო". იქით აღარავინაა.

„შენ ამეტიც ქალაქს" ჰგავს მისი პუბლიკაცია, დაკვეთილ მასალას, რომელიც ისე უხდება ამ ჟურნალს, როგორც სახედარს, რბილად ვთქვათ, – უნაგირი. მაგრამ რას არ იზამ დაჩაგრული ოსების მხარდასაჭერად, **რომლებიც „ახალ წელს შეხვდნენ არა კრემლის კურანტების რეკვის ხმაზე, არამედ პორნომასალით ინგლისური ოხვრისა და ხვნეშის თანხლებით".**

მთელი ეს პორნოსუბედურება ოსებს ქართულ სპეცსამსახურების მიერ „გაიავებულისთვის მზაკვრობით" დაარსებული ტელეარხ „ალანიით" დატყდომია თავს.

ჯერ ერთი, რა ამ ჟურნალის საქმეა, რა ხდება საქართველოში. შენ, ჩემო დიდო მეზობელო, შენს „პუტინისგან" მოუარე ტერორისტებზე, ჩვენს იაფფასიანებს მიეხედეთ ცირკის მისადგომებთან.

მეორეც, შენ რა გაწუხებს, ჩემო, რაოო?

რაოო და ის, რომ „ალანიამ" ერთი ხანია, სიმშვიდე დაურღვია იქაურ თვითმარქვია ხელისუფალთ ჯერ კარიკატურული ანიმაციური სერიალით, შემდეგ – ოპოზიციური კრიტიკული მიმოხილვებით და, განსაკუთრებით, როგორც ვთქვით, 31 დეკემბრის 23 საათსა და 55 წუთზე „მთელი მაუწყებლობის გადაფარვით", როცა მათ ეკრანებზე ამომავალ მთვარესავით დიდი და მრგვალი ქალის უკანალი გამოჩენილა, „რომელსაც მისდგომოდა ჯანიანი ზანგი, ხოლო თეთრი ჯეელი „ფასადიდან ამუშავებდა ტურფას". **პორნოტალღას წაულეკავს ცხინვალი.** სექსდაბომბვით შეწუხებული ცხინვალში ჩასული ანონიმი ავტორი, რომელმაც იმ საღამოს უკვე იხილა ნახატი ფილმი, სადაც წითელქუდას, რომელიც იერით „საეჭვოდ ჰგავს სამხრეთ ოსეთის პრეზიდენტ ედუარდ კოკოითს", ძალიან დიდი ბოდიში, მაგრამ „იხმარს" ქართული აქცენტით მოლაპარაკე მგელი, გამოდის სასეირნოდ:

„ქალაქი სიბნელეშია ჩაძირული... ცენტრში, ლენინის ქუჩაზე, ქალაქური ცხოვრების პირველ ნიშნებს ვამჩნევ. ახალგაზრდების ჯგუფი ვიდეოსალონის შესასვლელთან დგას, ლუდი, უწმაწური სტვენა და დედის გინება ჩავლილი გოგონას მისამართით (!ძ. შინაგან საქმეთა ადგილობრივი სამმართველოს მონაცემებით, კრიმინოგენური სიტუაცია ცხინვალში ბოლო დროს გაუარესდა... ახალ წლამდე ორი კვირით ადრე ცხინვალში გაუპატიურების 19 ფაქტი აღირიცხა – სამხრეთ ოსეთისთვის რეკორდული რაოდენობა".

ეს უბედურება, რა თქმა უნდა, ქართველების მიერ ორგანიზებული და ამერიკის ძირგამომთხრელი ფონდების მიერ ფინანსურად მხარდაჭერილი „ალანიას" გამხრწნელი გავლენის შედეგია.

რატომ?

იმიტომ, რომ ასე მიაჩნია ადგილობრივი მილიციის სამმართველოს პრესცენტრის თანამშრომელს ალექსანდრე ვათაევს.

დიდი ავტორიტეტია!

მაგრამ რატომ არ შეიძლება, რომ „ალანია" თვითმარქვია ხელისუფლების მიმართ ოპოზიციურად განწყობილი ადგილობრივი ძალების ნახელავი იყოს? მით უფრო, რომ, როგორც ამავე პუბლიკაციაში წერია, „ალანიას" არა აქვს სახელმწიფო ლიცენზია არც საქართველოდან, არც, გასაგებია, სამხრეთ ოსეთიდან?

არ შეიძლება იყოს იმიტომ, რომ ასე არ ფიქრობს თანამშრომელი ვათაევი. ვათაევს კი წინ ვერაფერი დაუდგება.

წერილი, რომელსაც ბეჭედივით აზის ანშლაგი „ეს ომი კლავს სულებს", თანდათან და რბილად ანტიქართულ, დაუფარავ პოლიტიკურ გესლად ჩამოიღვენთება, როგორც შხამი გველის კბილებიდან.

პრიმიტიული ავტორი პრიმიტიული ხერხით ცდილობს, უბრალო ხალხის ხმად გაასაღოს დაკვეთილი პუბლიკაცია:

„გამგზავრების წინ ვესაუბრე ხანდაზმულ ოსს, სახელად ბათრაზს. ადგილობრივი საოლქო კომიტეტის ყოფილი მუშაკი ახლა ქუჩის პატარა კაფეში მწვადს აშიშხინებს...

– ... ქალაქი სავსეა ახალგაზრდებით, რომლებიც არაფრით არიან დაკავებულნი. არც სამუშაოა, არც – გართობა. დედები კიდევ ცდილობენ, რამე მოიმოქმედონ, მაგრამ მამებს ტელევიზორებს ვერ ააგლეჯ – ბიჭებთან ერთად უცქერიან. ვერ იგებენ, რომ ეს არის ტვინების გამორეცხვა. ვერც შენიშნავენ, როგორ დაკარგავენ სირცხვილის გრძნობასა და სიამაყეს და გადაიქცევიან მორჩილი მონების ჯოგად. ქართველებისა..."

ქართველების მონებადო.

კი მიაწერა „სპიდინფოს" უსახელო ავტორმა ეს სიტყვები ანონიმ ბათრაზს, მაგრამ ჩვენ ხომ ვიცით, ვის დაკრულზე ცეკვავენ მისი სტრიქონები.

ვიცით, თანაც, წყალი რომ არ გაუვა, ისიც, რომ არც ოსები აპირებენ ქართველების მონობას, არც ჩვენ, ქართველები, მათ დამონებას...

კაცმა რომ თქვას, თუ „დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლას" პორნოფილმი გადაფარავს, ბლეფი ყოფილა ეს ყველაფერი, ანუ ამძუვნებული ჯაყოს ვნებანი.

არმაზ სანებლიძე

რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

საქართველოში აგორდა მორიგი სკანდალი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან დაკავშირებით

საქართველოს მთავრობას წარუდგინეს მორიგი ბრალდებები მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით მანიპულაციის მცდელობის გამო. გასულ კვირას, როგორც ბიზნესის, ისე არასამთავრობო ორგანიზაციათა წარმომადგენლებმა გააკრიტიკეს სააკაშვილის ადმინისტრაცია მასმედიაზე ზემოქმედებისთვის.

სააკაშვილის ადმინისტრაციას ხშირად ადანაშაულებენ იმაში, რომ იგი ტოლერანტულად არ ეკიდება ქართულ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში ახალი ამბების გაშუქებას. ხელისუფლების მიერ გაკეთებული განცხადებების მიუხედავად, რომ ჟურნალისტები თავისუფალი არიან ამა თუ იმ თემის არჩევის დროს, საერთაშორისო საკონტროლო-სამეთვალყურეო ორგანიზაციები, მაგალითად, ისეთი, როგორიც არის „რეპორტიორები საზღვრებს გარეშე", გამოთქვამენ ეჭვს იმის თაობაზე, რომ საქართველოს მთავრობა ნამდვილად ერთგულობს პრესის თავისუფლების პრინციპებს.

როგორც „რეპორტიორები საზღვრების გარეშე" ორგანიზაციის ევროპისა და ყოფილი სსრ კავშირის ქვეყნების პარიზის ბიუროს დირექტორმა ანაბელ არკიმ განაცხადა, ჟურნალისტ შალვა რამიშვილისთვის ამ ცოტა ხნის წინ გამოტანილი განაჩენი, რომელსაც ბრალად ედება შანტაჟი, ნათლად ასახავს საქართველოში სადღეისოდ შექმნილ სიტუაციას. არკიმ აღნიშნა, რომ რამიშვილისთვის განაჩენის გამოტანის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება წააგავს „ანგარიშსწორებას" და ეს „ცუდი ნიშანია" დემოკრატიაზე ქვეყნის გადასვლის პროცესისთვის.

თუმცა, ყველა ადგილობრივი სამართალქომაგი როდი იზიარებს ანაბელ არკის აზრს. „ინტერნიუს ჯორჯიის" განვითარების საკითხთა დირექტორმა ირინე ცინცაძემ გამოთქვა ეჭვი იმის თაობაზე, რომ რამიშვილის საქმეს შეიძლება მოჰყვეს სერიოზული შედეგები ქვეყნის ჟურნალისტებისთვის. „ეს არის ვალის დაბრუნების საქმე. მაგრამ, საბოლოო ანგარიშით, ჩვენ დავინახეთ, რომ იგი არაეთიკურად იქცეოდა", – თქვა ქალბატონმა ცინცაძემ. არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით, რამიშვილი არ შეიძლება ჩაითვალოს პოლიტპატიმრად, მიაჩნია მას.

„თავისუფლების ინსტიტუტის" აღმასრულებელმა დირექტორმა აკაკი მინაშვილმა რამიშვილის საქმეს უწოდა კორუფციის აშკარა შემთხვევა. მინაშვილის თქმით, მართალია, საქართველოში არის პრობლემები სიტყვის და შეხედულებათა გამოთქმის თავისუფლებასთან დაკავშირებით, მაგრამ რამიშვილის საქმე ამას არ მიეკუთვნება. „ფაქტია – და ეს ფირზეც არის აღბეჭდილი, – რომ რამიშვილი სარგებლობდა ჟურნალისტის მდგომარეობით და ფულს სძალავდა ბექაურს. ეს კი აშკარად დანაშაულია", – თქვა მან და იქვე დასძინა, რომ ასეთი დანაშაულისთვის გამოტანილი განაჩენი მას მაინც ძალზე მკაცრად ეჩვენება.

მინაშვილი არ უარყოფს თვით პრობლემის არსებობას. იმის მიუხედავად, რომ საქართველომ შეიძლება იამაყოს ყველა პოსტსაბჭოურ ქვეყანასთან შედარებით, შეხედულების გამოთქმის თავისუფლების შესახებ ერთ-ერთი ყველაზე ლიბერალური კანონით, სამართალქომაგმა მაინც აღიარა, რომ ჟურნალისტები და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ჯერჯერობით კვლავ იჩენენ სიფრთხილეს და ბჭობენ იმაზე, თუ რა შეიძლება უჩვენონ ეთერით და დაბეჭდონ, და რა – არა.

მაშინ, როცა მინაშვილი აცხადებს, რომ არ არის საჭირო გადაჭარბებით შევაფასოთ პრესაზე მთავრობის მხრიდან ზემოქმედება, მედიამაგნატს ბადრი პატარკაციშვილს მიაჩნია, რომ საქართველოს ხელისუფლება აქტიურად ცდილობს მიაღწიოს იმას, რომ შეწყდეს მოვლენათა ნეგატიური გაშუქება.

საქართველოში ბადრი პატარკაციშვილმა შექმნა უზარმაზარი ფინანსური იმპერია, რომელშიც შედიან ფართო სპექტრის საწარმოები – მედიაჰოლდინგებით დაწყებული და ნავთობტერმინალით დასრულებული. მას თავის დროზე კარგი სამუშაო ურთიერთობა ჰქონდა ქვეყნის ყოფილ პრეზიდენტთან ედუარდ შევარდნაძესთან, ასევე სააკაშვილთანაც, ოღონდ, მისი პრეზიდენტობის პირველ ეტაპზე. მაგრამ სააკაშვილთან ურთიერთობის გაწყვეტა ყველასთვის აშკარა გახდა 29 მარტს, როცა პატარკაციშვილმა განაცხადა, რომ საქართველო არ არის უსაფრთხო ადგილი მეწარმეებისთვის. ამის გარდა, მან დაიჩივლა, რომ ქვეყნის მთავრობას სურს მისი დასჯა მას შემდეგ, რაც პატარკაციშვილის კუთვნილმა ტელეარხმა „იმედმა" ეთერში გადასცა მასალა 28 წლის ბანკის მოსამსახურის სანდრო გირგვლიანის მკვლელობის შესახებ, რომელსაც ცემით ამოხადეს სული მიმდინარე წლის იანვარში. გირგვლიანის მკვლელობაში დაადანაშაულეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები.

ანალიტიკოსები უკვე კარგა ხანია ცდილობენ იმის გარკვევას, თუ რა როლს ასრულებს მთავრობა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მფლობელებზე ზემოქმედების საქმეში. პატარკაციშვილი, რომელსაც, ნერვებმა უმტყუნეს, პირველი ბიზნესმენი გახდა, საჯაროდ რომ დაადანაშაულა მთავრობა მასმედიის დაშინებაში.

საქართველოში ამერიკის სავაჭრო პალატის აღმასრულებელი დირექტორი ემი დენმანი დაეთანხმა, რომ მფლობელებს „ეშინიათ" მთავრობის წინააღმდეგ გალაშქრების. „მეწარმეთა ასოციაციამ და ინდივიდუალურმა ბიზნესმენებმა საჯაროდ უნდა ილაპარაკონ თავიანთ პრობლემებზე, არ უნდა ეშინოდეთ, რომ ისინი შეიძლება შერაცხონ სახელმწიფოს მტრებად ან ოპოზიციის მომხრეებად", – განაცხადა ქალბატონმა დენმანმა. „თუ რაღაც ისე არ ხდება და საჭიროა ამაზე ყურადღების გამახვილება, ბიზნესასოციაციას არა მარტო აქვს უფლება, რომ მიაპყროს ამას მთავრობის ყურადღება, არამედ ვალდებულიც არის ეს გააკეთოს. სირაქლემას პოზიციის დაკავება, საკუთარი სისუსტის დემონსტრირებას ნიშნავს".

თუმცა, აკაკი მინაშვილს მიაჩნია, რომ ჟურნალისტებმა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების მფლობელებმა თვითონ უნდა დაიცვან თავიანთი უფლებები. მისი აზრით, მათ „არ სურთ" გაილაშქრონ მთავრობის წინააღმდეგ. ამავე დროს, აღნიშნა მინაშვილმა, არსებული კანონები ჟურნალისტებს აძლევს იმის საშუალებას, რომ დაიცვან თავი, თუ მთავრობა ეცდება მოახდინოს ზემოქმედება ახალ ამბებში მოვლენათა გაშუქებაზე.

ამავე დროს, ირინე ცინცაძის განცხადებით, მრავალმა ჟურნალისტმა არ იცის თავისი უფლებები და თვით ისიც კი, რომ არსებობს კანონი, რომელიც მათ იცავს. „ეს კანონის პრობლემა არ არის; ჩვენ ვიცით, რომ ეს ნორმალური კანონია. მაგრამ ჟურნალისტებმა ხშირად თვითონ არ იციან, თუ რას მოითხოვს იგი", – განაცხადა სამართალქომაგმა.

მოლი კორსო,
„გაზეთა ეს-ენ-ჯი".

განცხადება ტენდერის გამართვის თაობაზე

სს „თბილგაზის" გაკოტრების მმართველი აცხადებს ტენდერს სს „თბილგაზის" ქონებაზე. □ტენდერი ჩატარდება 2006 წლის 12 მაისს სს „თბილგაზის" ადმინისტრაციულ შენობაში, მდებარე ქ. თბილისი, მიცკევიჩის 18ა. ტენდერის ჩატარების დრო 17 სთ.

ტენდერში მონაწილეობის მსურველი ყველა დაინტერესებული პირი ვალდებულია 2006 წლის 12 მაისის 14 საათამდე განაცხადი შეიტანოს გაკოტრების მმართველთან შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, მიცკევიჩის 18ა ტელ: [+995 32 387625]

ტენდერის საწყისი ფასი: 12 500 000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ეროვნულ ვალუტაში.

ტენდერზე გამოტანილი აქტივების ადგილმდებარეობა: ქ. თბილისი.

ტენდერში მონაწილე პირებმა უნდა წარმოადგინონ:

- განცხადება;
- პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის მონაცემები (ფიზიკური პირის შემთხვევაში);
- ნოტარიალურად დამოწმებული სადამფუძნებლო დოკუმენტები (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- აქტივების შემდგომი განვითარების გეგმა;
- საინვესტიციო გეგმა (არა სავალდებულო);
- დეპოზიტის გადახდის ქვითარი;

განაცხადის შემომტანმა პირმა განაცხადთან ერთად სავალდებულოა წარმოადგინოს დეპოზიტის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი, ტენდერზე გამოტანილი ქონების საწყისი ღირებულების 10%-ის ოდენობით. დეპოზიტი გადაიხდება შემდეგ რეკვიზიტებზე:

მიმღები ბანკი: ბანკი რესპუბლიკა

მიმღები ბანკის კოდი: 220101757

მიმღები: სს „თბილგაზი"

მიმღების ანგარიშის № 13402002826 (ლარი)

დაინტერესებულმა პირებმა უნდა მიიღონ მხედველობაში და ასახონ განაცხადში, რომ მოხდება ტენდერზე გამოტანილი ქონების ფუნქციონალურობის და პროფილის შენარჩუნება; არ მოხდება მომსახურების არეალის შემცირება; მომსახურების არეალში შეუფერხებელი მომსახურება; შემდგომში შენარჩუნდება მუშა-მოსამსახურეთა შრომითი მოწყობა უკვე ახალ საწარმოში (მოხდება მუშა-მოსამსახურეების გადაყვანა); გათვალისწინებული იქნას სახელფასო ფონდის ზრდა; აიღოს ვალდებულება ყველა იმ აბონენტების მიმართ ბუნებრივი აირის მიწოდებაზე, რომელსაც წინსწრებით აქვს გადახდილი ბუნებრივი აირის საფასური ან/და გააჩნია კრედიტი.

განაცხადის შემომტან პირებს შეუძლიათ, როგორც ტენდერზე გამოტანილი ქონების ვიზუალური დათვალიერება, ისე მასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის გაცნობა (უშუალოდ იმ ქონების და აბონენტების მონაცემები, რომელიც გამოტანილია ტენდერზე).

ტენდერში მონაწილე პირებმა თან უნდა იქონიონ პირადობის დამადასტურებელი საბუთი და იურიდიული პირის შემთხვევაში სათანადოდ გაცემული მინდობილობა.

მონაწილეების (მყიდველების) მიერ წარმოდგენილი წინადადებები, მოთავსებულია ცალკე კონვერტში, რომელიც ილუქება მის მიერ.

შენიშვნა: განაცხადების წარმოდგენა შესაძლებელია ყოველდღე, შაბათ-კვირის გარდა 10-18 საათამდე.

ირანის ბირთვული პროგრამა „ჩანჩქერს წააგავს“

თეირანი არ ადგას სწორ გზას, მიაჩნიათ მოსკოვსა და ვაშინგტონში. ასეთი განცხადებები გაკეთდა ირანის ისლამური რესპუბლიკის პრეზიდენტის მაჰმუდ აჰმადინეჯადის გამონათქვამთან დაკავშირებით, რომელიც აღნიშნავდა, რომ მისი ქვეყანა გახდა ბირთვული კლუბის წევრი.

„ოფიციალურად ვაცხადებ, რომ ირანი გახდა ერთ-ერთ იმ სახელმწიფოთაგანი, რომლებიც ფლობენ ბირთვულ ტექნოლოგიებს“, – თქვა აჰმადინეჯადმა და დასძინა, რომ კვირას ნათანცის ატომურ ცენტრში დასრულდა ბირთვული სათბობის წარმოების ციკლი.

პრეზიდენტმა მოუწოდა ირანელ მეცნიერებს განაგრძონ მუშაობა „სამრეწველო მასშტაბით ურანის გამდიდრებისთვის“, და თქვა: დასავლეთმა პატივი უნდა სცეს იმას, რომ ირანს აქვს მშვიდობიანი ატომური ტექნოლოგიის ფლობის უფლება.

ამავე დროს კი, დასავლეთი შიშობს, რომ ირანის ენერგეტიკული პროგრამა არის მხოლოდ შირმა, ირანის ისლამურ რესპუბლიკას კი სინამდვილეში სურს ატომური იარაღის შექმნა.

მარტში გაერომ ირანს მისცა 30 დღე ამ მიმართულებით სამუშაოების შეწყვეტისთვის; წინააღმდეგ შემთხვევაში ქვეყანას ემუქრება საპასუხო ღონისძიებები, მათ შორის, თეორიულად, სრულმასშტაბიანი სანქციებიც.

მაჰმუდ აჰმადინეჯადის მიერ გაკეთებული განცხადების პასუხად, შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა შონ მაკკორმაკმა აღნიშნა: რადგან თეირანი უარს აცხადებს დაემორჩილოს გაეროს მოთხოვნებს და შეწყვიტოს მუშაობა ატომურ სფეროში, ეს გამოიწვევს ირანის და ამ ქვეყნის ხალხის საერთაშორისო იზოლაციას. „იმედი გვქონდა, რომ ირანის რეჟიმი ისარგებლებდა ამ შესაძლებლობით და აირჩევდა დიპლომატიის, და არა დაუმორჩილებლობის გზას“, – დასძინა მან.

„არასწორი მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯი“ უწოდა თეირანის მოქმედებას რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელმა მიხეილ კამინინმა. „ეს ეწინააღმდეგება ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს გადაწყვეტილებებს და გაეროს უშიშროების საბჭოს განცხადებას“, – აღნიშნა რუსეთის საგარეო-პოლიტიკური უწყების წარმომადგენელმა.

„იმედი გვაქვს, რომ ირანი სწორად აღიქვამს საერთაშორისო გაერთიანების შეშფოთებას და გადადგამს ნაბიჯებს მაგატეს დოკუმენტების შესრულებისთვის. ეს გადაწყვეტილება მოითხოვს, რომ შეწყდეს ურანის გამდიდრების ყველა სამუშაო, მათ შორის, სამეცნიერო გამოკვლევებიც“, – თქვა შემდეგ რუსმა დიპლომატმა.

მაგრამ თეირანმა უკვე უარყო მოსკოვის მოწოდებები. „ირანის ბირთვული საქმიანობა წააგავს ჩანჩქერს, რომლის შეჩერებაც უკვე შეუძლებელია“, – განაცხადა ირანის ხელისუფლების ერთ-ერთმა მაღალი თანამდებობის წარმომადგენელმა.

თეირანში ჩასვლას აპირებს გაეროს ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს მეთაური მოჰამედ ბარადეი, რომელიც ირანის ხელმძღვანელებთან შეხვედრის დროს ეცდება გამონახოს გამოსავალი ამ კრიზისული სიტუაციიდან. აპრილის დამლევს მოჰამედ ბარადეიმ უნდა გააცნოს თავისი მუშაობის შედეგები გაეროს უშიშროების საბჭოს, რომლის წევრებიც ამის შემდეგ განიხილავენ ამ მიმართულებით მორიგი ნაბიჯების გადადგმის შესაძლებლობას.

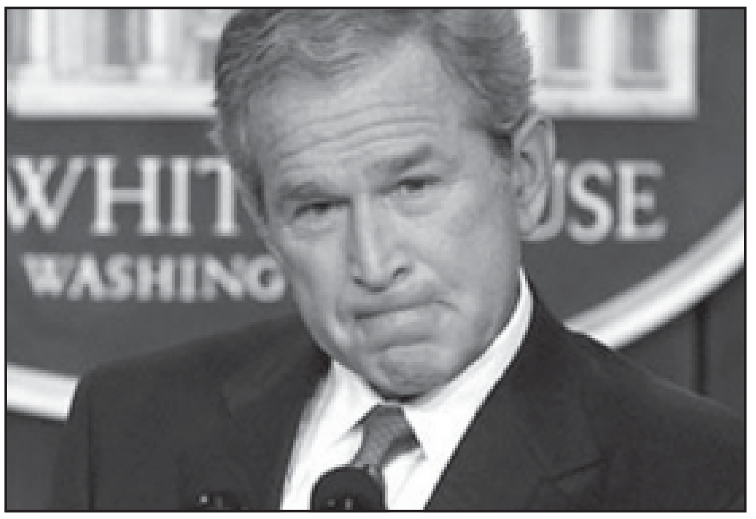

ყოველი მესამე ამერიკელი პრეზიდენტის იმპიჩმენტის მომხრეა

„ეი-ბი-სი“ ტელეკომპანიის და გაზეთ „ვაშინგტონ პოსტის“ მიერ გამოკითხულ ამერიკელთა მესამედს – 33 პროცენტს – მიაჩნია, რომ შეერთებული შტატების კონგრესმა უნდა გადადგას საჭირო ნაბიჯები პრეზიდენტ ბუშის იმპიჩმენტისთვის.

ამავე დროს, შეერთებული შტატების მცხოვრებთა ორი მესამედი – 66 პროცენტი – ილაშქრებს ამის წინააღმდეგ.

2006 წლის მარტის შუა რიცხვებში ანალოგიური გამოკითხვა განახორციელა ჟურნალმა „ნიუსუიკმა“. მაშინ ბუშის იმპიჩმენტის იდეას მხარი დაუჭირა რესპონდენტთა 26 პროცენტმა.

მთავარი მიზეზი, რომლის გამოც, გამოკითხულთა აზრით, ჯორჯ ბუშის წინააღმდეგ შეიძლება დაიწყოს მისი ხელისუფლებიდან ჩამოშორების პროცედურა, არის ის, რომ პრეზიდენტმა მოიწონა ამერიკელთა სატელეფონო საუბრების საიდუმლო მოსმენა და, შესაძლოა, შეუწყო ხელი ცენტრალური სადაზვერვო სამართველოს საიდუმლო აგენტის ვინაობის გამჟღავნებას.

სადღეისოდ ჯორჯ ბუშის რეიტინგი საკმაოდ დაბალია. სხვადასხვა გამოკითხვათა შედეგების მიხედვით, ბუშის მოქმედებას არ იწონებს ამერიკელთა 53-62 პროცენტი, როცა პრეზიდენტის საქმიანობით კმაყოფილია რესპონდენტთა 33-38 პროცენტი.

აფეთქება ყარაჩაიში

ოფიციალური მონაცემებით, სულ ცოტა 57 კაცი დაიღუპა პაკისტანის ქალაქ ყარაჩის ერთ-ერთ პარკში მომხდარი აფეთქების დროს.

აფეთქება მოხდა რელიგიური ცერემონიის დროს, როცა ადგილობრივი სუნიტები ზეიმობდნენ წინასწარმეტყველ მუჰამედის დაბადების დღეს.

პაკისტანის ხელისუფლებამ გასცა განკარგულება ამ თავდასხმის გამოძიების შესახებ, რომელიც, სავარაუდოდ, ამფეთქებელმა-კამიკაძემ განახორციელა.

დაღუპულთა შორის არიან თვალსაჩინო რელიგიური მოღვაწეები. ხელისუფლება ჯერჯერობით არ იტყობინება, თუ ვინ არის ეჭვმიტანილი ამ აქციის ორგანიზებაში.

თვითმხილველთა განცხადებით, ასაფეთქებელი მოწყობილობა დადებული იყო ხის სცენის ქვეშ, რომელზეც იმყოფებოდნენ ადგილობრივი რელიგიური თემის უხუცესები.

„ეს შემზარავი ინციდენტია“, – თქვა პაკისტანის შინაგან საქმეთა მინისტრმა აფტაბ ჰან შერაპომ.

როგორც კორესპონდენტები იტყობინებიან, კარაჩიში წინათაც მომხდარა ეთნიკური და თემთაშორისი შეტაკებები, მაგრამ ახლა პირველად დაესხნენ თავს მშვიდობიან ადამიანებს, რომლებიც რელიგიურ დღესასწაულზე იყვნენ შეკრებილები.

ერაყის შინაგან საქმეთა სამინისტრო მოთარეშეებთან კავშირს უარყოფს

ერაყის შინაგან საქმეთა მინისტრმა ბაიან ჯაბრმა კატეგორიულად უარყო ბრალდება იმის თაობაზე, თითქოს მისი სამინისტრო დაკავშირებული იყოს სუნიტების წინააღმდეგ განხორციელებულ თავდასხმებში მონაწილე მოთარეშეთა ჯგუფებთან.

მრავალი სუნიტი დარწმუნებულია, რომ მოთარეშეებს აქტიურად უჭერს მხარს ძალოვან სტრუქტურათა ზოგიერთი წარმომადგენელი.

ერთ-ერთ ინტერვიუში ჯაბრმა აღიარა, რომ მოთარეშეები, რომლებიც დაესხნენ თავს სუნიტებს და იტაცებდნენ ადამიანებს, პოლიციელთა ფორმაში იყვნენ გადაცმულები. მაგრამ, თქვა შემდეგ მან, ეს ადამიანები არ იყვნენ დაკავშირებული შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან, რომელსაც აკონტროლებს ერაყის შიიტთა უდიდესი პარტია.

ჯაბრის თქმით, თავდამსხმელებმა მხოლოდ გამოიყენეს პოლიციელთა სამხედრო ფორმები, რომელთა ყიდვაც მაღაზიებში სადღეისოდ არანაირ სირთულეს არ წარმოადგენს.

ერაყში რელიგიური ძალადობა ძალზე გამწვავდა თებერვლის შუა რიცხვების შემდეგ, როცა ააფეთქეს ქალაქ სამარის შიიტთა მეჩეთი.

რელიგიურ დაპირისპირებას უკვე ემსხვერპლა ასობით ერაყელი. ამერიკელთა ძალების წარმომადგენელთა თქმით, მარტო გასულ თვეს, ასეთი ძალადობის მსხვერპლი გახდა 1300-ზე მეტი ადამიანი.

ზოგიერთი ანალიტიკოსის აზრით, ძალადობის გაღვივება ნაწილობრივ გამოიწვია იმან, რომ ერაყის პოლიტიკური ძალები ვერ ახერხებენ მორიგების მიღწევას ქვეყნის ახალი მთავრობის შექმნის შესახებ.

მოკლედ

ნორვეგიის სანაპირო დაცვის სამსახურმა დააკავა სამი რუსული გემი. შაბათს დააკავეს ტრაილერი „რემოიფიორდი“, რომელიც „იუნი ფიშ მურმანსკის“ კომპანიას ეკუთვნის. გემზე აღმოაჩინეს ჭარბი რაოდენობის თევზი. ორი სხვა ტრაილერის – „იაროსლავეცის“ და „უპონის“ დაკავების მიზეზი კი გახდა ის, რომ ნორვეგიის შესაბამისი სამსახურების საკონტროლო პუნქტში არ იყო შეტყობინება თევზჭერის დაწყების შესახებ.

* * *

საფრანგეთის ადმინისტრაციულ ორგანოებში ქალს ეკითხებიან, „მადამია“ იგი თუ „მადმუაზელი“, რათა გაარკვიონ, გათხოვილია თუ არა იგი. აღსანიშნავია, რომ მამაკაცებს ასეთ კითხვას არ უსვამენ, რადგან ნებისმიერ შემთხვევაში – ცოლიანია იგი თუ უცოლო – მამაკაცი „მუსიედ“ რჩება. ჰოდა, ფრანგმა ფემინისტებმა გადაწყვიტეს სამართლიანობის აღდგენა და აცხადებენ, რომ ისინი იბრძოლებენ ტერმინ „მადმუაზელის“ გაუქმებისთვის.

* * *

ორგანიზაციამ „რეპორტიორები საზღვრებს გარეშე“ წარმოადგინა მოხსენება, რომელშიც ხაზგასმულია, რომ 2005 წელს მსოფლიოში მოკლეს 63 ჟურნალისტი და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა 5 სხვა მუშაკი. სხვა მონაცემებით, დაღუპულთა რაოდენობა 150-ს შეადგენს. სულ ცოტა 807 რეპორტიორი დააკავეს, 1308 ჟურნალისტს დაესხნენ თავს ან დაემუქრნენ, მასობრივი ინფორმაციის 1006 საშუალების მიმართ კი გამოიყენეს ცენზურა.

* * *

„იმის მიუხედავად, რომ არჩევნებში ლუკაშენკომ გაიმარჯვა არარეალური შედეგით – 83 პროცენტით და განიმტკიცა ძალაუფლება, მან ამით დაკარგა ყოველგვარი თავისუფლება საგარეო-პოლიტიკურ საქმიანობაში. ახლა ლუკაშენკო მთლიანად არის დამოკიდებული რუსეთზე. მოსკოვს უკვე აღარ სჭირდება გაზის დაბალი ფასები იმისთვის, რომ თავის ნებაზე ატაროს ბელორუსიის დიქტატორი“, წერს გერმანული Zueddeutshe Zeitung.

* * *

ევროკომისიის მეთაურმა ჟოზე მანუელ ბაროზუმ სტრასბურგში, ევროპის საბჭო – ევროკავშირის სამიტზე განაცხადა, რომ ევროკავშირი, ალბათ, უახლოესი მომავლისთვის ვერ შეძლებს თავის რიგებში უკრაინის მიღებას. როგორც მან თქვა, ურთიერთობა უკრაინასთან შემდგომშიც განვითარდება პარტნიორობის პროგრამის ფარგლებში.

* * *

კოსმოსურმა სხეულმა, რომელიც აღმოაჩინეს 2003 წელს, და რომელსაც უწოდეს მზის სისტემის მეათე პლანეტა, ვერ გაამართლა მეცნიერთა იმედები. მეცნიერები ვარაუდობდნენ, რომ აღმოჩენილი ობიექტი ზომით პლუტონზე დიდი იყო და ამიტომაც იმსახურებდა „პლანეტის“ სახელის დარქმევას. მაგრამ „ჰაბლ“ ტელესკოპით გადაღებულმა სურათებმა გააბათილეს ეს ჰიპოთეზა.

* * *

იტალიის ახალი მთავრობის შექმნის პროცესი შეიძლება ერთ თვეზე მეტი ხნით გაჭიანურდეს. ამ საკითხში უზენაესი არბიტრის როლი უნდა შეასრულოს ქვეყნის პრეზიდენტმა. 86 წლის პრეზიდენტ ჩამპის ამ პოსტზე ყოფნის შვიდწლიანი ვადა 18 მაისს იწურება და იგი აღარ აპირებს ხელახლა იყაროს კენჭი პრეზიდენტის თანამდებობაზე. ამასთან დაკავშირებით, შესაძლოა, ჩამპიმ უარი თქვას იმაზე, რომ ვინმეს დაავალოს მთავრობის ფორმირება.

* * *

ფრანგებმა გამოავლინეს მსოფლიოს 50 საუკეთესო რესტორანი. კულინარიული საქმის 600 ყველაზე ავტორიტეტიანი სპეციალისტის გამოკითხვის შედეგების მიხედვით, ამ რეიტინგში პირველი ადგილი მოიპოვა ესპანურმა რესტორანმა El Bulli.

◎ ფეხბურთი

კოკა-კოლა
გენერალური სპონსორი
საქართველოს პროფესიული ფეხბურთის
ლიგა

ცხადაძე „ოქროს“ ადნობს

გუშინ ფეხბურთელთა XVII ეროვნულ ჩემპიონატში ყველაფერი არა, მაგრამ ბევრი რამ უნდა გარკვეულიყო. გაირკვა კიდეც.

უპირველესად, აღსანიშნავია, რომ „ოქროსაკენ“ მიმავალ ბილიკს მწვანე შუქის თანხლებით შეუყვა ბოლნისის „სიონი“, რომელმაც დისკვალიფიცირებული ალავიძისა და ქვეყნის ახალგაზრდულ ნაკრებში გამოძახებული ხმალაძის არყოფნის მიუხედავად, შინ პრიციპული დუელი მოუგო თბილისის „დინამოს“ – 1:0. გამარჯვების გოლი ბოლო წუთზე მიკუჩაძემ გაიტანა, მეორე ტაიმის დასაწყისში კი მინდვრიდან სტუმართა თავდამსხმელი იაშვილი გააძევეს, რომელიც ბრძოლაში შესვენების შემდეგ ჩაება. ეს წარმატება განსაკუთრებით მასპინძელთა თავკაც კახი ცხადაძისთვის არის ძვირფასი – იგი ხომ რამდენიმე თვის წინათ მეტოქეს ავარჯიშებდა, საიდანაც სეზონის განახლების წინ არცთუ მთლად საფუძვლიანი არგუმენტების მოშველიებით დაითხოვეს. რაც შეეხება მის მემკვიდრეს – ანდრეი ჩერნიშოვს, მისმა გაწვრთნილმა გუნდმა მთელი რიგი შეხვედრები წააგო, წლეულს, პრაქტიკულად, უტიტულოდ დარჩა და, ალბათ, ნანობს კიდეც, ეს სად ჩამოვედიო.

XXIV ტურის დანარჩენი მატჩების შედეგები: „ბორჯომი“ – „ვიტ ჯორჯია“ 1:0, „ტორპედო“ – „ზესტაფონი“ 2:3, „ბათუმი“ – „სოხუმი“ 4:0, „ამერი“ – „კოლხეთი“ 1:0, „ლოკომოტივი“ – „თბილისი“ 1:4, „დილა“ – „კახეთი“ 4:2, „სპარტაკი“ – „ცხინვალი“ 1:3.

სატურნირო მდგომარეობა: „სიონი“ – 58, „ვიტ ჯორჯია“ – 55, „ზესტაფონი“ – 48, „ბორჯომი“, „ბათუმი“ – 47-47, „დინამო“ – 46, „ამერი“ – 44, „ლოკომოტივი“ – 34, „კოლხეთი“ – 28, „კახეთი“ – 26, „დილა“ – 25, „ცხინვალი“, „ტორპედო“ – 24-24, „სოხუმი“ – 15, „თბილისი“ – 14, „სპარტაკი“ – 11 ქულა.

მორიგი ტური 15 აპრილსაა დანიშნული.

◎ ჩოგბურთი

ანა ტატიშვილმა კვლავ გვასახელა

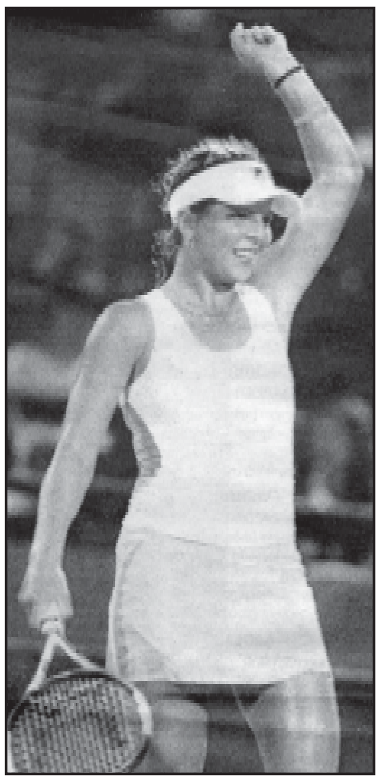

ქალაქ ჩარლზსტონის „ფემილი სირქლ ქაფზე“ (საპრიზო ფონდი – 1,4 მილიონი დოლარი) მრავალი სახელოვანი ჩოგბურთელი გამოდის. 16 წლის ანა ტატიშვილმა, რომელსაც ამერიკაში ქრის ევერტის ჩოგბურთის აკადემიაში ქრისის ძმა – ჯონი ავარჯიშებს, ამ ტურნირზეც პერსონალური მოწვევა მიიღო და მე-2 კორტზე, სადაც ქართველი სპორტსმენი გამოდიოდა, გულშემატკივრები სენსაციის მოწმენი გახდნენ: ანამ შეჯიბრების პირველ წრეში მსოფლიო რეიტინგით 81-ე ადგილზე მყოფი ესპანელი ლაურა პოუსტიო დაამარცხა – 3:6, 6:3, 7:5.

აი, რას წერს ადგილობრივი გაზეთი ანას შესახებ: „ქართველი შესანიშნავად ურტყამს ბურთს ორივე მხრიდან... ტატიშვილი თითქოს მართავს ბურთს, დაახლოებით ისე, როგორც ამას ახალგაზრდა ჯენიფერ კაპრიატი აკეთებდა. ასეთი დარტყმა კი ოპონენტს შეტევის სურვილს უკარგავს...

და კიდევ ერთი, რითაც ანა ჩარლზსტონის მასისაგან განსხვავდება – ეს მისი ბადესთან თამაშის უნარია. ტატიშვილმა იცის და მას უყვარს შეტევა, რომელიც საშინელი სიმძლავრის დარტყმით სრულდება“.

მეორე წრეში ქართველი ჩოგბურთელის მეტოქეა მე-8 ნომრად განთესილი ნატალი დეში. მსოფლიო კლასიფიკაციაში მას 24-ე ადგილი უკავია.

◎ სამბო

ბელგრადში იასპარეზებენ

დღეს იწყება სამბისტთა ევროპის ჩემპიონატი და იგი 17 აპრილამდე გაგრძელდება. ბელგრადში საქართველოს ნაკრები ოლეგ იაძის ხელმძღვანელობით ათი მძლეოსნით გაემგზავრა: უშანგ კუზანაშვილი (52 კგ), ავთანდილ ცინცაძე (57კ), გელა ბარათაშვილი (62კ), გელა სანიკიძე (68კ), ოთარ ახალაია (74კ), მინდია ბოდაველი (90კ და იმედა გორგოძე (100კ.

82 კილოგრამ წონით კატეგორიაში გიორგი ბაინდურაშვილს უნდა ესპარეზა, მაგრამ მას ძიუდოისტთა

ევროპის ჩემპიონატზე მოხვედრის შანსი აქვს, ამიტომ ამ უქმეებზე ლისაბონის მსოფლიო თასზე იჭიდავებს. რაც შეეხება მძიმე წონას, აქ მოსკოვის ტურნირზე ტრავმა მიიღო ზვიად ჩინჩალაძემ. მისი ღირსეული შემცვლელი არ გამოჩნდა, ამიტომ მწვრთნელმა გადაწყვიტა, ამ წონაში არავინ წაეყვანა.

◎ მხატვრული ტანვარჯიში

მედლებით დაბრუნდა

პოლონეთის ქალაქ შჩეცინში მხატვრულად ტანმოვარჯიშეთა დიდ საერთაშორისო ტურნირზე 25 ქვეყნის წარმომადგენლებმა იასპარეზეს. მათ შორის გახლდათ ქართველი სპორტსმენები – ციცია მკერვალი და ელენა ტიტოვა. ციცია უკონკურსოდ გამოვიდა, ელენამ კი მრავალჭიდში IV ადგილი დაიკავა. სამაგიეროდ, რგოლითა და ბაფთით ვარჯიშებში იყოჩაღა და, შესაბამისად, მეორე-მესამე ადგილები ხვდა.

ჩვენი ახალგაზრდა ტანმოვარჯიშეები წლეულს, ზაფხულს, ისრაელის საერთაშორისო ტურნირსა და იუნიორთა ევროპის პირველობაზე იასპარეზებენ.

◎ ორბიტაზეა

ლოგინში მკურნალობს

ერთ-ერთ მატჩში მიღებულმა ტრავმამ ლონდონის „არსენალის“ ფეხბურთელს – ეშლი კოულს კინაღამ მომავალი მსოფლიო ჩემპიონატის გამოტოვების საფრთხე შეუქმნა, თუმცა სწრაფ განკურნებაში მას გულისწორი, მუსიკალური პროექტის Girls Aloud მონაწილე შერილი ტვიდი დაეხმარა.

აი, რა უამბო ლამაზმანმა ბრიტანელ ჟურნალისტებს.

„ჩემი ეშლი საშინელი დასანახი იყო. ის ძალზე განიცდიდა, რომ ტრავმის გამო ვერ შეძლებდა გერმანიაში, მსოფლიო ჩემპიონატზე გამგზავრებას. ეს ხომ იგივეა, რომ მე ექვსი თვით ხმა დავკარგო და ველარ ვიმღერო. ეს ხომ საშინელებაა. მაგრამ მე გამოსავალი ვიპოვე. მკურნალობისთვის დიდებული ადგილი აღმოჩნდა ლოგინი... მე გამუდმებით ვუკეთებდი ორივე ფეხის მასაჟს, რასაც ეშლი აღუწერელ აღფრთოვანებაში მოჰყავდა. შემიძლია, დაგარწმუნოთ, რომ ერთ-ორ კვირაში ის უკვე გამოჩნდება მინდორზე. რაც შეეხება გერმანიას, ეჭვი არ შეგეპაროთ, მე გავემგზავრები იქ ჩემი საყვარელისთვის საქომაგოდ“.

გულშემატკივრების გასახარად, ეშლი კოული უკვე შეუდგა ვარჯიშს საერთო ჯგუფში.

პოლიციელი დაკბინა (?!)

ინციდენტი, რომელშიც მონაწილეობდა ცნობილი ფრანგი სპორტსმენი, მძლეოსნობაში ორგზის მსოფლიო ჩემპიონი იუნის ბარბერი, პარიზის შემოგარენი სენ-დენიში, სტადიონ „სტად დე ფრანსის“ მახლობლად მოხდა.

პოლიციის ვერსიით, სპორტსმენი ქალი, თავისი ავტომანქანის საჭესთან რომ იჯდა, არ დაემორჩილა ქუჩაში მოძრაობის მომწესრიგებლის მოთხოვნას – შემოვლითი გზით წასულიყო. ბარბერი გადმოხტა მანქანიდან, გაავებული კივილით მივარდა წესრიგის დამცველებს, წარმოქმნილ აურზაურში ერთ-ერთ მათგანს ხელზე უკბინა, მეორეს კი – ფეხზე.

პოლიციელებმა მაინც მოახერხეს მისი დაკავება და ღამე „გალიაში“ გაატარებინეს.

თუმცა ყოველივე ამას თავად სპორტსმენი ქალი სულ სხვანაირად ყვება. თითქოს პოლიციელებმა მანქანიდან გადმოათრიეს და ცემა დაუწყეს და რომ მან ადრეც უჩივლა პოლიციელებს.

სისხლის სამართლის საქმე პარიზის გარეუბნის ბომინის პროკურატურამ აღძრა.

დათვები უტევენ

ამჟამად გრენლანდიაში მყოფი რუსი მოგზაურის თევდორე კონიუხოვის ბანაკი თეთრი დათვების შემოტევის მოლოდინშია. ადგილობრივმა მფრინავებმა აცნობეს, რომ ბანაკს თეთრი დათვი უახლოვდება. ამ დროს კი ბანაკში მხოლოდ ერთი კარაბინი და 5 ვაზნაა.

როგორც თანამგზავრული კავშირით ცნობილი გახდა, ბანაკის მახლობლად მხეცებისთვის მიუწვდომელი ღრმა მღვიმე გამოთხარეს და მთელი სურსათი იქ შეინახეს.

წლევანდელი ზამთარი გრენლანდიაში განსაკუთრებით მკაცრი ყოფილა, ოკეანე უზარმაზარი ყინულებით დაიფარა და დათვებს საჭმლის მოპოვება უძნელდებოდათ. თევზით სავსე მთის ტბებიც გაყინულა. ამიტომაც დამშეული მხეცები მთელ კუნძულს მოედვნენ.

ასეთი საგანგაშო მდგომარეობის მიუხედავად, კონიუხოვი მაინც აპირებს ბუერით მთელი გრენლანდიის გადალახვას, შემდეგ კი იგივეს გაიმეორებს ბაიკალზე.

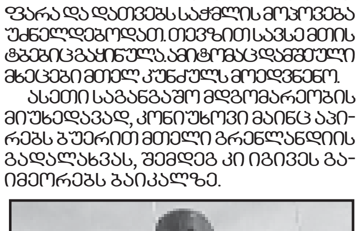

◎ თაობა

მერი ვაჟებში უძლეველია

თბილისის ჭადრაკის სასახლემ უმასპინძლა 12 წლის მოჭადრაკეთა საქართველოს პირველობას, რომელიც მოულოდნელი შედეგებით დამთავრდა.

გოგონებში თერთმეტი შესაძლებლიდან 9,5 ქულით ჩემპიონობა ნათია ჯალაბაძემ მოიპოვა. გამარჯვებულს ნახევარი ქულით ჩამორჩა მარიამ დანელია. 8,5 ქულით მესამე ადგილზე ყველასგან მოულოდნელად თეკლა ფარჯიანი გავიდა, რომელიც ტურნირზე რეიტინგით 34-ე იყო.

როგორც ვხედავთ, პრიზიორთა შორის არ ჩანს ამ ასაკის გოგონებში ფავორიტი, ორგზის მსოფლიო ჩემპიონი მერი არაბიძე. საქმე ის არის, რომ სამტრედიელმა გოგონამ, რომელსაც მსოფლიო და ევროპის პირველობების საგზურები დაზღვეული აქვს, ამჯერად თანატოლ ვაჟებში მოსინჯა ძალები და შავი დღე აყარა მათ – თერთმეტი შესაძლებლიდან 10 ქულით ოქროს მედალი დაიმსახურა. ნახევარი ქულით ნაკლები მოაგროვა ნიკა ვოლკოვმა და მას „ვერცხლი“ ხვდა. 9 ქულით „ბრინჯაო“ ირაკლი ბერაძეს ერგო.

შეჯიბრების დებულებით, ჩემპიონები მსოფლიო პირველობაზე იასპარეზებენ, ხოლო ვიცე-ჩემპიონები ევროპელ თანატოლებს გაეჯიბრებიან. მერი არაბიძე კი ორივე შეჯიბრებაზე გამოვა და მხოლოდ მედლებისთვის იბრძოლებს. ამის თქმის საფუძველს სამტრედიელი გოგონას ბოლო წლების შედეგები გვაძლევს.

მერი თორმეტი წლისაა (1994 წლის 25 თებერვალს დაიბადა), სამტრედიის მე-3 საშუალო სკოლის მეექვსეკლასელია. ჭადრაკის თამაში ექვსი წლისამ ისწავლა. თანატოლთა შორის იმერეთის პირველობების და შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საერთაშორისო ფესტივალების მრავალგზის გამარჯვებულმა და პრიზიორმა 2004 წელს საქართველოს ჩემპიონობა მოიპოვა ათწლიანებში. იმავე წელს თანატოლებში მსოფლიო და ევროპის პირველობებიც მოიგო, რის გამოც ფიდემ ოსტატობა მიანიჭა.

შარშან მსოფლიო პირველობაზე ტიტული შეინარჩუნა, ევროპის პირველობაზე კი II ადგილი დაიკავა. ამას წინათ თექვსმეტწლიანთა საქართველოს პირველობაზეც ვერცხლის მედალი ხვდა.

– ბავშვობისას ჭადრაკზე არც მიოცნებია, – მითხრა მერიმ, – ყველაფერი ძალიან უბრალოდ მოხდა: ექვსი წლის წინათ კლასში ანზორ მაჩიტაძე შემოვიდა და ჭადრაკის თამაში ვის გინდათო, გვითხრა. სვლები არ ვიცოდი, მაგრამ, რამდენიმე თანაკლასელის მიბაძვით, მეც ავწიე ხელი. ეს იყო და ეს. ანზორ მასწავლებელმა მასწავლა თამაში. მისი გარდაცვალების შემდეგ გოჩა ჩაჩუა მავარჯიშებს.

– შენი ასაკისთვის მრავალი საამაყო ტიტული გაქვს მოპოვებული. ყველაზე მეტად რომელმა გამარჯვებამ გაგახარა?

– ექვსი წლისა სამტრედიის ჩემპიონი რომ გავხდი მოსწავლეთა შორის. მაშინ ძალიან ლამაზი პრიზი მომცეს. კიდევ მომინდა საჩუქრები, ამიტომ უფრო მონდომებით განვაგრძე ვარჯიში.

– და ერთ მშვენიერ დღეს მსოფლიო ჩემპიონობაც დაიმსახურე...

– ორი თვით ადრე ევროპის პირველობა მოვიგე. სანამ შეჯიბრებაზე წავიდოდი კაბადოკიაში, ვშიშობდი, ევროპელები, ალბათ, სასწაულად თამაშობენ და როგორ დავამარცხებ-მეთქი. სამტრედიაში მე და ჩემი მწვრთნელი სანთლის შუქზე ვმეცადინეობდით ცივ ოთახში, სადაც წვიმისას ჭერიდან წყალი ჩამოდიოდა. ევროპელები ასეთ სურათს ხომ ყველაზე საშინელ სიზმარშიც ვერ ნახავენ. თურმე ყველაფერი კარგ პირობებზე არ ყოფილა დამოკიდებული. 9 შესაძლებლიდან 8 ქულა მოვაგროვე და ოქროს მედალი მხვდა. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. კუნძულ კრეტაზე კი მსოფლიო ჩემპიონობა უფრო იოლად მოვიპოვე – თერთმეტიდან ყველა შეხვედრა მოვიგე. მეორე ადგილზე ფოთელი ნინო ანაკიძე გავიდა.

– შარშან გაგიჭირდა ტიტულების შენარჩუნება?

– მსოფლიო პირველობაზე, რომელსაც ბელფორტმა (საფრანგეთი) უმასპინძლა, თორმეტწლიანებში 9 შეხვედრა მოვიგე, ორიც ყიამით დავამთავრე და ყველას ვაჯობე. მეორე-მესამე ადგილებზე ნაზი პაიკიძე და მარიამ დანელია გავიდნენ.

ევროპის პირველობაზეც თორმეტწლიანებში კვარცხლბეკი მთლიანად ქართველებმა დავიკავეთ: 7,5 ქულით ჩემპიონი პაიკიძე გახდა. მე და ანაკიძემ 7-7 ქულა მოვაგროვეთ, მაგრამ მას კოეფიციენტით ვაჯობე და ვერცხლის მედალი მერგო. ნინოს „ბრინჯაო“ ხვდა.

– წლეულს რას აპირებ?

– მონდომებით ვვარჯიშობ, კარგ სპორტულ ფორმაში ვარ და ვეცდები, პირველობა არ დავთმო.

**ესაუბრა
ვაჟა დანელია**

**სურათზე: მერი არაბიძე.
ავტორის ფოტო.**

ბათუმში მოკვდა დიდი პოეტი

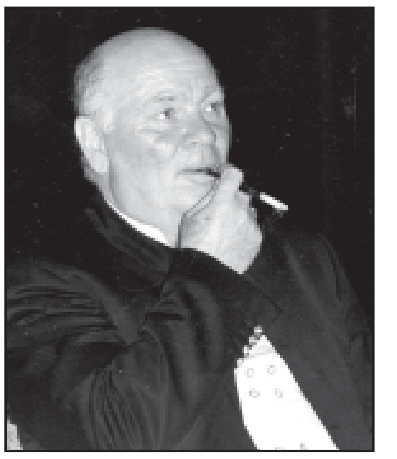

ზურაბ გორგილაძე ლიტერატურულ-შემოქმედებით მოღვაწეობას ეწეოდა 1956 წლიდან, როდესაც გამოქვეყნდა მისი პირველი ლექსები. ამ ლექსებმა გემოვნებიან და მომთხოვნ ქართველ მკითხველს კიდევ ერთი უნიჭიერესი შემოქმედის დაბადება ამცნო. იმ დროიდან მოყოლებული ზურაბ გორგილაძის შემოქმედების საუკეთესო ნიმუშები სისტემატურად ქვეყნდებოდა ჩვენს სალიტერატურო ჟურნალ-გაზეთებში გამოდიოდა ცალკე წიგნებად.

ზურაბ გორგილაძის ნათელ ხსოვნას

სამშობლოს [illegible]...

ზურაბ გორგილაძის ნაწარმოებები თავისი ფესვებით მტკიცედაა დაკავშირებული აჭარის – საქართველოს ამ ულამაზესი და მრავალჭირნახადი კუთხის კურთხეულ მიწასთან. ამიტომაც იყო, რომ მისი პოეზიის ლირიკული გმირი, სადაც არ უნდა ყოფილიყო, კახაბერის ზებერ მინდორთან თუ გონიოს ციხის ხავსმოდებულ ლოდებთან, ყველგან მშობელი ქვეყნის გადარჩენის საგალობელს წარმოთქვამდა.

მხატვრული სახეების სიუხვე, სინათლე და სიცხადე გამოარჩევდა შემოქმედის ისეთ პოეტურ კრებულებს, როგორიცაა „ნედლი სალამური", „დიდი თვალები", „ზღვასთან აკრეფილი კენჭები", „ჩალმა ჩაყრილო ვენახო", „სინაზე", „ლირიკა", „მოფერება", „რჩეული" და მრავალი სხვა. ამ კრებულებში შესული ლექსები ყურადღებას იპყრობს მკვეთრი ინდივიდუალურობით, ნატიფი ვერსიფიკაციული ფორმებით, გულწრფელობითა და სისადავით. მის შემოქმედებაში გაცოცხლებული და ხორცშესხმულია ჩვენი გმირული წარსული და მღელვარე, კატაკლიზმებით აღსავსე თანამედროვეობა.

ზურაბ გორგილაძემ ბუნებით მომადლებული თავისი ხალასი ნიჭითა და მადლიანი პოეტური ხელოვნებით არა ერთი ისტორიული გმირი გააცოცხლა და ზნეობრივ იდეალად დაუსახა თანამედროვეებს.

ცალკე აღნიშვნის ღირსია ზურაბ გორგილაძის უფაქიზესი დამოკიდებულება ქართული სალიტერატურო ენისადმი. მან ბევრ მივიწყებულ სიტყვას ახალი სიცოცხლე მიანიჭა და დაამკვიდრა პოეტურ მეტყველებაში.

ზურაბ გორგილაძის ლექსები არა ერთ უცხოურ ენაზე აჟღერდა.

ამავე დროს იგი ნაყოფიერ საზოგადოებრივ საქმიანობას ეწეოდა. არჩეული იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის და აჭარის სამწერლო ორგანიზაციის გამგეობის წევრად, ჟურნალ „ჭოროხის" სარედაქციო კოლეგიის წევრად და დიდი წვლილიც შეჰქონდა მშობლიური კუთხის ლიტერატურული ცხოვრების განვითარებასა და წინსვლაში.

ჭეშმარიტი ერისკაცი, სამშობლოს უერთგულესი მეციხოვნე წლების მანძილზე იყო აჭარის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი და საკადრის პასუხს სცემდა ყველა ნაძირალასა და ქვეგამხედვარს, ვისაც კი ჩვენი სათაყვანებელი სამშობლოს – საქართველოს დახლეჩა და დანაწილება სურდა.

მისი ღვაწლი სათანადოდ დაფასდა. დაჯილდოებული იყო დამოუკიდებელი საქართველოს ერთ-ერთი უპირველესი ჯილდოთი – ღირსების ორდენით, მინიჭებული ჰქონდა გრიგოლ ორბელიანის პრემია.

ვისაც ერთხელ მაინც უნახავს ზურაბ გორგილაძე, სამუდამოდ დაამახსოვრდება მისი ომახიანი, ხაფი ხმა, სამშობლოს გადასარჩენად წარმოთქმული, დაამახსოვრდება ხმა პოეტისა, ერისკაცისა, რომელიც ახლა ზეციური საქართველოდან ილოცებს ჩვენი სულებისათვის.

საქართველოს
მწერალთა
შემოქმედებითი კავშირი

ზურაბ გორგილაძე

ორი რუსთაველი

წუხელ, სიზმარეთში... ბებერ
ალავერდთან,
ხალხის სახელი და სახე,
მზეთა პოეზიის ერთი მამაღმერთი
ორი რუსთაველი ვნახე.
უცებ... სჯა მოსდგამდა დაფს და
ნაღარასა
სრულიად საქართველოს მხრიდან.
ერთგან ტახტს მითმობდა
ბრძენი როსტევანი,
ერთგან ტახტის გამო მღრღნიდა.
უცებ საქართველო უფრო დიდი,
მაგრამ იმდენადვე მცირე,
ერთგან ვეფხს კოცნიდა შმაგი
ტარიელი,
ერთგან მიდენიდა ვირებს.
უცებ... საქართველო უფრო უხვი იყო,
მაგრამ იმდენადვე ხარბი,
ერთგან ავთანდილი ხელჭუჭყს
მიღნაოდა,
ერთგან ამღერებდა ბარბითს.
უცებ... საქართველო უფრო მეტი იყო,
და მამამაღლობაც მეტი,
სულ ფეხზე ეკიდა მულღანზანზაროელს
შენი გულანშაროს ბედი.
აღარც უცხო მოყმის მებნა
რაინდული,
აღარც ცხრა მთას იქით წასვლა,
ფატმანს უღრიჯოდა შენი ავთანდილი
ქაჯთა დაცალეწვის ნაცვლად.
ბევრი მიდიოდა... ბევრი მოდიოდა...
ყოვლით და ყოველი მხრიდან,
იგი, მეორე შოთა რუსთაველი
პირველს მიმგნიდა და თხრიდა.
უცებ გამეღვიძა... შიშის სასთუმალზე
ცრემლის ცხელი კონა დავდე,
ღმერთმა დაგვიფაროს, ღმერთმა! —
საქართველოს
ორი რუსთაველი ჰყავდეს.

«ტაო კლარჯეთი»

გული არ დაგენაცრება?
რა ქნან, სანამდე გიცადონ
გაცივებულმა ტაძრებმა?
გუმბათებს ჟამი დაბელავს,
დროის ზავთი და ხინჯები,
ხედავ, რა ბოღმით ბუქნავენ,
ხორუმს კლარჯელი ბიჭები?!
ჩემო ციხევ და ნათელო,
ჭირიმე შენი გამჩენის.
შიგნით რას მერჩი, ქართველო,
გარეთ გყავს გადასარჩენი.

დიდქართული, აჭარული...

ზურაბ გორგილაძე!

არა, ძვირფასებო, ამ სახელთან სიტყვას, – გარდაცვალება ვერ ვახსენებ.

ზურაბ გორგილაძე სიცოცხლის სახელია. ზურაბ გორგილაძე ლექსად თქმული სიყვარულის სახელია. ზურაბ გორგილაძე სიტყვის მქუხარების სახელია. ზურაბ გორგილაძე ძმობის, მეგობრობის და ულალატობის სახელია.

ზურაბ გორგილაძე იმ გრიგალის სახელია, რომელიც ჯერ „ნედლ სალამურში" ასიარულდა (ასე უწოდა თავისი ლექსების პირველ რვეულს, რომლითაც პირველად მოვიდა ჩემთანძ, ხოლო შემდეგ მისი ლექსის თბილმა მიმოქროლვამ ბევრი ფერადოვან-სურნელოვანი ყვავილი გაშალა ჩვენში და ფირალივით გადაკარგული ბევრი ჩვენებური ხალხური ქართული სიტყვა მოაშინაურა.

ზურაბ გორგილაძე სულსა და გულს მორგებული სახელია.

იგი აჭარელი კაცის დარდისა და სიხარულის სახელია.

ლექსში და ცხოვრებაში, როგორც მეგობრობაში, ზურაბი მარად ერთგული, გამტანი და ულალატო იყო.

ერთადერთი ღალატი ახლა ჩაიდინა ზურაბ გორგილაძემ, ასე მოულოდნელად, ასე უმოწყალოდ მიგვატოვა.

თუმცა მე უღრმესად მჯერა, – ასეთი პოეტი სიკვდილის შემდეგ უფრო დიდხანს ცოცხლობს.

იგი ამ ქვეყნად მყოფთა შორის სულ იქნება და თავისი ლექსით, რომელსაც, ჩვენდა სამარცხვინოდ, ამ ბოლო ხანებში, უკიდურეს უსახსრობასა და გაჭირვებაში წერდა, ბევრს, ნგრევით აშენებულს კაცურ კაცობისკენ მოახედებს და ბევრ უქონელს ეროვნული და ადამიანური იმედით გაამდიდრებს.

განისვენე და დაისვენე, მარად მოუსვენარო ლექსკაცო, მშობელ მიწასთან, რომელიც ასე გიყვარდა! მე კი ჩემს ერთ სამყურას გაგატან:

მიყვარს ნაავდრალი მთები,
მთები ნისლებაჩალული,
კვნესით დახნულ-დანათესი,
იარებით დაშარული,
როგორც გორგილაძის ლექსი, –
დიდქართული, აჭარული!

ფრიდონ ხალვაში
11 აპრილი, 2006.

„თავდახრილი დიდებით"...

„ქართული სიტყვის ერთი ზვარაკი", ღიმილივით გახსნილი ჭრილობით დადიოდი, „სულში გაჭენებული რისხვით" დაატარებდი მარადიდსა და გონიოს, ძირძველსა და ავი ბედით ცრემლად ქცეულ აჭარლობას, რომელიც მავანს გულზე ეკლად ესობოდა... სარფიდან დარიალამდე სულის ამოხდომამდე საქართველოს სიყვარულს უმღეროდი.

„რაღაც ავი დიდებით ბრუნავდა წუთისოფელი"... შენი ალალი სიტყვით, ბავშვური განცდით, „უხსოვარი სინათლისა და დროის" ქვეყნიდან წამოსული ხარისა და მერცხლების ხმით ეფერებოდი საყდრის ქვასა თუ ვაზის პერანგს, ალვის ნაფოტს თუ „ბოლნისის ქვების ცხელ ქარგებს"...

ათოვდა და აწვიმდა შენს ბეთლემს, შეჰყურებდი გუმბათებს და გულს გიმღუღრავდა კითხვა:

„რომელ საწუთროს ეკუთვნის ნეტავ,
საკუთარ სულს რომ დაჰკარგავს
კაცი?
რომელ ქვეყანას ეკუთვნის ნეტავ,
საკუთარ სისხლს რომ გაჰყიდის
კაცი?"

თავად ხომ კაი ყმის სახელსა და ქუდს ღირსეულად დაატარებდი, ეს იყო მთავარი, რადგან საქართველოში ლექსებით მართლაცდა ვინ ვის გააკვირვებს...

ახლაც მახსოვს რამდენიმე წლის წინათ სოფელ ხალაში რომ გვიმასპინძლე. სიმწვანეში დაყურსულ სიმშვიდეში ყველაფერი პოეზიასავით ალალი და მშვენიერი იყო. მრავალი, მრავალი ლექსი გვითხარი, საკუთარ პრობლემებზე სიტყვა არ დაგცდენია.

და დარჩი ხსოვნაში სიცოცხლეზე შეყვარებულ „კლარჯეთის პრინცად".

„მშვიდობით!.. თუმცა მე
კიდევ მნახავ,
მე კიდევ შემწევს ცრემლის უნარი"...

– დაგვიბარე ლოცვასავით. ამიტომაც არ მინდა დაგემშვიდობო, რადგანაც რჩება პოეზია და ცრემლი, – ყველაზე დიდი სათნოება ამ სამყაროში, რადგანაც სიკვდილი სხვა არაფერია, **„როგორც გარდასვლა უსასრულო და უეცარი"...**

ამ გზაზეც **„თავდახრილი დიდებით"** მიდიხარ, თან მიგაქვს დარდი **„ორ ზღვას შუა ჩონგურივით, ცისკარს გამოკიდებული"** ქვეყნისა.

„მარადისი ნათელით" გევლოს შენი ნაღვლიანი ქოხიდან ლაჟვარდებისაკენ...

თამარ შაიშმელაშვილი

საქართველოსთვის იცხოვრა

საქართველოს ზურაბ გორგილაძე მოუკვდა, ქვეყნის უსტა და დიდოსტატი შემოქმედი, ლექსში გამხელილი სიყვარულის კაცი.

ზურაბ! ზურაბო და ჩვენო ბულბულო – ასე არ გეძახდით?! აპრილის აფეთქებულმა ტყემლებმა დაათოვეს შენს ხატმამულს. ასე ვინღა გაგიქდება შენსავით და ვინ იტყვის „ტაო-კლარჯეთის ბოკვერი ვარ ბღეზი ბეწვებით, საქართველოში ქართველობას არ ვიხვეწები".

მეისტორიე თავისას იტყვის, ლექსის მცნობელი – თავისას. ჩვენ, შენი ხელდასხმული და მადლით მოფერებული მეგობრები ერთს გეტყვით მხოლოდ: შენი ლექსითა და შენი ქართულით ვიცხოვრებთ ისევ ლექსისა და ქართველობისათვის.

მსუბუქი იყოს შენთვის ქართული მიწა.

ემენ დავითაძე, ამირან კილურაძე, ანზორ კუდბა, ამირან ხაბაზი, ნუგზარ ჯაფარიძე

მომავალშიც გაგვახსენებს

ძმაო ზურაბ!

კარგა ხანია დასრიალებს სიკვდილის ცელი ჩვენს ფეხებს შორის... მაგრამ, შენ თუ გამოგკრავდა ნაადრევად – არ მეგონა... შენი პოეტური ომახიანი ხმა მომავალშიც გაგვახსენებს არაერთგზის!.. ჩვენ მოკვდავთ კი ნუგეშად ცრემლის ნაკადულიღა გვრჩება.

აზიზ ახვლედიანი
ბათუმი, 11.03.06.

მშვიდობით, დაუვიწყარო ზურაბ...

ძვირფასო ზურაბ!

სულ რაღაც ორი კვირის წინ ბათუმის პირველ სკოლაში მოსწავლეებთან და აღმზრდელებთან ერთად ვიზეიმეთ ამ სკოლის დაარსების 125 წლისთავი. ეს ჩვენი ბოლო შეხვედრა ყოფილა. შენ შენებური რიხით წაიკითხე ლექსები, ბავშვებიც ასიამოვნე და არც მათ დაგაკლეს მოფერება.

შენთან ერთად ასეთ შეხვედრებზე ბევრჯერ ვყოფილვარ და საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ შენ სხვა თანამოკალმეებთან ერთად ქართული პოეზიის ახალი ეპოქის შემოქმედი, ამავე დროს თვითმყოფადი და საკუთარი ხელწერის მქონე პოეტი იყავი.

შენი ნაწარმოებების ჭეშმარიტ მხატვრულ ღირსებებს განსაზღვრავს ოსტატურად გამართული, მჟღერადი დიალექტებით შეზავებული და სისადავით გამორჩეული ტრადიციული რითმები. შენს ლექსებში ყველაზე თვალსაჩინო ადგილი პატრიოტულ მოტივებს, შენი მშობელი მხარის მრავალსაუკუნოვან ტკივილებს ეთმობა და პირველ რიგში სწორედ ამით იპყრობს მკითხველთა გულებს.

შენთვის ერთ-ერთი მთავარ დამახასიათებელ თვისებად ის ითვლება, რომ სათქმელს დამაფიქრებელ ფორმაში აქცევ და გრძნობებისა და განცდების განწყობილებას ქმნი.

შენი ლექსები იმთავითვე სიმღერებად გარდათქვეს, რაც შენი უკვდავების წინაპირობაა. შენი სტროფები მრავალი პუბლიცისტის, მეცნიერის და მწერლის ეპიგრაფებად იქცა. შენი „როგორ მსურდა", სადაც მშობლიურ ხევხუვებს ეფერები, იწყება სტრიქონებით: „ძეწნმანო და ჭვანას ჭალავ, ვერნებო და ბოძაურო", რომელშიც ჩემმა სახლიკაცებმა საკუთარი ღელე-ღურდანი (ეს სიტყვა შენ შემოიტანე მხატვრულ ლიტერატურაშიძ ამოიკითხეს და მეც არ დავფიქრებულვარ, ის მთლიანად წარვუმძღვარე მონოგრაფიას „სურმანიძეები".

ჩემთვის ძალზე შთამბეჭდავი იყო ბოლო სტროფი:

„ო, მწარე ხართ ხევხუვებო
და იმდენად უფრო ტკბილიც,
ვმღერი ასე... ვტირი ასე...
და მივყვები თავქვე ბილიკს,
იქანცება ჩემი ჩრდილიც,
შეეხიზნენ ნისლებს მთები,
რაღა დარჩა... ცოტაც კიდევ –
და მეც დაგემშვიდობები".

მაღონებდა ეს სიტყვები, მაგრამ თუ ასე ადრე „დაიქანცებოდა შენი ჩრდილი" და მართლაც ასე „ცოტა" იყო დარჩენილი, ამას ნამდვილად არ ველოდი.

მშვიდობით, დაუვიწყარო ზურაბ!

რამაზ სურმანიძე
9 აპრილი, 2006 წ.

მცხეთის რაიონის სოფელ ლისის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	[illegible] №11
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 17 [illegible] 372
[illegible]	[illegible]
[illegible]	5,346 [illegible]
[illegible]	417 [illegible]
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	18-04-2006 - 18-05-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	19-05-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №13
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 17 [illegible] 374
[illegible]	[illegible]
[illegible]	4,506 [illegible]
[illegible]	351,47 [illegible]
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	18-04-2006 - 18-05-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	19-05-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №12
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 17 [illegible] 373
[illegible]	[illegible]
[illegible]	4,461 [illegible]
[illegible]	347,96 [illegible]
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	18-04-2006 - 18-05-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	19-05-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №14
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 17 [illegible] 441
[illegible]	[illegible]
[illegible]	4,573 [illegible]
[illegible]	356,62 [illegible]
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	18-04-2006 - 18-05-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	19-05-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

მცხეთის რაიონის სოფელ ღილის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	4,54 ჰა.
[illegible]	354,12 ლარი
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	18-04-2006 - 18-05-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	19-05-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

შვილი თემური, რძალი ლია, შვილიშვილები სოფიკო, გიორგი, და სვეტა კვანტალიანი, მძახალი ელენე სუხანოვა, დისწულები, ძმისწულები, ბიძაშვილები, დეიდაშვილები, მამიდაშვილები ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ტატიანა (ტატა) კონსტანტინეს ასული ხოჯავა

პანაშვიდი: 13,14, IV, 17 სთ, დაკრძალვა 15 IV, 14 სთ, იოსებიძის ქ. № 53.

გახსენება

იუზა ღვალაძე

ხანგრძლივი და მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ 2006 წლის 4 მარტს ქ. სოხუმში გარდაიცვალა შრომის ვეტერანი, გამოჩენილი ფიზიკოსი, სოხუმის ფიზიკა-ტექნიკის ინსტიტუტის იმპულსური პლაზმური პროცესების სამეცნიერო კვლევების ლაბორატორიის გამგე, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **იუზა სერგოს ძე ღვალაძე.**

იგი დაიბადა 1931 წლის 4 იანვარს ქ. ჭიათურაში, მოსამსახურის ოჯახში. იქვე დაამთავრა საშუალო სკოლა და იმავე წელს სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახლად გახსნილ ფიზიკა-ტექნიკის ფაკულტეტზე, რომლის მიზანი იყო ატომისა და ატომბირთვის ფიზიკის დარგში მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მომზადება. მისაღები გამოცდები მკაცრი იყო, მედალზე სკოლადამთავრებულებს პრივილეგია არ ჰქონდათ. მან ამ ურთულეს გამოცდებს შესანიშნავად გაართვა თავი, მიუხედავად იმისა, რომ მასში მონაწილე აბიტურიენტების უმეტესობა მედალოსანი იყო.

უნივერსიტეტის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ 1953 წელს ი. ღვალაძე მუშაობას იწყებს ქ. მაკეევკის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, საიდანაც ერთი წლის შემდეგ გაიწვიეს სავალდებულო სამხედრო სამსახურში. 1954-57 წლებში მსახურობდა ბალტიის სამხედრო-საზღვაო ფლოტში.

1958 წელს იგი ბრუნდება საქართველოში და მუშაობას იწყებს სოხუმის ფიზიკა-ტექნიკის ინსტიტუტში, სადაც განვლო გზა უფროსი ლაბორანტიდან სამეცნიერო კვლევითი ლაბორატორიის ხელმძღვანელამდე.

ნაყოფიერი იყო ი. ღვალაძის სამეცნიერო მოღვაწეობა. იგი მრავალი სამეცნიერო შრომისა და გამოგონების ავტორია, რომლებიც გამოქვეყნებულია საბჭოთა კავშირისა და საზღვარგარეთის სამეცნიერო ჟურნალებში. მისი ხელმძღვანელობით და უშუალო მონაწილეობით მიღებული შედეგები მოხსენებული იქნა მრავალ საკავშირო თუ საერთაშორისო კონფერენციებზე. 1974 წელს მან ხარკოვში დაიცვა საკანდიდატო, ხოლო 1993 წელს თბილისში სადოქტორო დისერტაცია. 1994 წელს ი. ღვალაძე აირჩიეს თსუ-ის სოხუმის ფილიალის (თბილისში) პროფესორად.

1976 წელს ი. ღვალაძე შეთავსებით იწყებს სამეცნიერო-პედაგოგიურ მუშაობას აფხაზეთის უნივერსიტეტში, სადაც წლების განმავლობაში კითხულობდა ლექციებს პლაზმის ფიზიკაში. მისი ხელმძღვანელობით აქ ააგეს ლაბორატორიული საცდელი პლაზმური დანადგარი „ამცაბზ-1“. მასზე მიღებული მეცნიერული შედეგები გამოქვეყნებულია სამეცნიერო ჟურნალებში.

მეცნიერულ და პედაგოგიურ მოღვაწეობასთან ერთად ი. ღვალაძე აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობას ეწეოდა — წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა საზოგადოება „ცოდნის“ სფტი-ის განყოფილებას და ამავე დროს რეგულარულად გამოდიოდა საჯარო ლექციებით ფიზიკისა და ტექნიკის მიღწევებზე.

ი. ღვალაძის ცხოვრების კრედო, მისივე თქმით, იყო: — „ვიყო პირნათელი ჩემი თავისა და ჩემს გარშემო მყოფი ადამიანების მიმართ, მიყვარდეს და პატივს ვცემდე ახლობლებს, ოჯახს, მეგობრებს, ჩემს მასწავლებლებს და მოსწავლეებს. შრომას ვთვლი საპატიო საქმიანობად და ამის გამო ყოველთვის ვილვწი სიამოვნებით და დიდი პასუხისმგებლობით. ბედნიერი ვიქნები, თუ ამ ჩვევებს ჩავუნერგავ ჩემს შვილიშვილებს“.

ჩვენგან წავიდა თავმდაბალი, პატიოსანი, ღვაწლმოსილი, ვალმოხდილი და ცხოვრებაზე შეყვარებული ადამიანი. სამწუხაროა, რომ აფხაზეთში შექმნილი ვითარების გამო, მის თანამშრომლებს, თანაკურსელებს და მეგობრებს არ გვქონდა საშუალება ღირსეული პიროვნება გაგვეცილებინა უკანასკნელ გზაზე.

ნათელი იყოს მისი ხსოვნა.

სოხუმის ფიზიკა-ტექნიკის ინსტიტუტი,
თსუ-ის სოხუმის ფილიალი, თანაკურსელები და მეგობრები.

ხსოვნა

გულნარა გაბისონია

ქართველ პედაგოგთა რიგებს გამოაკლდა საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი, ღირსების ორდენოსანი ქალბატონი **გულნარა გაბისონია.**

დაამთავრა თბილისის უცხო ენათა პედაგოგიური ინსტიტუტი გერმანული ენის სპეციალობით და 52 წელი იმუშავა თბილისის 67-ე საშუალო სკოლაში, სადაც პედაგოგიური კოლექტივისა და მოსწავლეების დიდი სიყვარული დაიმსახურა. იგი წლების მანძილზე ხელმძღვანელობდა უცხო ენების მასწავლებელთა მეთოდგაერთიანებას, აქტიურად მონაწილეობდა მოსწავლეთა სასწავლო-სამეცნიერო შემოქმედებითი რესპუბლიკური კონფერენციების მუშაობაში. მისი საალმზრდელო კლასი გამოირჩეოდა სანიმუშო დისციპლინითა და სწავლების ხარისხით, რისთვისაც არაერთგზის დაუმსახურებია მადლობები და ჯილდოები.

1977 წელს ქალბატონ გულნარა გაბისონიას სახალხო განათლების დარგში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მოღვაწეობისთვის მიენიჭა საქართველოს დამსახურებული მასწავლებლის საპატიო წოდება. მის გვარი შეტანილია მასწავლებელთა სახლის საპატიო წიგნში.

ქალბატონ გულნარა გაბისონიას ხსოვნა მარად დარჩება მისი მეგობრების, ახლობლებისა და აღზრდილების გულებში.

მეგობრები.

საქმე №2/10

განჩინება

07 აპრილი 2006 წელი ქ. ტყიბული

ტყიბულის რაიონული სასამართლოს

მოსამართლემ მათიკო ხურციძემ

ნანა შარვაძის — მდივნობით

კრედიტორის — ქუთაისის საგადასახადო ინსპექციის წარმომადგენლის ტარიელ კოპალიანის

მოვალე — შპს „იმერეთის“ დირეტორის — თ. ბუბაშვილის

მონაწილეობით

განვიხილე განცხადება გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის შესახებ

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა გაკოტრების საქმეთა წარმოების შესახებ საქართველოს კანონის მე- 2-13-ე, 31-ე, საქართველოს სსკ-ის 284-285-ე მუხლებით და

დაადგინა:

1. გაიხსნას გაკოტრების საქმის წარმოება შპს „იმერეთის“ ქონებაზე 2006 წლის 14 აპრილის 11 სთ.

2. შპს „იმერეთის“ გაკოტრების დროებით მმართველად კრედიტორთა პირველ კრებამდე დაინიშნოს ალექსი ბეროძე.

3. ვალაუვალი მოვალეს — შპს „იმერეთს“ აეკრძალოს თავისი ქონების განკარგვა.

4. გაკოტრების დროებით მმართველს დაევალოს მართოს და განკარგოს გაკოტრების მასა და მოვალის მფლობელობაში ან სარგებლობაში არსებული უძრავ-მოძრავი ქონება, გარდა იმ ქონებისა, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად არ ექვემდებარება იძულებით აღსრულებას, იძულებით აუქციონს, ყადაღის დადებასა და სეკვესტრს.

5. კრედიტორთა პირველი კრება მოწვეული იქნას 2006 წლის 28 აპრილს დილის 12 საათზე ტყიბულის რაიონული სასამართლოს შენობაში (ტყიბული, თაბუკაშვილის ქ. №4ძ. კრედიტორთა კრების დღის წესრიგად განესაზღვროს 1. კრედიტორთა კომიტეტის არჩევა, 2. გაკოტრების მმართველის არჩევა.

6. კრედიტორთა მოთხოვნების შესამოწმებლად სხდომა ჩატარებული იქნას ტყიბულის რაიონული სასამართლოს შენობაში 2006 წლის 21 აპრილს 12 საათზე (ტყიბული, თაბუკაშვილის ქ. №4, დარბაზი 2ძ.

7. ვალაუვალი მოვალის კრედიტორები ვალდებულნი არიან 2006 წლის 21 აპრილამდე წარმოადგინონ გაკოტრების სასამართლოში (ტყიბული, თაბუკაშვილის ქ. №4ძ თავიანთი მოთხოვნები ვალაუვალი მოვალის მიმართ, მოთხოვნის ოდენობის (შესაბამის ვალუტაშიძ და მისი წარმოშობის საფუძვლის ჩვენებით. მიეთითოთ ვალაუვალი მოვალის კრედიტორებს, რომ მოთხოვნათა წაყენების ვადის გასვლის შემდეგ წარდგენილი მოთხოვნები განიხილება როგორც დაგვიანებით განცხადებული მოთხოვნები და მათი გათვალისწინება არ მოხდება განცხადებული მასის განაწილებისას.

8. ყველა ის პირი, რომელსაც ვალაუვალი მოვალის ქონებას მიკუთვნებულ ნივთზე აქვს საკუთრების ან გირავნობის უფლება ვალაუვალია თავისი უფლების შესახებ განაცხადოს გაკოტრების მმართველთან მოთხოვნათა წაყენების ვადაში ანუ 2006 წლის 21 აპრილამდე.

9. გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს ვალაუვალი მოვალის წინააღმდეგ ცალკეულ კრედიტორთა სასარგებლოდ დაწყებული, მაგრამ ჯერ კიდევ დაუსრულებელი იძულებითი აღსრულების ღონისძიება, ხოლო მათი საააღსრულებო წარმოება გადმოეცეს გაკოტრების სასამართლოს.

10. აღნიშნული განჩინების შესავალი და სარეზოლუციო ნაწილები გამოქვეყნდეს გაზეთში „საქართველოს რესპუბლიკა“ და ადგილობრივ პრესაში, აგრეთვე ტყიბქულის რაიონული სასამართლოს საინფორმაციო დაფაზე. გამოქვეყნების ხარჯები დაეკისროს გაკოტრების მასას.

11. განჩინების ასლი გაეგზავნოს:

აძ შპს საქართველოს ფოსტის ტყიბულის ფილიალს და მიეთითოს, რომ ვალაუვალი მოვალის შპს „იმერეთის“ სახელზე მიღებული ყველა გზავნილი და კორესპონდენცია გაუგზავნოს გაკოტრების დროებით მმართველს ალექსი ბეროძეს მისამართზე ქ. ტყიბული ტყვარჩელის ქ. №36.

ბძ სამეწარმეო რეესტრს (ქუთაისის საგადასახადო ინსპექციაძ რათა გაკეთდეს ჩანაწერი სამეწარმეო რეესტრში შპს „იმერეთის“ ქონების მიმართ გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის შესახებ.

12. ეცნობოს სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკს“ რომ შპს „იმერეთის“ ქონებაზე გახსნილია გაკოტრების საქმის წარმოება.

13. განჩინებაზე დაიშვება კერძო საჩივრის შეტანა მისი გამოქვეყნების მომენტიდან 12 დღის ვადაში.

მოსამართლე მათიკო ხურციძე.

მკითხველთა და გამავრცელებელთა საყურადღებოდ

აპრილიდან „საქართველოს რესპუბლიკაზე“ ხელმოწერა გაიაფდა

2006 წლის მეორე კვარტალიდან (1 აპრილიდან) გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაზე“ ხელმოწერის ფასი გაიაფდა. თუ აქამდე „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერა ერთი თვით 13 ლარი ღირდა, აპრილიდან ეს თანხა 11 ლარს შეადგენს (შესაბამისად, სამი თვით – 33 ლარს, ექვსი თვით – 66 ლარს).

საცალო ქსელში გაზეთი კვლავ 50 თეთრი ეღირება.

შეგახსენებთ იმ უწყებებს, სადაც დაუბრკოლებლად შეგეძლებათ ჩვენი გაზეთის გამოწერა: „საქპრესა“ (ტელ: 35-51-40), „მაცნე“ (37-47-49), „უწყებანი“ (93-64-72), „პრეს-ექსპრესი“ (96-23-11), „პლანეტა-ფორტე (93-38-73), „ინფოსერვისი“ (34-09-35), „ელვასერვისი“ (36-35-75).

რაიონებსა და ქალაქებში მიმართეთ „საქპრესის“ ადგილობრივ განყოფილებებს.

გაზეთის გამოწერა შეგიძლიათ უშუალოდ რედაქციაშიც – კოსტავას ქ. № 14, ტელ: 98-96-32; 899- 797679.

„სრ“ გამომცემელი შპს „თანადგომა-1“

ანეკდოტები

ერთ გონებაგაფანტულ ქალს მუდმივად ეროდა ერთმანეთში ჩასახვის საწინააღმდეგო და დამაწყნარებელი აბები.

ახლა მას 8 შვილი ჰყავს და ეს საერთოდ არ ანაღვლებს.

* * *

ახალი თანამშრომელი მამაკაცი მანდილოსან შეფს ხელს კაბის ქვეშ შეუცურებს.

– რას შვრებით, ხომ არ გადაირიეთ?!

– თქვენ თვითონ არ მითხარით, თუ რაიმეს მიღწევა გსურთ, ქვემოდან დაიწყეთო?

* * *

მიხო მამასთან ერთად ზოოპარკშია. უცებ გორილას გალიასთან ჩერდება.

– მამი, რადა აქვს ამ მაიმუნს ამხელა ნესტოები?

– მის თითებს შეხედე და მიხვდები!

* * *

– ქალიშვილო, მაჩუქეთ კოცნა!

– არავითარ შემთხვევაში! და, საერთოდ, – გადმოეთრიე ქვევით, მომშორდი!

* * *

ამერიკამ ერთხელ ჩამოაგდო ატომური ბომბი ჰიროსიმასა და ნაგასაკში და ხომ ნახეთ, რაც მოუვიდა იაპონიის ეკონომიკას. არ არის საჭირო ირანისთვის იგივეს გაკეთება.

ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი

ერთი სურათის ისტორია

1972 წლის მარტის ბოლოს ისტორიკოსებმა ჩოხატაურში გამსვლელი სამეცნიერო სესია ჩავატარეთ. მოხსენებები წაიკითხეს პროფესორებმა: ლევან ჭილაშვილმა, გიორგი ჯალაბაძემ, შამშე მეგრელიძემ, მირიან ხუციშვილმა და ამ წერილის ავტორმა. სტუმრები სოფელ ზემო ფარცხმაში, მშობლებთან მივიპატიჟე და ღამეც იქ გავათიეთ. გემო გავუსინჯეთ თაფლის არაყსა და გურულ ჩხავერს. დილით რომ ავდექით, მარტმა თავისებური სიურპრიზი შემოგვთავაზა: კარგად თოვდა და იქაურობა მეტად ლამაზად გამოიყურებოდა. სწორედ მაშინ, გამომშვიდობებისას, გადავიღეთ ეს სამახსოვრო ფოტოსურათი, რომელზეც აღბეჭდილი არიან: ჯემალ ბოლაშვილი, შამშე მეგრელიძე, ზინა ცინცაძე, ლევან ჭილაშვილი, ტარიელ ჩხიკვაძე და გალაკტიონ ცინცაძე.

დურმიშხან ცინცაძე.

სს „თბილელექტროაპარატი“ აცხადებს ლიკვიდაციას, საიდენტიფიკაციო კოდი 200000186. დაინტერესებულ პირებს გთხოვთ მოგვმართოთ სს „თბილელექტროაპარატის“ ადმინისტრაციაში მისამართზე: ქ. თბილისი, თორნიკე ერისთავის ქ. № 8.

სს „თბილელექტროაპარატის“ ადმინისტრაცია.

სს „საქლადას“ აქციონერთა საყურადღებოდ!

სს „საქლადას“ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით აქციონერთა კრების საადრიცხვო დღედ დადგენილია 2006 წლის 25 აპრილი,

სამეთვალყურეო საბჭო.

სს „თბილკომბანკის“ ლიკვიდატორი აცხადებს აუქციონს ტექნიკაზე

1. ქსეროქსი Ganon 6216, საჭიროებს შეკეთებას, მოძველებული.

2. პრინტერი Laserjet 4000; არამუშა მდგომარეობაში; შესაძლებელია გამოყენებული იქნას სათადარიგო ნაწილებად.

აუქციონი ჩატარდება მ/წლის 14 აპრილს 11 საათზე. ქ. თბილისი, თავისუფლების მოედანი № 7, ოთახი № 620; ტ: 44-24-15.

შპს „ჯესკო' აცხადებს ლიკვიდაციას. დაინტერესებულ პირებს გთხოვთ მოგვმართოთ მისამართზე ყიფშიძის ქ. 7; ტელ: 91-48-20/21.

ლარის კურსი

13 აპრილიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,1794 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8220 ლარი
ევრო	1	2,2079 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0658 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	2,0062 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,6018 ლარი.

დაიმახსოვრეთ

ხმაურიანი ძილი

თუკი ძილში ხვრინავთ, თქვენი „ხმაურიანი ძილი“ პრობლემაა არა მხოლოდ ირგვლივ მყოფი ადამიანებისთვის, არამედ, უწინარეს ყოვლისა – პირადად თქვენთვის.

ხვრინვის ძირითადი მიზეზი, შესაძლოა, იყოს ანატომიური დარღვევები (სიმსუქნე, პოლიპები ცხვირში, ცხვირ-ხახის თანდაყოფილი სივიწროვე), არადამაკმაყოფილებელი ფიზიკური მდგომარეობა (ძლიერი გადაღლილობა, რომელიმე ორგანოს დაავადება, სიმთვრალე), ფსიქოლოგიური პრობლემების

ცხოვრებაში გამოჩენის ქვეცნობიერი სურვილი ვინმეზე განაწყენება ან გარემოცვაზე უკმაყოფილება)

ხვრინვა საშიშია ჯანმრთელობისთვის და ზოგჯერ – სიცოცხლისთვისაც. ის შეიძლება გახდეს ჰიპერტონიის, გულის რიტმის დარღვევის, ინსულტის, ინფარქტისა და თვით მოულოდნელი სიკვდილის მიზეზიც.

ამიტომ, თუ თქვენ ხვრინავთ და ზედმეტი წონა გაქვთ, ეცადეთ, რაც შეიძლება, მალე გახდეთ. თუ მსუქანი არა ხართ, მაშინ მიმართეთ ექიმ-ლარინგოლოგს. შეიძლება ზედა სასუნთქ ორგანოებში რაიმე გადახრა გაქვთ და საჭიროა ოპერაცია. ამავე დროს იზრუნეთ თქვენი ფიზიკური ჯანმრთელობისთვის.

ხალხური მედიცინა გირჩევთ ხვრინვასთან ასეთი მეთოდით ბრძოლას – ერთი თვის მანძილზე ძილის წინ სვით თითო ჭიქა ახლადგაწურული კომბოსტოს წვენი. ამის შემდეგ 30-ჯერ ხმამაღლა, ხორხის კუნთების დაძაბვით, წარმოთქვით „ი“. ერთი თვის შემდეგ აღარ იხვრინებთ.

შეამოწმე შენი თავი

ვინ ხარ: ოპტიმისტი თუ პესიმისტი?

ცხოვრებაში ჩვენს შეხედულებებზე ძალზე ბევრი რამაა დამოკიდებული – ჩვენი სულიერი წონასწორობაც, წარმატების მოპოვების ჩვენი უნარიც.

უპასუხეთ შემოთავაზებულ კითხვებს და გაიგეთ, თუ როგორ აღიქვამთ თქვენ გარესინამდვილეს:

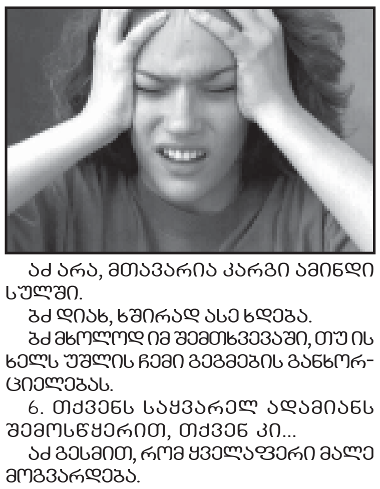

1. როგორ მიგაჩნიათ, შესაძლოა თუ არა, ჩვენს დროში გამდიდრება?

ა) ახლა ამისთვის შექმნილია ყველა პირობა, ოღონდ არ იზარმაცო.

ბ) პატიოსანი გზით შეუძლებელია.

გ) თუ კი გინდა, იყო მდიდარი, ნუ იფიქრებ შენი ქონების გადიდებაზე, მხოლოდ დაიოკე შენი სიხარბე.

2. თქვენი შეხედულებით, რა არის აზარტი?

ა) აღმაფრენასთან მონათესავე გრძნობა

ბ) დამღუპველი ვნება

გ) ცეცხლი, რომელსაც შეუძლია, გაგათბოს და ძირფესვიანად ამოგბუგოს კიდევაც.

3. მოულოდნელად დაგითხოვეს სამსახურიდან, როგორ მოიქცევით?

ა) მეორე დღიდანვე დაიწყებთ ახლის ძებნას.

ბ) ღრმა დეპრესიაში ჩაეფლობით.

გ) ისარგებლებთ ამ შემთხვევით და ორ-სამ თვეს კარგად დაისვენებთ, შემდეგ კი დაუბრუნდებით შრომით მოწყობის საქმეს.

4. გააგრძელეთ ეს აფორიზმული ნათქვამი: „კაცად მაშინ ხარ ქებული“...

ა) მეგობრების რაოდენობით

ბ) მტრების რაოდენობით

გ) გაკეთებული საქმეების რაოდენობით.

5. ცუდი ამინდი ხომ არ ამოგაგდებთ ხოლმე კალაპოტიდან?

ა) არა, მთავარია კარგი ამინდი სულში.

ბ) დიახ, ხშირად ასე ხდება.

გ) მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ხელს უშლის ჩემი გეგმების განხორციელებას.

6. თქვენს საყვარელ ადამიანს შემოსწყერით, თქვენ კი...

ა) გესმით, რომ ყველაფერი მალე მოგვარდება.

ბ) ფიქრობთ, რომ ცხოვრება ამით დამთავრდა და რომ ყველაზე უბედური ადამიანი ხართ ამ ქვეყანაზე.

გ) ცოტა მოიწყენთ, მაგრამ იფიქრებთ, რომ თუკი ასე მოხდა, სადარდებელი არაფერია.

7. გაგაკრიტიკათ თქვენმა უფროსმა, თქვენ კი...

ა) კრიტიკას მშვიდად აღიქვამთ და საჭირო დასკვნებს გააკეთებთ.

ბ) გაბრაზდებით, უფროსს დესპოტად მიიჩნევთ, საკუთარ თავს კი – ხელმოცარულად.

გ) გადაწყვიტეთ, რომ დღეს თქვენი დღე არ იყო და დაივიწყებთ მომხდარს.

8. ქვემოთ მოტანილი რომელი ნათქვამია თქვენთვის უფრო მისაღები?

ა) ცხოვრება ისაა, როგორც მასზე ფიქრობთ.

ბ) იცხოვრე უკეთესი მომავლის მოლოდინში, მაგრამ უარესისთვისაც ემზადე.

გ) არასდროს დაემდურო ცხოვრებას, დაბადებისას ხომ არავინ დაგპირებიათ, რომ ის სხვანაირი იქნებოდა.

აბა, ახლა დავითვალოთ: „ა“ კითხვაზე პასუხისთვის 3 ქულა დაიწერეთ, „ბ“-სთვის – 1, ხოლო „გ“-სთვის – 2 ქულა. ახლა კი შეაჯამეთ:

8-13 ქულა – რომელიღაც ბრძენს უთქვამს: „ოპტიმისტი ყოველ უბედურებაში ხელსაყრელ შესაძლებლობებს ხედავს, პესიმისტი კი ყოველ შესაძლებლობას უბედურებად მიიჩნევს“. დაძლიეთ საკუთარი თავი და ყოველ სიტუაციაში დაინახავთ იმ შესაძლებლობებს, რაც ერთის შეხედვით, თითქოს დაფარული იყო თქვენთვის, როგორც ვარსკვლავთ ნათება დღისით – მზისით.

14-19 ქულა – თქვენ ფილოსოფიურად მოაზროვნე რეალისტი ბრძანდებით, არ აცხადებთ, რომ ვცხოვრობთ საუკეთესო სამყაროში, მაგრამ არც ის მიგაჩნიათ, რომ ეს სამყარო ძალზე ცუდია. თქვენი დევიზი შეიძლება იყოს შემდეგი „ჩვენი ცხოვრება ასანთის კოლოფს წააგავს, სერიოზულად თუ მოექცევი – სასაცილოა, არასერიოზულად კი – საშიში“.

20-24 ქულა. ოპტიმიზმი თქვენი მთავარი კაპიტალია. მტკიცედ ხართ დარწმუნებული, რომ „ყოველგვარი გამოუვალი მდგომარეობიდან მუდამ სულ ცოტა ორი გამოსავალია“. ამიტომაც არ გაქვთ გულგატეხილობისა და მოწყენილობის მიზეზი. უნდა აღიაროთ, რომ პოზიტიური განწყობილებით და მხიარული ხასიათით არაერთხელ მიგიმხრიათ ფორტუნა.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი – შპს „თანადგომა-1“
ქიზიყის ქ. №12, ტ: 71-68-81, 899 797679

მთავარი რედაქტორი რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი ოთარ ტურაბელიძე.

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.